

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา
(หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๑)

คณะพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รายละเอียดหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา

คณะพุทธศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอนุมัติ

ในคราวประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๙ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

สารบัญ

เรื่อง		หน้า
หมวดที่ ๑	ข้อมูลทั่วไป	๑
หมวดที่ ๒	ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร	๖
หมวดที่ ๓	ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร	๘
หมวดที่ ๔	ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและประเมินผล	๒๓
หมวดที่ ๕	หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต	๒๙
หมวดที่ ๖	การพัฒนาคณาจารย์	๓๑
หมวดที่ ๗	การประกันคุณภาพหลักสูตร	๓๒
หมวดที่ ๘	การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร	๓๕
ภาคผนวก ก	คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา	๓๖
ภาคผนวก ข	ตารางเปรียบเทียบ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา	๔๑
ภาคผนวก ค	ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศที่เกี่ยวข้อง	๕๑
ภาคผนวก ง	ประวัติและผลงานอาจารย์ประจำหลักสูตร	๘๔
ภาคผนวก จ	ประกาศอนุมัติหลักสูตรและคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร	๙๖

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๑

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	ภาควิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อหลักสูตร	
ชื่อหลักสูตรภาษาไทย	: หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา
ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ	: Master of Arts Program in Tipitaka Studies
๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา	
ชื่อเต็มภาษาไทย	: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระไตรปิฎกศึกษา)
ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ	: Master of Arts (Tipitaka Studies)
ชื่อย่อภาษาไทย	: พธ.ม. (พระไตรปิฎกศึกษา)
ชื่อย่อภาษาอังกฤษ	: M.A. (Tipitaka Studies)
๓. วิชาเอก	
-	
๔. จำนวนหน่วยวิชาที่เรียนตลอดหลักสูตร	
๔.๑ แผน ก แบบ ก	จำนวน ๓๙ หน่วยกิต
๔.๒ แผน ข	จำนวน ๓๙ หน่วยกิต
๕. รูปแบบของหลักสูตร	
๕.๑ รูปแบบ	
เป็นหลักสูตรระดับปริญญาโท หลักสูตร ๒ ปี	
๕.๒ ภาษาที่ใช้	
การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทย	
๕.๓ การรับเข้าศึกษา	
รับผู้เข้าศึกษาเป็นชาวไทยและชาวต่างประเทศที่สามารถใช้ภาษาไทยได้	
๕.๔ ความร่วมมือกับสถาบันอื่น	
เป็นหลักสูตรเฉพาะคณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	
๕.๕ การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา	
ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว คือ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพระไตรปิฎกศึกษา	
๖. สถานภาพของหลักสูตร	
๖.๑ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๑ ปรับปรุงจากหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ เปิดสอนภาคการศึกษาที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑	
๖.๒ สภาวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เห็นชอบในการประชุม ครั้งที่ ๗ /๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑	
๖.๓ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรและอนุมัติให้เปิดสอนในการประชุม ครั้งที่ ๗/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑	

<p>๗. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน</p> <p>หลักสูตรจะได้รับการเผยแพร่ว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๒ ในปีการศึกษา ๒๕๖๒</p>
<p>๘. อาชีพที่ประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา</p> <p>๘.๑ อาจารย์ในสถาบันการศึกษา</p> <p>๘.๒ เจ้าหน้าที่ของรัฐเช่น อนุศาสนาจารย์</p> <p>๘.๓ นักพัฒนาด้านกิจการคณะสงฆ์ เช่น พระสังฆาธิการ</p> <p>๘.๔ นักวิชาการอิสระ นักเขียน</p> <p>๘.๕ นักพัฒนาสังคม เช่น วิปัสสนาจารย์ วิทยากรอบรมคุณธรรมจริยธรรม</p>

๙. ชื่อ นามสกุล เลขประจำตัวประชาชนตำแหน่งและคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ที่	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	ชื่อสถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่สำเร็จ
๑	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	พระมหาสุรศักดิ์ ปจจนตเสโน (ประจันตเสโน) ๓๔๐๑ ๐๐๐ ๘๐๗ ๓๘๑	Ph.D. (Buddhist Studies) M.Phil. (Buddhist Studies) ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา) พธ.บ. (บาลีสันสกฤต) ศศ.บ. (ไทยคดีศึกษา)	University of Jammu, India University of Delhi, India มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	๒๕๕๔ ๒๕๕๐ ๒๕๔๔ ๒๕๔๐ ๒๕๔๐
๒	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	พระมหาพุทธนา นรเชฏฐ์ (ศิริวรรณ) ๓๔๕๐ ๑๐๐ ๒๒๐ ๙๙๒	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) ศศ.ม. (พัฒนาชนบทศึกษา) ศษ.บ. (ประถมศึกษา) ป.ธ.๙	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช แม่กองบาลีสนามหลวง	๒๕๕๖ ๒๕๔๔ ๒๕๓๘ ๒๕๔๔
๓	รองศาสตราจารย์	ดร.สุเทพ พรมเลิศ ๓๔๕๐ ๑๐๐ ๗๘๒ ๒๙๐	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) ศศ.ม. (จารึกภาษาไทย) พธ.บ. (การสอนสังคมศึกษา) ป.ธ.๙	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย แม่กองบาลีสนามหลวง	๒๕๕๓ ๒๕๔๓ ๒๕๔๐ ๒๕๓๕

๑๐. สถานที่จัดการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุฯ ท่าพระจันทร์ กรุงเทพมหานคร และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑๑. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

๑๑.๑ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

ปัจจุบันความสัมพันธ์ทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศ และระหว่างประเทศเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นแนวทางเศรษฐกิจแบบไร้พรมแดนที่เน้นการใช้เทคโนโลยีระดับสูงเข้ามาเป็นเครื่องมือในการแข่งขัน ทำให้เกิดเขตการค้าเสรีหรือเขตเศรษฐกิจเสรีขึ้นอย่างมากมายหลายแห่งในโลก และมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นและขยายตัวในทุกประเทศ การดำเนินการด้านการค้าในยุคการค้าเสรีเช่นนี้ องค์กรธุรกิจไม่ว่าจะเป็นธุรกิจขนาดเล็ก กลาง หรือขนาดใหญ่ ทั้งในระดับท้องถิ่นจนถึงระดับสากล ต่างต้องการองค์ความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีระดับสูงเป็นเครื่องมือไปสู่เป้าหมายทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ

ในยุคโลกาภิวัตน์ ศาสนาถือว่าเป็นแกนหลักที่จะต้องให้คำตอบกับมนุษย์ในสังคมในทุกความสงสัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องจิตวิญญาณและศีลธรรมที่มนุษย์ในสังคมจะพึงมีต่อกัน การดำเนินการทางด้านเศรษฐกิจของมนุษย์ก็เป็นหนึ่งในปัญหาที่มนุษย์จะต้องมีจิตสำนึกที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับศาสนาเพราะการทำธุรกิจการค้าขายนั้นจะต้องมีหลักเกณฑ์ในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง และคุณธรรมจริยธรรมดังกล่าวก็ล้วนมีที่มา

จากแหล่งสำคัญก็คือคำสอนที่มีปรากฏในคัมภีร์ของแต่ละศาสนา ดังนั้น หากมนุษย์ในสังคมที่เป็นผู้มีความเชื่อในทางศาสนาอยู่แล้วหากมีการศึกษาหลักคำสอนจากคัมภีร์ทางศาสนาของตนให้ถ่องแท้ถูกต้องแล้วย่อมสามารถที่จะนำหลักการ คำสอนทางศาสนาของตนที่มีปรากฏในคัมภีร์นั้นไปปรับประยุกต์ใช้ในทางเศรษฐกิจของตนได้ด้วยการไม่เอาไรต์เอาเปรียบทางการค้า มีความยุติธรรม ไม่เห็นแก่ตัวและการเสียสละ สำหรับสังคมไทยถือว่าเป็นสังคมชาวพุทธที่มีพระไตรปิฎกเป็นคัมภีร์หลักสำคัญที่ถือว่าเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาไว้อย่างครบถ้วน หากได้รับการศึกษาพระไตรปิฎกอย่างดีแล้วก็จะสามารถเข้าถึงหลักคำสอนและสามารถนำเอาหลักคำสอนนั้นไปปรับประยุกต์กับการดำเนินการทางธุรกิจการค้าหรือกระบวนการทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ได้ ซึ่งการกระทำดังกล่าวย่อมก่อให้เกิดผลดีกับทางเศรษฐกิจก็คือนำมาซึ่งการคำนึงถึงประโยชน์ให้รอบด้านทั้งประโยชน์ตน ประโยชน์สังคมและประโยชน์สูงสุดคือประเทศชาติได้ ซึ่งบุคคลผู้ที่ได้รับการศึกษาหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาจากพระไตรปิฎกที่ถูกต้องนั้นย่อมเป็นผู้ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจเพราะเป็นผู้ที่รู้คุณค่าของปัจจัยทางธุรกิจที่จะต้องดำเนินควบคู่ไปกับความอยู่รอดของสังคมนอกจากนั้น ผู้ที่มีความรู้ทางด้านคุณธรรมจริยธรรมจากการศึกษาพระไตรปิฎกย่อมเป็นผู้ที่รู้จักการใช้จ่ายและเป็นอยู่อย่างพอเพียงตามหลักการใช้จ่ายแบบมีขีมาปฏิบัติไม่ฟุ้งเพื่อรู้จักกิน รู้จักใช้พอประมาณ ซึ่งเป็นรูปแบบของการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในสังคมวัตถุนิยมโลกาภิวัตน์เช่นปัจจุบัน

ดังนั้น เพื่อก่อให้เกิดภูมิคุ้มกันในทางเศรษฐกิจในทุกระดับทั้งในระดับจุลภาคคือการรู้จักใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจอย่างประหยัดและมีประโยชน์ตามหลักมีขีมาปฏิบัติ คือหลักแห่งความพอเพียง รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น หรือระดับมหภาค คือการค้าขายในระดับประเทศต่อประเทศที่เน้นความเป็นธรรมไม่มุ่งเฉพาะการค้าเพื่อเอากำไรแต่มุ่งเพื่อความอยู่รอดของสังคมเพื่อการกระจายทรัพยากรให้เกิดประโยชน์กับสังคมของมนุษย์ให้มากที่สุด จึงจำเป็นที่จะต้องมีการให้ความรู้ด้านเศรษฐกิจบนพื้นฐานของหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎกให้กับคนในสังคมทุกระดับให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน

๑๑.๒ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

ในสถานการณ์โลกปัจจุบันนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลาอันเนื่องมาจากกระแสของการพัฒนาของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งหลายสิ่งหลายอย่างได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวเองอยู่ตลอดเวลาทั้งนี้ก็เพื่อที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ซึ่งสภาพการณ์ดังกล่าวแม้เราจะทราบกันทั่วไปว่าเป็นไปตามหลักคำสอนพระพุทธศาสนาในเรื่องความไม่เที่ยงก็ตาม แต่เนื่องจากความเจริญของเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคปัจจุบัน การไหลบ่าของข้อมูลข่าวสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงทำให้มีผลกระทบอย่างมากต่อโครงสร้างทางสังคมของประเทศไทย ทั้งโครงสร้างครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศ ที่ทำให้สภาพชีวิตและการดำเนินชีวิตของคนไทยที่ต้องปรับตัวให้ทันต่อการศึกษาและการวางท่าทีต่อความเปลี่ยนแปลงนั้นโดยเฉพาะในเรื่องของการศึกษาพระไตรปิฎกที่เป็นแหล่งรวบรวมคำสอนทางพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าพระไตรปิฎกนั้นได้มีการพัฒนาการเรื่องการจัดเก็บรวบรวมและศึกษามาตามลำดับตั้งแต่หลังสมัยพุทธกาลที่มีการทำการสังคายนาครั้งที่ ๑ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ก็เพื่อให้หลักคำสอนที่มีในพระไตรปิฎกนั้นยังคงอยู่ และสามารถที่จะเผยแผ่ไปสู่คนรุ่นใหม่ได้ง่ายขึ้น แต่ถึงอย่างนั้นก็พบว่าการศึกษาพระไตรปิฎกของคนในสังคมไทยยังไม่ได้ได้รับความสนใจมากนัก เนื่องจากคนในสังคมไทยยังมีคตินิยมในเรื่องของการนับถือพระไตรปิฎกว่าเป็นของสูง ห้ามแตะต้องหรือมองว่าพระไตรปิฎกเป็นเรื่องของพระสงฆ์ไม่ใช่เรื่องของชาวบ้าน ซึ่งจริง ๆ แล้วการศึกษาพระไตรปิฎกนั้นเป็นหน้าที่ของชาวพุทธทุกคนทั้งที่เป็นพระภิกษุและกัศฺฐี จึงเป็นผลที่กระทบโดยตรงต่อความรู้ ความเข้าใจของคนไทยที่มีต่อหลักคำสอน และการปฏิบัติต่อหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาในทิศทางที่ไม่ค่อยถูกต้องนัก และที่สำคัญการที่สังคมไทยไม่ได้ให้ความสนใจกับการศึกษาพระไตรปิฎกอย่างจริงจังย่อมทำให้คนไทยไม่มีความรู้ทางพระพุทธศาสนาทั้งในด้านหลักคำสอน วิธีชีวิตของชาวพุทธ และประวัติศาสตร์ความเป็นมาของพระพุทธศาสนาเมื่อเป็นเช่นนั้นย่อมทำให้สังคมไทยไม่มีการนำเอาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในพระไตรปิฎกไปปรับ

ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์และเพื่อแก้ไขปัญหาชีวิตและสังคมจนที่สุุดก็กลายมาเป็นปัญหาทางด้านศีลธรรมที่เป็นภาระของสังคมไม่ว่าจะแก้ไขได้

การศึกษาพระไตรปิฎกอย่างถูกต้องของคนไทยจึงมีความสำคัญต่อการเกิดขึ้น ดำรง อยู่และพัฒนาต่อไปของตัวปัญหาและการแก้ปัญหาทางสังคมและวัฒนธรรม ที่มีผลกระทบจากโลกไร้พรมแดนที่ทุกคนในทุกที่ทุกสังคมและวัฒนธรรมสามารถเข้าถึงและสื่อสารกันได้โดยสะดวก จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเปิดพื้นที่ให้ผู้คนในสังคมไทยในยุคปัจจุบันโอกาสหันเข้ามาศึกษาพระไตรปิฎกกันมากขึ้นเพื่อประโยชน์ทั้งในการศึกษาหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนา และการนำหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนาไปปรับประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับชีวิตและสังคมรวมถึงเพื่อศึกษาถึงอัตลักษณ์ความเป็นชาวพุทธวิถีทางสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาของพระพุทธศาสนาในอดีตมาจนถึงปัจจุบันในแนวทางที่ถูกต้อง และสามารถที่จะพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมไทยให้ดำรงอยู่ในฐานะสมาชิกของสังคมโลกได้อย่างมีความสุข

๑๒. ผลกระทบจากข้อ ๑๑

๑๒.๑ การพัฒนาหลักสูตร

ผลกระทบจากสถานการณ์ภายนอกจึงจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรในเชิงรุกที่มีศักยภาพและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามวิวัฒนาการของการศึกษาพระไตรปิฎกที่มีพัฒนาการมาจากอดีตจนถึงปัจจุบันที่จะต้องเน้นในเรื่องการตีความและปรับประยุกต์เพื่อให้เข้าถึงชาวพุทธในสังคมไทยและสังคมโลกให้ทั่วถึงมากที่สุด โดยการผลิตบุคลากรผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในคัมภีร์พระไตรปิฎก สามารถที่จะให้คำตอบเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในทุกมิติ รวมถึงเป็นผู้ที่มีความสามารถในเผยแผ่หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาตรงตามที่ปรากฏในพระไตรปิฎกให้กับประชาชนในสังคมได้อย่างหลากหลาย และเป็นแบบอย่างที่ดีของชาวพุทธในการเอาธรรมาในทางพระพุทธศาสนา ก็คือการศึกษาพระไตรปิฎกอันเป็นหัวใจสำคัญของพระพุทธศาสนา และเอาธรรมาในทางปฏิบัติคือการเผยแผ่หลักคำสอนในพระไตรปิฎกให้ผู้อื่นเพื่อเป็นการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามให้กับสังคมในทุกระดับชั้น หนึ่ง จะพบว่าในปัจจุบันนี้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในพระไตรปิฎกนับว่ายังมีจำนวนน้อยมาก ซึ่งภาวการณ์ดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางพระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นรากฐานทางวัฒนธรรมไทยเป็นอย่างยิ่ง ดังจะเห็นจากกรณีเมื่อมีข้อขัดแย้งทางคำสอนหรือพระวินัยของพระพุทธศาสนาในสังคมเกิดขึ้นก็จะมีผู้ออกมาชี้แจงให้เหตุผลและอ้างอิงหลักคำสอนที่แท้จริงได้ยาก หรือมีก็เป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรด้านพระไตรปิฎกศึกษาขึ้นมาเพื่อผลิตผู้รู้ในพระไตรปิฎกให้มีจำนวนมากขึ้น และเพื่อรองรับการก่อตั้งองค์กรและ/หรือสมาคมผู้ศึกษาพระไตรปิฎกที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงการพัฒนาขีดความสามารถในการศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับสังคมในปัจจุบันและอนาคต

๑๒.๒ ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

เป้าหมายของหลักสูตรมุ่งผลิตมหาบัณฑิตให้มีความรู้และเชี่ยวชาญในทางพระไตรปิฎก สามารถวิจัย ค้นคว้าและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อส่งเสริมความรู้ในพระไตรปิฎกและบริการสังคมตามพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่มุ่งให้มหาวิทยาลัยเป็นสถานที่ศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปรับให้เป็นพันธกิจของมหาวิทยาลัย คือ “ผลิตบัณฑิต วิจัยและพัฒนา ส่งเสริมพระไตรปิฎกศึกษาและบริการวิชาการแก่สังคม ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม”

๑๓. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน

๑๓.๑ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรนี้ที่เปิดสอนโดยคณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

- หลักสูตรประกาศนียบัตรพระไตรปิฎกศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑๓.๒ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้ภาควิชา/หลักสูตรอื่นต้องมาเรียน
ไม่มี

๑๓.๓ การบริหารจัดการหลักสูตร

๑๓.๓.๑ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พธ.ม.) สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา มีรูปแบบการบริหารหลักสูตร โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการหลักสูตร ผู้อำนวยการหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

๑๓.๓.๒ มอบหมายให้คณะกรรมการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา ควบคุมการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดรายวิชา

๑๓.๓.๓ แต่งตั้งผู้ประสานงานหลักสูตร ทำหน้าที่ประสานงานกับอาจารย์จากคณะอื่น และสาขาวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดทั้งอาจารย์ผู้สอนเพื่อพิจารณาแนวสังเขปประจำวิชาและรายละเอียดประจำวิชา การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการเรียน

หมวดที่ ๒
ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

๑. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑.๑ ปรัชญาของหลักสูตร

ผลิตมหาบัณฑิตให้มีความรู้และเชี่ยวชาญในพระไตรปิฎก สามารถวิจัย ค้นคว้าและพัฒนาองค์ความรู้ เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในพระไตรปิฎกและบริการสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเอง ให้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม เป็นผู้นำทางปัญญา พัฒนาจิตใจและสังคม

๑.๒ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตตามปรัชญาที่ตั้งไว้ จึงมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑.๒.๑ เพื่อผลิตบัณฑิตสาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา ให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในพระไตรปิฎกและมีศัลยาจารย์วัตรดีงามเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม

๑.๒.๒ เพื่อผลิตบัณฑิตสามารถวิเคราะห์ ตีความ และประยุกต์พุทธธรรมที่ปรากฏในพระไตรปิฎกและคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการสอนและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๑.๒.๓ เพื่อผลิตบัณฑิตด้านพระไตรปิฎกศึกษา ตอบสนองความต้องการของ คณะสงฆ์ สังคม และการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๒. แผนพัฒนาปรับปรุง

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
๑. จัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้ มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าที่สกอ. กำหนดและสอดคล้องกับกรอบ แผนอุดมศึกษาระยะยาว ๑๕ ปี ฉบับที่ ๒ (๒๕๕๑-๒๕๖๕)	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาหลักสูตรโดยมีพื้นฐานจาก หลักสูตรในระดับสากลหลักสูตร มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ - ติดตามประเมินหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารปรับปรุงหลักสูตร - รายงานผลการประเมิน หลักสูตร
๒. ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้อง กับความต้องการขององค์กร ภาครัฐและเอกชน รวมทั้งคณะ สงฆ์	<ul style="list-style-type: none"> - ติดตามความเปลี่ยนแปลงใน ความ ต้องการขององค์กรภาครัฐและเอกชน รวมถึงคณะสงฆ์ - นำแนวคิด รวมทั้งเทคโนโลยีใหม่ๆ มา ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเพิ่ม ศักยภาพของหลักสูตร - ติดตามความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต 	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานผลประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อความรู้ และ ความทันสมัยของ หลักสูตร - รายงานผลการประเมินความ พึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต
๓. พัฒนาบุคลากรด้านการเรียน การสอน และการบริการ วิชาการ	<ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ทุกคนโดยเฉพาะอาจารย์ใหม่ ต้องเข้าอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการสอน รูปแบบต่างๆและการวัดผลประเมินผล ทั้งนี้เพื่อให้มีความรู้ความสามารถใน การประเมินผลตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิที่ผู้สอนจะต้องสามารถวัดและ 	<ul style="list-style-type: none"> - รายชื่อบุคลากรและอาจารย์ ที่เข้ารับการอบรม - ปริมาณงานบริการวิชาการ ต่ออาจารย์ในหลักสูตร - รายงานผลประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการวิชาการ

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
	<p>ประเมินผลได้เป็นอย่างดี</p> <ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนบุคลากรด้านการเรียนการสอนให้ทำงานบริการวิชาการแก่องค์กรภายนอก - ส่งเสริมให้มีการนำความรู้ทั้งจากภาคทฤษฎี และงานวิจัยไปใช้จริงเพื่อทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน สังคมหรือคณะสงฆ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและความบรรลุผลสำเร็จ - ใบรับรองวิชาชีพ (กรณีมีการส่งเข้าอบรม)

หมวดที่ ๓

ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างหลักสูตร

๑. ระบบการจัดการศึกษา	
๑.๑ ระบบ	
คณะพุทธศาสตร์และบัณฑิตวิทยาลัยจัดการศึกษาระบบทวิภาคโดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปี การศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติแต่ละภาคการศึกษามีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์	
๑.๒ การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน	
อาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาคการศึกษามีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และ จะกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อนที่เข้าระดับกับข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา	
๑.๓ การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค	
ไม่มี	
๒. การดำเนินการหลักสูตร	
๒.๑ วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน	
ให้มีระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติและไม่เกิน ๑๐ ภาค การศึกษาปกติโดยแบ่งเป็นภาคการศึกษา ดังนี้	
ภาคการศึกษาที่ ๑ มิถุนายน - กันยายน	
ภาคการศึกษาที่ ๒ ตุลาคม - มีนาคม	
ภาคฤดูร้อน เมษายน-พฤษภาคม	
เรียนวันเวลาปกติ พุธ-พฤหัสบดี	
๒.๒ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	
๒.๒.๑ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่ สภามหาวิทยาลัยรับรอง	
๒.๒.๒ ได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้มยกเว้นผู้มี ประสบการณ์ทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปีนับแต่สำเร็จการศึกษา และผู้จบปริญญาธรรม ๙ ประโยค และ	
๒.๒.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย	
วิธีคัดเลือกผู้เข้าศึกษา	
(๑) บัณฑิตวิทยาลัยจะดำเนินการคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือก ผู้สมัครเข้าศึกษาในแต่ละปีการศึกษา ผู้สมัครต้องผ่านกระบวนการสอบคัดเลือกตามที่บัณฑิตกำหนด	
(๒) วิธีคัดเลือกอื่นๆ ให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษามาใช้โดยอนุโลม	

๒.๓ ปัญหาของนิสิตแรกเข้า และ ๒.๔ กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนิสิต

ปัญหาของนิสิตแรกเข้า	กลยุทธ์ในการดำเนินการแก้ไขปัญหา
- ขาดความรู้พื้นฐานในสาขาวิชา พระไตรปิฎก	- ส่งเสริมให้คณาจารย์แต่ละวิชา บูรณาการความรู้ด้าน พระไตรปิฎก พระพุทธศาสนา ภาษาอังกฤษ ภาษาบาลีและการ วิจัย เข้าในรายวิชาที่รับผิดชอบ
- ขาดทักษะการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและ เชิงปริมาณ	

- ขาดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ	- จัดโครงการคลินิกวิทยานิพนธ์ โดยการจัดอบรมพิเศษเกี่ยวกับการเขียนโครงการวิจัยและการจัดทำเอกสารคู่มือเกี่ยวกับการเขียนงานวิจัยทางด้านพระไตรปิฎกศึกษา - จัดให้มีการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาเพิ่มเติม เพื่อปรับพื้นฐานความรู้
- ขาดทักษะการใช้ภาษาบาลี	
- ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและการค้นคว้าพระไตรปิฎก	
- ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนโครงการวิจัย โครงร่างวิทยานิพนธ์ และโครงร่างสารนิพนธ์	

๒.๕ แผนการรับนิสิตและจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระยะเวลา ๕ ปี

แผน ก แบบ ก (๒)

ชั้นปี ปีการศึกษา	จำนวนนิสิต(รูป/คน)				
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ชั้นปีที่ ๑	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
ชั้นปีที่ ๒	-	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
รวม	๒๕	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
จำนวนนิสิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา	-	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕

แผน ข

ชั้นปี ปีการศึกษา	จำนวนนิสิต(รูป/คน)				
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ชั้นปีที่ ๑	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
ชั้นปีที่ ๒	-	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
รวม	๒๕	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
จำนวนนิสิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา	-	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕

๒.๖ งบประมาณตามแผน

หลักสูตรมีแผนรับนิสิตปีละ ๕๐ รูป/คน แต่ละคนมีค่าบำรุงการศึกษา ค่าลงทะเบียนเรียน และค่าธรรมเนียมอื่นๆ ตลอดหลักสูตรเฉลี่ยคนละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท เฉลี่ยต่อปี คนละ ๒๕,๐๐๐ บาท/เทอม

๒.๖.๑ งบประมาณรายรับ (สำหรับพระภิกษุ)

แผน ก แบบ ก (๒)

รายละเอียดรายรับ	ประมาณรายรับในปีงบประมาณ(พ.ศ.)				
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ค่าลงทะเบียนนิสิตใหม่	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐
ค่าลงทะเบียน	๑๘๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐
ค่าบำรุงการศึกษา	๖๗,๕๐๐	๑๖๒,๕๐๐	๑๖๒,๕๐๐	๑๖๒,๕๐๐	๑๖๒,๕๐๐
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล(ต่อคน)	-	-	-	-	-
รวมรายรับทั้งหมด	๒๗๒,๕๐๐	๘๖๕,๐๐๐	๑๖๒,๕๐๐	๑๖๒,๕๐๐	๑๖๒,๕๐๐

แผน ข

รายละเอียดรายรับ	ประมาณรายรับในปีงบประมาณ(พ.ศ.)				
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ค่าลงทะเบียนนิสิตใหม่	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐
ค่าลงทะเบียน	๑๘๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐
ค่าบำรุงการศึกษา	๖๗,๕๐๐	๑๖๒,๕๐๐	๑๖๒,๕๐๐	๑๖๒,๕๐๐	๑๖๒,๕๐๐
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล(ต่อคน)	-	-	-	-	-
รวมรายรับทั้งหมด	๒๗๒,๕๐๐	๗๖๕,๐๐๐	๑๖๒,๕๐๐	๑๖๒,๕๐๐	๑๖๒,๕๐๐

๒.๖.๒ งบประมาณรายรับ (สำหรับคฤหัสถ์)

แผน ก แบบ ก (๒)

รายละเอียดรายรับ	ประมาณรายรับในปีงบประมาณ (พ.ศ.)				
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ค่าลงทะเบียนนิสิตใหม่	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐
ค่าลงทะเบียน	๓๖๐,๐๐๐	๙๐๐,๐๐๐	๙๐๐,๐๐๐	๙๐๐,๐๐๐	๙๐๐,๐๐๐
ค่าบำรุงการศึกษา	๗๒,๕๐๐	๒๒๗,๕๐๐	๒๒๗,๕๐๐	๒๒๗,๕๐๐	๒๒๗,๕๐๐
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล(ต่อคน)	-	-	-	-	-
รวมรายรับทั้งหมด	๔๕๗,๕๐๐	๑,๑๒๗,๕๐๐	๑,๑๒๗,๕๐๐	๑,๑๒๗,๕๐๐	๑,๑๒๗,๕๐๐

แผน ข

รายละเอียดรายรับ	ประมาณรายรับในปีงบประมาณ (พ.ศ.)				
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ค่าลงทะเบียนนิสิตใหม่	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐
ค่าลงทะเบียน	๓๖๐,๐๐๐	๙๐๐,๐๐๐	๙๐๐,๐๐๐	๙๐๐,๐๐๐	๙๐๐,๐๐๐
ค่าบำรุงการศึกษา	๗๒,๕๐๐	๒๒๗,๕๐๐	๒๒๗,๕๐๐	๒๒๗,๕๐๐	๒๒๗,๕๐๐
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล(ต่อคน)	-	-	-	-	-
รวมรายรับทั้งหมด	๔๕๗,๕๐๐	๑,๑๒๗,๕๐๐	๑,๑๒๗,๕๐๐	๑,๑๒๗,๕๐๐	๑,๑๒๗,๕๐๐

๒.๖.๓ งบประมาณรายรับ (ภาคพิเศษ)

แผน ก แบบ ก (๒)

รายละเอียดรายรับ	ประมาณรายรับในปีงบประมาณ(พ.ศ.)				
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ค่าลงทะเบียนนิสิตใหม่	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐
ค่าลงทะเบียน	๗๖๕,๐๐๐	๑,๕๗๕,๐๐๐	๑,๕๗๕,๐๐๐	๑,๕๗๕,๐๐๐	๑,๕๗๕,๐๐๐
ค่าบำรุงการศึกษา	๘๒,๕๐๐	๓๗๗,๕๐๐	๓๗๗,๕๐๐	๓๗๗,๕๐๐	๓๗๗,๕๐๐
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล(ต่อคน)	-	-	-	-	-
รวมรายรับทั้งหมด	๘๗๒,๕๐๐	๑,๙๕๗,๕๐๐	๑,๙๕๗,๕๐๐	๑,๙๕๗,๕๐๐	๑,๙๕๗,๕๐๐

แผน ข

รายละเอียดรายรับ	ประมาณรายรับในปีงบประมาณ(พ.ศ.)				
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ค่าลงทะเบียนนิสิตใหม่	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐
ค่าลงทะเบียน	๗๖๕,๐๐๐	๑,๕๗๕,๐๐๐	๑,๕๗๕,๐๐๐	๑,๕๗๕,๐๐๐	๑,๕๗๕,๐๐๐
ค่าบำรุงการศึกษา	๘๒,๕๐๐	๓๗๗,๕๐๐	๓๗๗,๕๐๐	๓๗๗,๕๐๐	๓๗๗,๕๐๐
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล(ต่อคน)	-	-	-	-	-
รวมรายรับทั้งหมด	๘๗๒,๕๐๐	๑,๙๕๒,๕๐๐	๑,๙๕๒,๕๐๐	๑,๙๕๒,๕๐๐	๑,๙๕๒,๕๐๐
<p>๒.๗ ระบบการศึกษา ระบบการศึกษาเป็นแบบชั้นเรียน</p> <p>๒.๘ การเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชา และการลงทะเบียนข้ามสถาบัน ไม่มี</p>					
<p>๓. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน</p> <p>๓.๑ หลักสูตร</p> <p>๓.๑.๑ จำนวนหน่วยกิต</p> <p>๑) หลักสูตรแผน ก แบบ ก (๒) จำนวน ๓๙ หน่วยกิต ตลอดหลักสูตร</p> <p>๒) หลักสูตรแผน ข จำนวน ๓๙ หน่วยกิต ตลอดหลักสูตร</p> <p>๓.๑.๒ โครงสร้างหลักสูตร</p> <p>โครงสร้างหลักสูตรเป็นแบบ แผน ก แบบ ก (๒) และแผน ข โดยแบ่งหมวดวิชาตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๕๘ ดังนี้</p>					
หมวดวิชา	แผน ก แบบ ก (๒)/ หน่วยกิต		แผน ข /หน่วยกิต		
๑.หมวดวิชาบังคับ	๙		๙		
๒. หมวดวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต	(๑๕)		(๑๕)		
๓.หมวดวิชาเอก	๑๒		๑๒		
๔.หมวดวิชาเลือก	๖		๑๒		
๕.วิทยานิพนธ์	๑๒		-		
๖. สารนิพนธ์	-		๖		
รวมทั้งสิ้น	๓๙		๓๙		

๓.๑.๓ รายวิชาในหลักสูตร

(๑) แผน ก แบบ ก (๒)

วิชาบังคับ ๙ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษาวิชาบังคับ ๙ หน่วยกิต

ก. วิชาบังคับแบบนับหน่วยกิต

วิชาบังคับ จำนวน ๙ หน่วยกิต

๖๐๐ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖)

Tipitaka Analysis

๖๒๐ ๑๐๒ พุทธปรัชญาในพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖)

Theravada Buddhist Philosophy in the Tipitaka

๖๒๐ ๒๐๓	ระเบียบวิธีวิจัยทางพระไตรปิฎก Research Methodology in TheTipitaka	๓ (๓-๐-๖)
---------	--	-----------

ข. วิชาบังคับแบบไม่นับหน่วยกิต

๖๐๐๑๐๔	ภาษาอังกฤษ English	(๓) (๓-๐-๖)
๖๐๐๒๐๕	กรรมฐาน Buddhist Meditation	(๓) (๓-๐-๖)
๖๐๐๒๐๖	สัมมนาวิทยานิพนธ์ Seminar on Thesis	(๓) (๓-๐-๖)
๑๐๒๓๐๒	การใช้ภาษาบาลี ๑ Usage of Pali I	(๓) (๓-๐-๖)
๑๐๒๓๐๖	การใช้ภาษาบาลี ๒ Usage of Pali II	(๓) (๓-๐-๖)

วิชาเอก ๑๒ หน่วยกิต **นิสิตต้องศึกษาวิชาเอกพระไตรปิฎกศึกษา ๑๒ หน่วยกิต**

๖๒๐ ๑๐๖	พระวินัยปิฎกวิเคราะห์ Vinaya Pitaka Analysis	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๐ ๒๐๗	พระสุตตันตปิฎกวิเคราะห์ Suttanta Pitaka Analysis	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๐ ๓๐๘	พระอภิธรรมปิฎกวิเคราะห์ Abhidhamma Pitaka Analysis	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๐๒๐๙	ประวัติศาสตร์อารยธรรมอินเดียโบราณ The History of Ancient Indian Civilization	๓ (๓-๐-๖)

วิชาเลือก **นิสิตต้องเลือกศึกษาจากรายวิชาที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต**

๖๒๐ ๓๑๐	พระไตรปิฎกกับศาสตร์สมัยใหม่ The Tipitaka and Modern Sciences	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๐ ๓๑๑	พระไตรปิฎกภาคภาษาอังกฤษ English Tipitaka	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๐ ๓๑๒	ศึกษาอิสระในคัมภีร์พระพุทธศาสนา Independent Studies in Buddhist Scripture	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๐ ๓๑๓	พุทธประวัติในพระไตรปิฎก The Buddha's Biography in The Tipitaka	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๐ ๓๑๔	ชาดกวิเคราะห์ Jataka Analysis	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๐ ๓๑๕	พระไตรปิฎกในประชาคมอาเซียน The Tipitaka Studies in ASEAN Community	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๐ ๓๑๖	เทคนิคการอ่านพระไตรปิฎก The Tipitaka Reading Technuiqe	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๐ ๓๑๗	พระไตรปิฎกกับศาสตร์แห่งการตีความ The Tipitaka and Hermeneutics	๓ (๓-๐-๖)

๖๒๐ ๓๑๘	พระไตรปิฎกกับภูมิปัญญาไทย The Tipitaka and Thai wisdom	๓ (๓-๐-๖)
---------	---	-----------

วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต

๖๐๒ ๔๐๐	วิทยานิพนธ์ Thesis	๑๒ หน่วยกิต
---------	-----------------------	-------------

(๒) แผน ข

วิชาบังคับ ๙ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษาวิชาบังคับ ๙ หน่วยกิต

ก. วิชาบังคับแบบนับหน่วยกิต

วิชาบังคับ จำนวน ๙ หน่วยกิต

๖๐๐ ๑๐๑	พระไตรปิฎกวิเคราะห์ Tipitaka Analysis	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๐ ๑๐๒	พุทธปรัชญาในพระไตรปิฎก Theravada Buddhist Philosophy in the Tipitaka	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๐ ๒๐๓	ระเบียบวิธีวิจัยทางพระไตรปิฎก Research Methodology in TheTipitaka	๓ (๓-๐-๖)

ข. วิชาบังคับแบบไม่นับหน่วยกิต

๖๐๐ ๑๐๔	ภาษาอังกฤษ English	(๓) (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๒๐๕	กรรมฐาน Buddhist Meditation	(๓) (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๒๐๖	สัมมนาวิทยานิพนธ์ Seminar on Thesis	(๓) (๓-๐-๖)
๑๐๒ ๓๐๒	การใช้ภาษาบาลี ๑ Usage of Pali I	(๓) (๓-๐-๖)
๑๐๒ ๓๐๖	การใช้ภาษาบาลี ๒ Usage of Pali II	(๓) (๓-๐-๖)

วิชาเอก ๑๒ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษาวิชาเอกพระไตรปิฎกศึกษา ๑๒ หน่วยกิต

๖๒๐ ๑๐๖	พระวินัยปิฎกวิเคราะห์ Vinaya Pitaka Analysis	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๐ ๒๐๗	พระสุตตันตปิฎกวิเคราะห์ Suttanta Pitaka Analysis	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๐ ๓๐๘	พระอภิธรรมปิฎกวิเคราะห์ Abhidhamma Pitaka Analysis	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๐ ๒๐๙	ประวัติศาสตร์อารยธรรมอินเดียโบราณ The History of Ancient Indian Civilization	๓ (๓-๐-๖)

วิชาเลือก นิสิตต้องเลือกศึกษาจากรายวิชาที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๖๒๐ ๓๑๐	พระไตรปิฎกกับศาสตร์สมัยใหม่ The Tipitaka and Modern Sciences	๓ (๓-๐-๖)
---------	---	-----------

๖๒๐ ๓๑๑	พระไตรปิฎกภาคภาษาอังกฤษ English Tipitaka	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๐ ๓๑๒	ศึกษาอิสระในคัมภีร์พระพุทธศาสนา Independent Studies in Buddhist Scripture	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๐ ๓๑๓	พุทธประวัติในพระไตรปิฎก The Buddha's Biography in The Tipitaka	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๐ ๓๑๔	ชาดกวิเคราะห์ Jataka Analysis	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๐ ๓๑๕	พระไตรปิฎกในประชาคมอาเซียน The Tipitaka Studies in ASEAN Community	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๐ ๓๑๖	เทคนิคการอ่านพระไตรปิฎก The Tipitaka Reading Technuiqe	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๐ ๓๑๗	พระไตรปิฎกกับศาสตร์แห่งการตีความ The Tipitaka and Hermeneutics	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๐ ๓๑๘	พระไตรปิฎกกับภูมิปัญญาไทย The Tipitaka and Thai wisdom	๓ (๓-๐-๖)

สารนิพนธ์ ๖ หน่วยกิต

๖๐๒ ๒๐๐	สารนิพนธ์ Research Paper	๖ หน่วยกิต
---------	-----------------------------	------------

๓.๑.๔ แผนการศึกษา

(๑) แผนการศึกษา แผน ก แบบ ก (๒)

ปีที่ ๑	รหัสวิชา / รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
ภาคเรียนที่ ๑	วิชาบังคับ	
	๖๐๐ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์	๓
	๖๒๐ ๑๐๒ พุทธปรัชญาในพระไตรปิฎก	๓
	๖๐๐ ๑๐๔ ภาษาอังกฤษ *	(๓)
	วิชาเอก	
๖๒๐ ๑๐๖ พระวินัยปิฎกวิเคราะห์	๓	
	รวม	๙

* รายวิชาในวงเล็บ ( ) ไม่นับหน่วยกิต

ปีที่ ๑	รหัสวิชา / รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
ภาคเรียนที่ ๒	วิชาบังคับ	
	๖๒๐ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางพระไตรปิฎก	๓
	๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน *	(๓)
	วิชาเอก	
	๖๒๐ ๒๐๗ พระสูตรต้นตปิฎกวิเคราะห์	๓
วิชาเลือก		
	๖๒๐ ๓๑๘ พระไตรปิฎกกับศาสตร์แห่งการตีความ	๓
	รวม	๙

* รายวิชาในวงเล็บ ( ) ไม่นับหน่วยกิต

ปีที่ ๒	รหัสวิชา / รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
ภาคเรียนที่ ๑	วิชาเอก	
	๖๒๐ ๓๐๘ พระอภิธรรมปิฎกวิเคราะห์	๓
	๖๒๐ ๒๐๙ ประวัติศาสตร์อารยธรรมอินเดียโบราณ	๓
	๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑*	(๓)
	วิชาเลือก	
๖๒๐ ๓๑๐ พระไตรปิฎกกับศาสตร์สมัยใหม่	๓	
	รวม	๙

ปีที่ ๒	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต (ทฤษฎี-ปฏิบัติ-ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง)
ภาคเรียนที่ ๒	วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต	
	๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๒*	(๓)
	๖๐๐ ๒๐๖ สัมมนาวิทยานิพนธ์*	(๓)
	วิชาบังคับ	
๖๐๒ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์	๑๒	
	รวม	๑๒

* รายวิชาในวงเล็บ ( ) ไม่นับหน่วยกิต

(๒) แผนการศึกษา แผน ข

ปีที่ ๑	รหัสวิชา / รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
ภาคเรียนที่ ๑	วิชาบังคับ	
	๖๐๐ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์	๓
	๖๒๐ ๑๐๒ พุทธปรัชญาในพระไตรปิฎก	๓
	๖๐๐ ๑๐๔ ภาษาอังกฤษ *	(๓)
	วิชาเอก	
	๖๒๐ ๑๐๖ พระวินัยปิฎกวิเคราะห์	๓
	รวม	๙

* รายวิชาในวงเล็บ ( ) ไม่นับหน่วยกิต

ปีที่ ๑	รหัสวิชา / รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
ภาคเรียนที่ ๒	วิชาบังคับ	
	๖๒๐ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางพระไตรปิฎก	๓
	๖๐๐ ๒๐๕ กรรณฐาน *	(๓)
	วิชาเอก	
	๖๒๐ ๒๐๗ พระสูตรต้นตปิฎกวิเคราะห์	๓
	วิชาเลือก	
	๖๒๐ ๓๑๘ พระไตรปิฎกกับศาสตร์แห่งการตีความ	๓
	รวม	๙

* รายวิชาในวงเล็บ ( ) ไม่นับหน่วยกิต

ปีที่ ๒	รหัสวิชา / รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
ภาคเรียนที่ ๑	วิชาเอก	
	๖๒๐ ๓๐๘ พระอภิธรรมปิฎกวิเคราะห์	๓
	๖๒๐ ๒๐๙ ประวัติศาสตร์อารยธรรมอินเดียโบราณ	๓
	๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑*	(๓)
	วิชาเลือก	
	๖๒๐ ๓๑๐ พระไตรปิฎกกับศาสตร์สมัยใหม่	๓
	รวม	๙

ปีที่ ๒	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต (ทฤษฎี-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วยตนเอง)
ภาคเรียนที่ ๒	วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต	
	๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๒*	(๓)
	๖๐๐ ๒๐๖ สัมมนาวิทยานิพนธ์*	(๓)
	วิชาบังคับ	
	๖๐๒ ๒๐๐ สารนิพนธ์	๖
	รวม	๖

* รายวิชาในวงเล็บ ( ) ไม่นับหน่วยกิต

๓.๑.๕ คำอธิบายรายวิชา

(ดูรายละเอียด ภาคผนวก ก)

๓.๒ ชื่อ นามสกุล เลขประจำตัวประชาชนตำแหน่งและคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์

๓.๒.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร

ที่	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	ชื่อ-นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	ชื่อสถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่ สำเร็จ
๑	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน *	Ph.D. (Buddhist Studies)	University of Jammu, India	๒๕๕๔
			M.Phil. (Buddhist Studies)	University of Delhi, India	๒๕๕๐
			ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๒๕๔๔
			พธ.บ. (บาลีสันสกฤต)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๐
			ศศ.บ. (ไทยคดีศึกษา)	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	๒๕๔๐
๒	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	พระมหาอุทตนา นรเชฏฐ์ *	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๖
			ศศ.ม. (พัฒนาชนบทศึกษา)	มหาวิทยาลัยมหิดล	๒๕๔๔
			ศษ.บ. (ประถมศึกษา)	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	๒๕๓๘
			ป.ธ.๙	แม่กองบาลีสนามหลวง	๒๕๔๔
๓	รอง ศาสตราจารย์	ดร.สุเทพ พรหมเลิศ *	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๓
			ศศ.ม. (จารึกภาษาไทย)	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๒๕๔๓
			พธ.บ. (การสอนสังคมศึกษา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๐
			ป.ธ.๙	แม่กองบาลีสนามหลวง	๒๕๓๕
๔	รอง ศาสตราจารย์	พระราชปริยัติมณี (เทียบ สิริญาโณ/มัลย์)	Ph.D. (Pali)	University of Pune, India	๒๕๔๐
			M.A. (Pali & Sanskrit)	University of Pune, India	๒๕๓๕
			ป.ธ. ๙	แม่กองบาลีสนามหลวง	๒๕๓๐
๕	อาจารย์	พระมหาสุขสันต์ สุขวฑฒโน (แก้วมณี)	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๘
			พธ.ม. (พระพุทธศาสนา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๓
			ศศ.บ. (ไทยคดีศึกษา)	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	๒๕๕๘
			ศษ.บ. (การศึกษานอกระบบ)	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	๒๕๕๓
			รป.บ. (บริหารรัฐกิจ)	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	๒๕๔๘
			พธ.บ. (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๕

* อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

๓.๒.๒ อาจารย์ผู้สอน

ที่	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	ตำแหน่งทางวิชาการ
๑	พระราชปริยัติกวี, ศ.ดร.	Ph.D. (Pali & Buddhist Studies) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) ศษ.บ. (มัธยมศึกษา) ป.ธ.๙ (ภาษาบาลี)	ศาสตราจารย์
๒	พระราชปริยัติมุนี, รศ.ดร. (เทียบ สิริธำณ)	Ph.D. (Pali) M.A. (Pali & Sanskrit) ป.ธ.๙ (ภาษาบาลี)	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
๓	พระราชสิทธิมุนี, วิ., ดร. (บุญชิต ญาณส่วโร)	Ph.D. (Pali&Buddhist Studies) อ.ม. (ศาสนาเปรียบเทียบ) พธ.บ. (พระพุทธศาสนา) ป.ธ.๙ (ภาษาบาลี)	อาจารย์
๔	พระเมธีรัตนดิลก, ดร. (จรรยา ชินวิโส)	Ph.D. (Buddhist Studies) M.A. (Linguistics) พธ.บ. (ครุศาสตร์) ป.ธ.๙ (ภาษาบาลี)	อาจารย์
๕	พระมหาสมบูรณ วุฑฒิโกโร, รศ. ดร.	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา) พธ.บ. (ภาษาอังกฤษ)	อาจารย์
๖	พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, รศ.ดร.	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา) พธ.บ. (ปรัชญา)	รองศาสตราจารย์
๗	พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน, ผศ.ดร.	Ph.D. (Buddhist Studies) M.Phil. (Buddhist Studies) ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา) พธ.บ. (บาลี-สันสกฤต) ศศ.บ. (ไทยคดีศึกษา)	อาจารย์
๘	พระมหาพุทธนา นรเชฏฐโธ, ดร.	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) ศศ.ม. (พัฒนาชนบทศึกษา) ศษ.บ. (ประถมนศึกษา) ป.ธ.๙ (ภาษาบาลี)	อาจารย์
๙	พระเมธีวรญาณ,ดร.	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) ร.บ. (ทฤษฎีและเทคนิคทางรัฐศาสตร์) ป.ธ. ๙ (ภาษาบาลี)	อาจารย์
๑๐	พระมหาดนัยพัชร คมภีรปญโญ,ดร.	Ph.D. (Philosophy) พธ.ม. (ปรัชญา) พธ.บ. (ปรัชญา)	อาจารย์
๑๐	พระมหาสุขสันต์ สุขวฑฒโน,ดร.	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) พธ.บ. (สังคมวิทยาและ มานุษยวิทยา) รป.บ. (บริหารรัฐกิจ) ศษ.บ. (การศึกษานอกระบบ) ศศ.บ. (ไทยคดีศึกษา)	อาจารย์

ที่	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	ตำแหน่งทางวิชาการ
๑๑	พระมหาจีรวัฒน์ กนตวณฺโณ,ดร.	พธ.ด.(พระพุทธศาสนา) ศศ.ม. (พัฒนาสังคม) พธ.บ. (พระพุทธศาสนา) ป.ธ.๙ (ภาษาบาลี)	อาจารย์
๑๒	พระมหาอดิเดช สติวโร, ดร.	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) บธ.บ. (การบริหารทรัพยากรมนุษย์) ป.ธ.๙ (ภาษาบาลี)	อาจารย์
๑๓	พระมหาขวัญชัย กิตติเมธี, ดร.	พธ.ด. (ปรัชญา) พธ.ม. (ปรัชญา) พธ.บ. (ปรัชญา) ป.ธ.๙ (ภาษาบาลี)	อาจารย์
๑๒	รศ. ดร.สุเทพ พรหมเลิศ	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) ศศ.ม. (จารึกภาษาไทย) พธ.บ. (การสอนสังคมศึกษา) ป.ธ.๙ (ภาษาบาลี)	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
๑๓	ผศ. ดร.แสวง นิลนามะ	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) พธ.ม. (ปรัชญา) พธ.บ. (ปรัชญา)	อาจารย์
๑๔	รศ. ดร.สุดารัตน์ บรรเทากุล	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) วท.บ. (เคมี)	รองศาสตราจารย์
๑๓	รศ. รังษี สุหนต์	พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) ป.ธ.๙ (ภาษาบาลี)	รองศาสตราจารย์
๑๔	รศ. ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร	Ph.D. (Pali & Buddhist studies) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) พธ.บ. (พระพุทธศาสนา) ป.ธ.๙ (ภาษาบาลี)	รองศาสตราจารย์
๑๕	ผศ. ดร.ประพันธ์ ศุภษร	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา) พธ.บ. (พระพุทธศาสนา)	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
๑๖	ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโณม	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) ศศ.บ. (ภาษาอังกฤษ) ศษ.บ. (ภาษาไทย) บ.ศ.๙ (ภาษาบาลี) ป.อบ. (อภิธรรมบัณฑิต)	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
๑๗	ดร.เสนาะ ผดุงฉัตร	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) M.A. (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา) พธ.บ. (พระพุทธศาสนา) ป.ธ.๙ (ภาษาบาลี)	อาจารย์

๓.๒.๓ อาจารย์พิเศษ

ที่	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	ตำแหน่งทางวิชาการ
๑	ศ. (พิเศษ) จำนงค์ ทองประเสริฐ	M.A. (Asian Studies) พธ.บ. (พระพุทธศาสนา) ป.ธ. ๙ (ภาษาบาลี)	ศาสตราจารย์ พิเศษ ราชบัณฑิต
๒	ศ. ดร. จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์	Ph.D. (Sociology) M.A. (Sociology) พธ.บ. (พุทธศาสนา)	ศาสตราจารย์
๓	ศ. ดร. สมภาร พรหมทา	อ.ด. (ปรัชญา) อ.ม., (ปรัชญา) พธ.บ. (ปรัชญา)	ศาสตราจารย์
๔	ศ. ดร. วัชระ งามจิตรเจริญ	อ.ด. (ปรัชญา), M.A. (Philosophy) พธ.บ. (ศาสนาและปรัชญา) ป.ธ. ๙ (ภาษาบาลี)	ศาสตราจารย์
๕	รศ. ดร. สำเนียง เลื่อมใส	Ph.D. (Pali & Sanskrit) M.A. (Pali & Sanskrit) พธ.บ. (บาลีสันสกฤต) ป.ธ. ๙ (ภาษาบาลี)	รองศาสตราจารย์
๖	รศ. ดร.ประเวศ อินทองปาน	Ph.D. (Philosophy) M.A. (Philosophy) พธ.บ. (บาลีสันสกฤต)	รองศาสตราจารย์
๗	ศ. (พิเศษ), ร.ท. ดร. บรรจบ บรรณรุจิ	Ph.D. (Buddhist Philosophy) อ.ม. (บาลีสันสกฤต) พธ.บ. (การสอนสังคมศึกษา) ป.ธ. ๙ (ภาษาบาลี)	ศาสตราจารย์พิเศษ
๘	ผศ. ดร. ชาญนรงค์ บุญหนุน	อ.ด. (ปรัชญา) อ.ม. (ปรัชญา) พธ.บ. (ปรัชญา)	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
๙	ผศ.ดร. วุฒินันท์ กันทะเตียน	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) อ.ม. (ศาสนาเปรียบเทียบ) พธ.บ. (ภาษาอังกฤษ) ป.ธ. ๙ (ภาษาบาลี)	อาจารย์พิเศษ
๑๐	ดร. อยุษกร งามชาติ	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) อ.ม. (ศาสนาเปรียบเทียบ) ศศ.บ. (ภาษาอังกฤษ)	อาจารย์พิเศษ
๑๑	ดร. หิมพรรณ รักแตงาม	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) MBA. (บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต) บธ.บ. (บริหารธุรกิจบัณฑิต)	อาจารย์พิเศษ
๑๒	ดร. จุฑามาศ วารีแสงทิพย์	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) วท.บ. (พยาบาล) อภ.บ. (อภิธรรม)	อาจารย์พิเศษ
๑๓	ดร. วิศิษฐ์ ชัยสุวรรณ	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) วศ.ม. (วิศวกรรมไฟฟ้า) วศ.บ. (วิศวกรรมไฟฟ้า)	อาจารย์พิเศษ

ที่	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	ตำแหน่งทางวิชาการ
๑๔	ดร. จุฑารัตน์ ทองอินจันทร์	Ph.D. (Buddhist Studies) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) พธ.บ. (รัฐศาสตร์) (การปกครอง) (เกียรตินิยม อันดับ ๒)	อาจารย์พิเศษ
๑๕	ดร. อรจิรา วงษาพาน	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) กจ.ม. (การจัดการทั่วไป) วศ.บ. (วิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์)	อาจารย์พิเศษ
๑๖	ดร. ชัญญุรักษ์ พงษ์ขयर	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) พบ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) สถ.บ. (สถาปัตยกรรม)	อาจารย์พิเศษ
๑๗	ดร. สุภาพรรณ เพิ่มพูน	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) ศศ.ม. (รัฐศาสตร์) น.ม. (นิติศาสตร์) ค.บ. (นาฏศิลป์ไทย) ค.บ. (เทคโนโลยีและนวัตกรรม การศึกษา) ค.บ. (บริหารการศึกษา) น.บ. (กฎหมายธุรกิจ)	อาจารย์พิเศษ
๑๘	ดร. สุภามาศ โพธิ์ทอง	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) วศ.บ. (วิศวกรรมเกษตร)	อาจารย์พิเศษ

๔. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี)

ไม่มี

๕. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์

๕.๑ คำอธิบายโดยย่อ

๕.๑.๑ นิสิตจะเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ได้เมื่อศึกษารายวิชาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติและมีหน่วยกิตสะสมในรายวิชาไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต

๕.๑.๒ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์

๕.๑.๓ นิสิตมีสิทธิ์ขอสอบวิทยานิพนธ์ได้เมื่อศึกษารายวิชาครบตามที่กำหนดได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ และทำวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์โดยใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓ เดือนนับจากวันลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์เงื่อนไขอื่นๆเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์

๕.๑.๔ การเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ การลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ การสอบวิทยานิพนธ์ ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์

๕.๒ มาตรฐานผลการเรียนรู้

นิสิตมีศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถคิดและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับพระไตรปิฎกศึกษา และหลักธรรมอย่างเป็นระบบ และมีหลักการ สามารถประยุกต์ใช้ศาสตร์ต่างๆ ทั้งทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ได้

๕.๓ ช่วงเวลา	
แผน ก แบบ ก (๒)	ทำวิทยานิพนธ์ชั้นปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒
แผน ข	ทำสารนิพนธ์ชั้นปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒
๕.๓ จำนวนหน่วยกิต	
แผน ก แบบ ก (๒)	จำนวน ๑๒ หน่วยกิต
แผน ข	จำนวน ๖ หน่วยกิต
๕.๔ การเตรียมการ	
๕.๔.๑	ให้ลงทะเบียนเรียนวิชาเกี่ยวข้องกับการวิจัยทางพระไตรปิฎกศึกษา
๕.๔.๒	จัดให้มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
๕.๔.๓	จัดสัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ และจัดให้มีคลินิกวิทยานิพนธ์
๕.๕ กระบวนการประเมิน	
๕.๕.๑ ในการสอบวิทยานิพนธ์นิสิตต้องตอบข้อซักถามต่างๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง หลังจากสอบแล้วให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ประชุมพิจารณาประเมินผล ในขณะประเมินผลให้นิสิตออกจากห้องสอบ	
๕.๕.๒ ให้มีการจดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลวิทยานิพนธ์ทุกครั้ง	
๕.๕.๓ หากคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์มีมติให้แก้ไขวิทยานิพนธ์ไม่ว่ากรณีใดๆ นิสิตต้องแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องตามมติ และคำแนะนำนั้นก่อนที่จะนำวิทยานิพนธ์ ฉบับที่แก้ไขแล้วส่งบัณฑิตวิทยาลัย กรณีที่นิสิตไม่สามารถส่งวิทยานิพนธ์ได้ทันเวลาที่คณะกรรมการกำหนด จะต้องดำเนินการยื่นขอขยายเวลาการส่งวิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยโดยผ่านความเห็นชอบของประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้การขยายเวลา ต้องอยู่ภายในระยะเวลา ๖ เดือนนับแต่วันสอบ หากเกินจากกำหนดนี้ให้ถือว่าสอบไม่ผ่านและจะต้องดำเนินการขอสอบใหม่ กรณีที่ยังคงสถานภาพนิสิตเท่านั้น	
๕.๕.๔ ให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ทำการประเมินผลวิทยานิพนธ์โดยกำหนดเป็น ๔ ระดับคือ A, B+, B และ F ส่วนวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในระหว่างการเรียบเรียงให้แสดงสถานะด้วยสัญลักษณ์ IP (Inprogress)	
๕.๕.๕ การลงนามของกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ในหน้าอนุมัติ อาจกระทำได้เมื่อเห็นสมควรแต่ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์จะลงนามได้ต่อเมื่อวิทยานิพนธ์นั้นได้รับการแก้ไขทั้งรูปแบบและเนื้อหาเรียบร้อยแล้วเท่านั้น จากนั้นคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยจึงลงนามอนุมัติ	
๕.๕.๖ ให้ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์เสนอผลการประเมินต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย หากมีมติไม่เป็นเอกฉันท์โดยคณะกรรมการเสียงข้างมากมีมติให้ผ่าน ให้รวบรวมใบประเมินผลของกรรมการทุกท่าน เพื่อส่งให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาชี้ขาด เมื่อทราบผลการประเมินและนิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว บัณฑิตวิทยาลัยจะประกาศผลให้ทราบโดยทั่วกัน	

หมวดที่ ๔

ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

๑. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
๑. M – Morality มีมารยาททางกายและวาจาที่เหมาะสมตามกาลเทศะ	มีการฝึกฝนด้านระเบียบวินัยกิจกรรมารยาททั้งทางกายและวาจาที่เหมาะสม เช่น การแต่งกาย การพูด
๒. A – Awareness รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงทางสังคม	มีการส่งเสริมให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมปัจจุบันในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี
๓. H – Helpfulness มีศรัทธา อุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนาและการศึกษาไตรปิฎก	มีการส่งเสริมให้นิสิตมีศรัทธาอุทิศตนเพื่อทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยการให้ออกค่ายบัณฑิตอาสาพัฒนาชุมชน
๔. A – Ability มีความสามารถในการแก้ปัญหา	มีการส่งเสริมให้นิสิตมีทักษะในการแก้ปัญหาตนเองและสังคม โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากกรณีปัญหา (Problem-Based Learning: PBL) เพื่อนำไปสู่การคิดแก้ไขปัญหาที่ต่าง ๆ ตามหลักพุทธธรรม
๕. C – Curiosity มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด	มีการส่งเสริมให้นิสิตเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด โดยมอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าวิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิจารณ์ประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม
๖. H - Hospitality มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม	มีการส่งเสริมให้นิสิตมีจิตอาสาในการเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ เช่น จัดกิจกรรมสังคมสงเคราะห์
๗. U – Universality มีโลกทัศน์กว้างไกล	มีการส่งเสริมให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ด้านพระไตรปิฎกศึกษาและสังคม
๘. L – Leadership มีความเป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา	มีการส่งเสริมให้นิสิตวางตนเป็นแบบอย่างด้านจิตใจและปัญญา
๙. A – Aspiration มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนให้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรม	มีการส่งเสริมให้นิสิตฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม โดยการบูรณาการหลักคุณธรรมจริยธรรมไว้ในรายวิชาต่างๆ

๒. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

๑. ด้านคุณธรรมจริยธรรม		
ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้
<p>๑. ผลิตบัณฑิตทางพระไตรปิฎกศึกษาที่มีคุณธรรมและจริยธรรม สามารถให้บริการงานวิชาการแก่สังคม</p> <p>๒. มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เทียบพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรมด้วยหลักการทางพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎก</p> <p>๓. สามารถวินิจฉัยและแก้ไขปัญหาบนฐานของหลักการและเหตุผลและค่านิยมดั้งเดิม</p> <p>๔. แสดงภาวะความเป็นผู้นำด้านความประพฤติปฏิบัติตามหลักคุณธรรมและจริยธรรมในพระไตรปิฎก</p>	<p>๑. จัดกิจกรรมเชิงวิชาการและภาคปฏิบัติที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้เป็นผู้มีน้ำใจเสียสละ อุทิศตนเพื่อพระไตรปิฎกศึกษาและสังคม</p> <p>๒. ฝึกฝนให้ความรู้ ฝึกคิดเป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม</p> <p>๓. การจัดกิจกรรมในรายวิชาที่เน้นการปลูกฝังให้นิสิตมีระเบียบวินัยในตนเอง และแก้ไขปัญหาของตนเองและสังคมได้</p> <p>๔. ฝึกฝนภาวะความเป็นผู้นำผู้ตาม ด้านคุณธรรมจริยธรรม</p>	<p>๑. ประเมินด้วยผลงานวิชาการ และการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม</p> <p>๒. ประเมินด้วยแบบทดสอบด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และแบบวัดผล</p> <p>๓. ประเมินจากความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานเป็นทีม การทำงานวิจัย และการเข้าร่วมกิจกรรมในการใช้องค์ความรู้ทางการศึกษาทำประโยชน์ต่อสังคม</p> <p>๔. ผู้เรียนประเมินตนเองและประเมินโดยเพื่อนและอาจารย์ โดยใช้แบบประเมินและแบบวัดผล</p>
๒. ด้านความรู้		
ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้
<p>๑. มีความรู้และความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเนื้อหาสาระหลักของสาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษาตลอดจนหลักการและทฤษฎีที่สำคัญและนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการหรือการปฏิบัติงาน</p> <p>๒. มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการพัฒนาวิชาการสมัยใหม่สามารถประยุกต์ใช้ร่วมกับวิชาพระไตรปิฎกศึกษาได้</p> <p>๓. มีความเข้าใจทฤษฎี การวิจัย และการปฏิบัติในสาขาวิชาพระพุทธ ศาสนา สามารถประยุกต์หลักธรรมมาใช้กับแนวคิดในทางทฤษฎี ปฏิบัติ และการวิจัย</p> <p>๔. สามารถพัฒนานวัตกรรมหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ สร้างองค์ความรู้จากงานวิจัยเพื่อเชื่อมโยงกับการพัฒนาองค์กร เพื่อตอบสนอง</p>	<p>๑. จัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมุ่งเน้นให้นิสิตมีความรู้ ความเข้าใจ สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา โดยใช้วิธีการเรียนการสอนที่เน้นหลักการทางทฤษฎี และการประยุกต์ทางปฏิบัติในสภาพแวดล้อมจริง กระตุ้นให้เกิดการคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจด้วยตนเอง</p> <p>๒. จัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาการศาสตร์สมัยใหม่ควบคู่กับวิชาการด้านพระไตรปิฎกศึกษา</p> <p>๓. จัดให้มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยด้วยตนเอง ในการพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่</p> <p>๔. ส่งเสริมให้มีการวิจัยและค้นคว้าองค์ความรู้ในพระไตรปิฎกและนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้ได้ อย่างเหมาะสม</p>	<p>๑. ประเมินด้วยการสอบข้อเขียน</p> <p>๒. ประเมินด้วยการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์</p> <p>๓. ประเมินด้วยการนำเสนอรายงานและการทำงานเป็นทีม</p> <p>๔. ประเมินด้วยการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์</p>

ความต้องการทางสังคมในด้านวิชาการด้านพระไตรปิฎกศึกษา		
๓. ด้านทักษะทางปัญญา		
ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้
<p>๑. สามารถใช้ความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อการพัฒนาและสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ทางพระไตรปิฎกอย่างเหมาะสม</p> <p>๒. สามารถสืบค้นข้อมูลผลงานวิจัย สิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายสังเคราะห์ และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาความคิดใหม่ๆ</p> <p>๓. สามารถประยุกต์ใช้ผลงานวิจัยและองค์ความรู้ทางด้านพุทธศาสนาในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์</p> <p>๔. สามารถตัดสินใจในเรื่องที่ซับซ้อนที่เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ และสามารถผลิตผลงานทางวิชาการและงานวิจัย ในระดับชาติและนานาชาติ</p>	<p>๑. ฝึกทักษะการคิดและการแก้ไขปัญหา</p> <p>๒. เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองและการปฏิบัติงานจริง</p> <p>๓. เน้นการเรียนรู้ที่สามารถประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง โดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้</p> <p>๔. การอภิปรายกลุ่ม</p>	<p>๑. วัตการแสดงผลออกทางการกระบวนการคิดและการแก้ไขปัญหา</p> <p>๒. วัตผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>๓. การนำเสนอผลงาน การอธิบาย การถามและตอบคำถาม</p> <p>๔. การโต้ตอบสื่อสารกับผู้อื่น</p> <p>๕. การอภิปรายกลุ่ม</p>
๔. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ		
ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้
<p>๑. มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบในการดำเนินงานของตนเอง ในการพัฒนาความรู้ของตนเอง องค์กร และสังคม</p> <p>๒. สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์มาชี้นำองค์กร แก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อนด้วยตนเอง และเปลี่ยนแปลงสังคมในทางที่เหมาะสม</p> <p>๓. สามารถทำงานเป็นทีม เคารพสิทธิ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์กับผู้ร่วมงาน</p> <p>๔. แสดงภาวะความเป็นผู้นำ</p>	<p>๑. การจัดกิจกรรมในรายวิชาที่เน้นการเรียนการสอนที่มีการปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน</p> <p>๒. ฝึกฝนภาวะความเป็นผู้นำผู้ตาม การแสดงออกถึงภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน และการรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นในการปฏิบัติงานเป็นทีมและการทำงานวิจัย</p> <p>๓. ฝึกฝนการทำกิจกรรมเพื่อสังคม และการวางตัวที่เหมาะสมตามกาลเทศะ</p> <p>๔. ฝึกฝนการประสานงานกับ</p>	<p>๑. สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของนิสิตในหลายๆด้าน ระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น พฤติกรรมความสนใจ ตั้งใจเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง</p> <p>๒. สังเกตพฤติกรรมการแสดงบทบาทภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น</p> <p>๓. สังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบในการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมาย การนำเสนอผลงาน การทำงานวิจัย และการ</p>

<p>ในองค์กร บริหารการทำงานเป็นทีมได้อย่างเหมาะสมตามโอกาสและสถานการณ์ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานของกลุ่ม</p> <p>๕. สามารถตัดสินใจในการดำเนินงานด้วยตนเอง ประเมินตนเอง รวมทั้งวางแผนปรับปรุงตนเองและองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>ผู้อื่น ทั้ง ภายใน และ ภายนอก สถาบันการศึกษา</p>	<p>ร่วมทำกิจกรรมเพื่อสังคม</p>
<p>๕. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p>		
<p>ผลการเรียนรู้</p>	<p>กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้</p>	<p>กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้</p>
<p>๑. สามารถคัดกรองข้อมูลและใช้หลักตรรกะทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการศึกษาค้นคว้าปัญหา เชื่อมโยงประเด็นปัญหาที่สำคัญและซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านพระไตรปิฎกศึกษาในเชิงลึกได้เป็นอย่างดี</p> <p>๒. สามารถสื่อสารด้านการพูด การอ่าน การฟัง การเขียน และการนำเสนอ และสื่อสารกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ทั้งในวงวิชาการและวิชาชีพ รวมถึงชุมชนทั่วไปได้อย่างเหมาะสม</p> <p>๓. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการค้นคว้าข้อมูล เพื่อประกอบการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งการติดต่อสื่อสาร</p>	<p>๑. จัดการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆ เพื่อให้บัณฑิตได้ฝึกทักษะทั้งด้านการวิเคราะห์ การวิจารณ์</p> <p>๒. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการสื่อสาร และการนำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีทั้งด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น</p> <p>๓. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้บัณฑิตได้ฝึกทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีประกอบการค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์</p>	<p>๑. การทดสอบความรู้และเทคนิคการวิเคราะห์และวิจารณ์ทฤษฎีหรือแนวคิดใหม่ ๆ</p> <p>๒. การทำงานวิจัย ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงขั้นตอนการเขียนรายงาน และการนำเสนอผลงาน</p>

<p>๓. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum mapping)</p> <p>แสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ในด้านใดบ้าง โดยระบุว่าเป็นความรับผิดชอบหลักหรือความรับผิดชอบรอง โดยที่ผลการเรียนรู้แต่ละข้อของด้านต่างๆ ในตารางมีความหมายดังต่อไปนี้</p>
<p>๓.๑ ด้านคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>๑) ผลิตภัณฑ์ทางพระไตรปิฎกศึกษาที่มีคุณธรรมและจริยธรรม สามารถให้บริการงานวิชาการแก่สังคม</p> <p>๒) มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เทียบพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรมด้วยหลักการทางพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎก</p> <p>๓) สามารถวินิจฉัยและแก้ไขปัญหาบนฐานของหลักการและเหตุผลและค่านิยมต้นตี่งาม</p>

๔) แสดงภาวะความเป็นผู้นำด้านความประพฤติปฏิบัติตามหลักคุณธรรมและจริยธรรมในพระไตรปิฎก
<p>๓.๒ ด้านความรู้</p> <p>๑) มีความรู้และความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเนื้อหาสาระหลักของสาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษาตลอดจนหลักการและทฤษฎีที่สำคัญและนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการหรือการปฏิบัติงาน</p> <p>๒) มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการพัฒนาวิชาการสมัยใหม่ สามารถประยุกต์ใช้ร่วมกับวิชาพระไตรปิฎกศึกษาได้</p> <p>๓) มีความเข้าใจทฤษฎี การวิจัย และการปฏิบัติในสาขาวิชาพระพุทธ ศาสนา สามารถประยุกต์หลักธรรมมาใช้กับแนวคิดในทางทฤษฎี ปฏิบัติ และการวิจัย</p> <p>๔) สามารถพัฒนานวัตกรรมหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ สร้างองค์ความรู้จากงานวิจัยเพื่อเชื่อมโยงกับการพัฒนาองค์กร เพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมในด้านวิชาการด้านพระไตรปิฎกศึกษา</p>
<p>๓.๓ ด้านทักษะทางปัญญา</p> <p>๑) สามารถใช้ความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อการพัฒนาและสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ทางพระไตรปิฎกอย่างเหมาะสม</p> <p>๒) สามารถสืบค้นข้อมูลผลงานวิจัย สิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย สังเคราะห์และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาความคิดใหม่ๆ</p> <p>๓) สามารถประยุกต์ใช้ผลงานวิจัยและองค์ความรู้ทางด้านพุทธศาสนาในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์</p> <p>๔) สามารถตัดสินใจในเรื่องที่ซับซ้อนที่เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ และสามารถผลิตผลงานทางวิชาการและงานวิจัย ในระดับชาติ และนานาชาติ</p>
<p>๓.๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p> <p>๑) สามารถสื่อสารกับกลุ่มคนหลากหลายและสามารถสนทนาทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๒) สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่การแก้ปัญหาสถานการณ์ต่างๆในกลุ่มทั้งในบทบาทของผู้นำหรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมทำงาน</p> <p>๓) สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์มาชี้นำสังคมในประเด็นที่เหมาะสม</p> <p>๔) มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบงานในกลุ่ม</p> <p>๕) สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวมพร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม</p>
<p>๓.๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๑) สามารถคัดกรองข้อมูลและใช้หลักตรรกะทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการศึกษาค้นคว้าปัญหาเชื่อมโยงประเด็นปัญหาที่สำคัญและซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านพระไตรปิฎกศึกษาในเชิงลึกได้เป็นอย่างดี</p> <p>๒) สามารถสื่อสารด้านการพูด การอ่าน การฟัง การเขียน และการนำเสนอ และสื่อสารกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ทั้งในวงวิชาการและวิชาชีพ รวมถึงชุมชนทั่วไปได้อย่างเหมาะสม</p> <p>๓) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการค้นคว้าข้อมูล เพื่อประกอบการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งการติดต่อสื่อสาร</p>

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชา	๑.ด้านคุณธรรมจริยธรรม				๒.ด้านความรู้				๓. ด้านทักษะทางปัญญา				๔.ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					๕. ด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	
๖๐๐ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์	●	●	●	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○
๖๒๐ ๑๐๒ พุทธปรัชญาในพระไตรปิฎก	○	●	○	●	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	●	○	○	○	●	○
๖๐๒ ๒๐๓ ระเบียบวิจัยทางพระไตรปิฎก	●	○	●	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●
๖๐๐ ๑๐๔ ภาษาอังกฤษ	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○
๖๐๐ ๒๐๕ กรรณฐาน	●	●	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○
๖๒๐ ๑๐๖ พระวินัยปิฎกวิเคราะห์	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	●	○	○	○	○	●	○
๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○
๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○
๖๒๐ ๒๐๗ พระสูตรต้นตปิฎกวิเคราะห์	●	○	●	○	●	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○
๖๒๐ ๓๐๘ พระอภิธรรมปิฎกวิเคราะห์	●	○	●	○	●	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○
๖๒๐ ๒๐๙ ประวัติศาสตร์อารยธรรมอินเดียโบราณ	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○
๖๒๐ ๓๑๐ พระไตรปิฎกกับศาสตร์สมัยใหม่	●	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	●	○	○	○	○	●	○
๖๒๐ ๓๑๑ พระไตรปิฎกภาคภาษาอังกฤษ	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●	○
๖๒๐ ๓๑๒ สัมมนาพระไตรปิฎก	●	●	○	●	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●	○
๖๒๐ ๓๑๓ ศึกษาอิสระในคัมภีร์พระพุทธศาสนา	○	●	○	●	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●	○
๖๒๐ ๓๑๔ พุทธประวัติในพระไตรปิฎก	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○
๖๒๐ ๓๑๕ ชาตภีวิเคราะห์	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○
๖๒๐ ๓๑๖ พระไตรปิฎกในประชาคมอาเซียน	●	●	○	●	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●	○
๖๒๐ ๓๑๗ เทคนิคการอ่านพระไตรปิฎก	○	●	○	●	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●	○
๖๒๐ ๓๑๘ พระไตรปิฎกกับศาสตร์แห่งการตีความ	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○
๖๒๐ ๓๑๙ พระไตรปิฎกกับภูมิปัญญาไทย	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○
๖๐๒ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต	●	●	●	○	●	●	○	○	●	●	○	○	●	●	○	○	○	○	●	●	●
๖๐๒ ๒๐๐ สารนิพนธ์ ๖ หน่วยกิต	●	●	●	○	●	●	○	○	●	●	○	○	●	●	○	○	○	○	●	●	●

หมวดที่ ๕
หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต

๑. ภาวะเทียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ และฉบับที่ ๓ แก้ไขเพิ่มเติม ๒๕๔๙ ดังนี้

ระดับ	ค่าระดับ	เกณฑ์คะแนน	
		วิชาเลือก	วิชาบังคับและเอก
A	๔.๐๐	๙๕ - ๑๐๐	๙๕ - ๑๐๐
A-	๓.๖๗	๙๐ - ๙๔	๙๐ - ๙๔
B+	๓.๓๓	๘๕ - ๘๙	๘๕ - ๘๙
B	๓.๐๐	๘๐ - ๘๔	๘๐ - ๘๔
C+	๒.๕๐	๗๕ - ๗๙	ต่ำกว่า ๘๐
C	๒.๐๐	๗๐ - ๗๔	
F	๐	ต่ำกว่า ๗๐	

๒. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

การกำหนดระบบและกลไกการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ เกิดขึ้นเพื่อแสดงหลักฐานยืนยันหรือสนับสนุนว่านิสิตและมหาบัณฑิตทุกคนมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ทุกด้านเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิ เป็นอย่างน้อย

๒.๑ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ขณะนิตินิติยังไม่สำเร็จการศึกษา

การทวนสอบในทุกรายวิชา ทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ การทำวิทยานิพนธ์ จะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผลการเรียนรู้แต่ละด้าน และกลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้โดยให้เป็นความรับผิดชอบของคณะกรรมการหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

๒.๒ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนิตินิติสำเร็จการศึกษา

การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนิตินิติสำเร็จการศึกษา เน้นการทำวิจัยสัมฤทธิ์ผลของการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อของมหาบัณฑิต โดยทำการวิจัยอย่างต่อเนื่อง แล้วนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการประเมินคุณภาพของหลักสูตร การพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน โดยมีหัวข้อการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ สภาวะการได้งานทำหรือศึกษาต่อของมหาบัณฑิต ประเมินจากการได้งานทำหรือศึกษาต่อตรงตามสาขาหรือในสาขาที่เกี่ยวข้อง และระยะเวลาในการหางาน โดยทำการประเมินจากมหาบัณฑิตแต่ละรุ่นที่สำเร็จการศึกษา

๒.๒.๒ ตำแหน่งงานและความก้าวหน้าในสายงานของมหาบัณฑิต

๒.๒.๓ ความพึงพอใจของมหาบัณฑิต ต่อความรู้ความสามารถที่ได้เรียนรู้จากหลักสูตร ที่ใช้ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อพร้อมทั้งเปิดโอกาสให้มีการเสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๒.๔ ความพึงพอใจของผู้ใช้มหาบัณฑิตหรือนายจ้าง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้มีการเสนอแนะต่อสิ่งที่คาดหวังหรือต้องการจากหลักสูตรในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

๒.๒.๕ ความพึงพอใจของสถาบันการศึกษาอื่น ซึ่งรับมหาบัณฑิตที่สำเร็จจากหลักสูตรเข้าศึกษาต่อเพื่อ

ปริญญาที่สูงขึ้น โดยประเมินทางด้านความรู้ ความพร้อม และคุณสมบัติอื่นๆ

๒.๒.๖ ความเห็นและข้อเสนอแนะจากอาจารย์พิเศษและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ องค์กรความรู้ และการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ทางการศึกษา และสังคมในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

๒.๒.๗ ผลงานของนิสิตและวิทยานิพนธ์ที่สามารถวัดเป็นรูปธรรมได้ เช่น

- (๑) จำนวนผลงานวิจัยที่เผยแพร่
- (๒) จำนวนสิทธิบัตร
- (๓) จำนวนกิจกรรมเพื่อสังคมและประเทศชาติ
- (๔) จำนวนกิจกรรมอาสาสมัครในองค์กรที่ทำประโยชน์เพื่อสังคม

๓. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาของหลักสูตร

แผน ก แบบ ก (๒)

๑) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า พร้อมทั้ง เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

๒) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศ คณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ ผลงานทางวิชาการ หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการโดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ดังกล่าว

๓) เกณฑ์อื่นๆ ต้องปฏิบัติตามวิปัสสนากรรมฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด (ภาคผนวก ค)

แผน ข

๑) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้อง ได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และสอบผ่านการสอบ ประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วยข้อเขียนและ/หรือปากเปล่าในสาขาวิชานั้น

๒) เสนอรายงานการค้นคว้าอิสระและสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง โดยเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ และรายงานการค้นคว้าอิสระ หรือส่วนหนึ่งของรายงานการค้นคว้าอิสระต้องได้รับการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้

๓) เกณฑ์อื่นๆ ต้องปฏิบัติตามวิปัสสนากรรมฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด (ภาคผนวก ค)

หมวดที่ ๖

การพัฒนาคุณภาพอาจารย์

๑. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

จัดให้มีการปฐมนิเทศแนะแนวอาจารย์ใหม่ ให้มีความรู้และเข้าใจนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา คณะ และหลักสูตรที่สอน โดยสาระประกอบด้วย

- ๑.๑ บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ในพันธกิจของสถาบัน
- ๑.๒ สิทธิผลประโยชน์ของอาจารย์และกฎระเบียบต่างๆ
- ๑.๓ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่างๆ ของสาขาวิชา

และมีอาจารย์อาวุโสเป็นอาจารย์พี่เลี้ยงโดยมีหน้าที่ให้คำแนะนำและการปรึกษาเพื่อเรียนรู้และปรับตัวเอง เข้าสู่การเป็นอาจารย์ในสาขาวิชา มีการนิเทศการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ต้องสอนและมีการประเมิน และติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของอาจารย์ใหม่

๒. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์

๒.๑ ส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้ สร้างสมประสบการณ์ในงานที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่รับผิดชอบ เพื่อส่งเสริมการสอนและการวิจัยอย่างต่อเนื่องทั้งอาจารย์เก่าและอาจารย์ใหม่ โดยการสนับสนุนด้าน การศึกษาต่อ ฝึกอบรม ศึกษาดูงานทางวิชาการและวิชาชีพในองค์กรต่างๆ การประชุมทางวิชาการทั้งในประเทศและ/หรือต่างประเทศ การลาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์

- ๒.๒ การเพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลให้ทันสมัย
- ๒.๓ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้และคุณธรรม
- ๒.๔ มีการกระตุ้นอาจารย์พัฒนาผลงานทางวิชาการสายตรงในสาขาวิชา
- ๒.๕ ส่งเสริมการทำวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่เป็นหลักและเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและมีความ

เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพเป็นรอง

หมวดที่ ๗

การประกันคุณภาพหลักสูตร

๗.๑ การกำกับมาตรฐานหลักสูตร

การบริหารจัดการหลักสูตรจัดให้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดโดย สกอ.ตามรายละเอียดต่อไปนี้

๑) จัดให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน ๓ ท่าน ซึ่งมีคุณสมบัติและมีผลงานวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ทำหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล ติดตามประเมินผลและการพัฒนาหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา และมีหน้าที่ในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ/หรืออาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอน

๒) จัดให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตร ซึ่งมีคุณสมบัติและมีผลงานวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ทำหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษาและปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา มีหน้าที่ในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ/หรืออาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอน

๓) มีการควบคุมภาระงานอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๔) มีการประเมินความพึงพอใจของหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

๕) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ของผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๖) จัดให้มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรเพื่อรับผิดชอบในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก ๆ ๕ ปี

๗) มีการวางแผนติดตาม ควบคุมการดำเนินงานของหลักสูตรให้เป็นไปตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอน ตามตัวบ่งชี้ TQF ข้อ ๑-๕ ให้ครบถ้วนทุกตัว เป็นตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้เกณฑ์การประเมินผ่าน คือ มีการดำเนินงานตามข้อ ๑-๕ และอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี

๗.๒ บัณฑิต

๑) มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต เพื่อวัดผลและควบคุมคุณภาพบัณฑิตให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

๒) มีการพัฒนาและส่งเสริม ควบคุมและติดตามให้ผลงานนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ผลงานวิชาการในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

๓) อื่นๆ (ตามกำหนดเพิ่มเติมของบัณฑิตวิทยาลัย)

๗.๓ นิสิต

๑) มีการวางแผนกระบวนการรับนิสิตอย่างมีระบบ มีกลไก นำไปสู่การปฏิบัติและจัดให้มีการวัดผลประเมินผลเพื่อติดตามและนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาคุณภาพกระบวนการรับนิสิตโดยกำหนดคุณสมบัติของนิสิตให้สอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติของหลักสูตร เกณฑ์ในการคัดเลือกมีความโปร่งใสชัดเจน มีเครื่องมือในการคัดเลือกนิสิตที่มีความพร้อมสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

๒) สำหรับนิสิตที่มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนดในการประกาศรับ หลักสูตรมีกระบวนการในการเตรียมความพร้อมให้กับนิสิตก่อนเข้าศึกษา อย่างมีระบบ มีกลไกนำไปสู่การปฏิบัติและมีการประเมินผลติดตามเพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกระบวนการเตรียมความพร้อมให้นิสิตก่อนเข้ารับการศึกษา

๓) มีกระบวนการดูแลให้คำปรึกษาและมีการวางระบบการป้องกันหรือการบริหารจัดการความเสี่ยงของนิสิตและให้คำปรึกษาทั้งด้านการเรียนการสอน และการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยตลอดระยะเวลาที่มีสภาพเป็นนิสิต

๔) มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการเรียนรู้จากการปฏิบัติและประสบการณ์จริง

๕) มีระบบการสื่อสารข้อมูลให้เข้าถึงนิสิตอย่างทั่วถึง เช่น การสื่อสารผ่าน (e-mail) เป็นต้น

๔) อื่นๆ (ตามกำหนดเพิ่มเติมของบัณฑิตวิทยาลัย)

๗.๔ คณาจารย์

๑) มีการวางแผนกระบวนการการบริหารและการพัฒนาอาจารย์ โดยการรับอาจารย์ใหม่ต้องมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาวิชาที่ตรงหรือสาขาที่สัมพันธ์ โดย มีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและมีการติดตามประเมินผลเพื่อการพัฒนา ในการรับอาจารย์ใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพบริบท ปรัชญา วิสัยทัศน์ของสถาบันและหลักสูตร มีกลไกการคัดเลือกที่เหมาะสมและโปร่งใส

๒) มีการวางแผนกระบวนการบริหารอาจารย์ อย่างมีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและประเมินผลเพื่อการพัฒนาคุณภาพของอาจารย์ที่มีคุณสมบัติทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา มีการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างชัดเจน และมีความเหมาะสมกับคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ มีระบบการกำหนดภาระงานและแรงจูงใจในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การบริหารอาจารย์ประจำหลักสูตรมีระเบียบและมีความโปร่งใสชัดเจน

๓) มีระบบการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ โดยการกำหนดแผนการลงทุน งบประมาณและทรัพยากรและกิจกรรมการดำเนินงาน เพื่อกำกับติดตามคุณภาพของอาจารย์อย่างมีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและติดตามประเมินผลเพื่อการพัฒนา มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์สนับสนุนการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของอาจารย์ และมีการรักษาอัตราการคงอยู่ของอาจารย์ โดยการกำกับควบคุมให้อัตราอาจารย์มีจำนวนเหมาะสมกับจำนวนนิสิตที่รับเข้าในหลักสูตร โดยจัดให้มีการประเมินผลความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการบริหารหลักสูตร

๗.๕ หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

๑) มีกระบวนการในการวางแผนควบคุมกำกับสาระของรายวิชาในหลักสูตร อย่างมีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา ในการการจัดทำรายวิชาต่างๆ ให้มีเนื้อหาที่ทันสมัย มีความก้าวหน้าก้าวหน้าทันวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยมีการบริหารจัดการเปิดรายวิชาต่าง ๆ ทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก ที่เน้นนิสิตเป็นสำคัญ สามารถตอบสนองความต้องการของนิสิตและตลาดแรงงาน

๒) มีกระบวนการในการควบคุมกำกับมาตรฐานของหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่เน้นความสามารถในการใช้การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่

๓) มีกระบวนการในการวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน อย่างมีระบบ มีกลไกในการนำไปสู่การปฏิบัติและการประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนา โดยมีการพิจารณากำหนดผู้สอนในแต่ละรายวิชาที่มีความรู้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน และมีการกำกับติดตามอาจารย์ในการจัดทำ มคอ. ๓

๔) มีการกำหนดเกณฑ์ในการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่มีความเหมาะสมกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ และมีกระบวนการในการติดตามกำกับควบคุมการให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ ตั้งแต่กระบวนการพัฒนาหัวข้อจนถึงการทำวิทยานิพนธ์ การสอบป้องกัน และการเผยแพร่ผลงานวิจัยจนสำเร็จ

การศึกษา

๕) มีกระบวนการในประเมินผู้เรียนที่มีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา ในการติดตามการประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ มีการตรวจสอบการประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิต การกำกับประเมินการจัดการเรียนการสอนและ ประเมินหลักสูตร (มคอ.๕ มคอ.๖ และ มคอ.๗) และมีการวางระบบการเฝ้าระวังนิสิตที่มีคุณภาพ

๖) มีการวัดผลและรายงานผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ

๗.๖ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

มีกระบวนการในการจัดการความพร้อมของสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย ความพร้อมทาง กายภาพ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องทำวิจัย อุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุด การบริการเทคโนโลยี สารสนเทศ คอมพิวเตอร์ Wifi และอื่นๆ ที่ส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดย พิจารณาการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาจากผลการประเมินความพึงพอใจของนิสิตและอาจารย์ต่อสิ่งสนับสนุนการ เรียนรู้ที่เพียงพอและมีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน

๗. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)

ดัชนีตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕
๑. อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุม เพื่อ วางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินการของหลักสูตร	X	X	X	X	X
๒. มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๒ ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิแห่งชาติ และ/หรือ มาตรฐานคุณวุฒิสถา (ถ้ามี)	X	X	X	X	X
๓. มีรายละเอียดของรายวิชา ตามแบบ มคอ.๓ อย่างน้อยก่อนเปิดการสอนในแต่ละ ภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X
๔. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา ตามแบบ มคอ.๕ ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา (ไม่มี มคอ.๖ รายงานผลการ ดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม)	X	X	X	X	X
๕. จัดทำรายงานการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๗ ภายใน ๖๐ วันหลัง สิ้นสุดปีการศึกษา	X	X	X	X	X
๖. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ. ๓ อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	X	X	X	X	X
๗. มีการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือประเมินผลการ เรียนรู้จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่แล้ว		X	X	X	X
๘. อาจารย์ใหม่ทุกคน (ถ้ามี) ได้รับการปฐมนิเทศหรือแนะนำด้านการเรียนการสอน	X	X	X	X	X
๙. อาจารย์ทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือ วิชาชีพอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง	X	X	X	X	X
๑๐. บุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/ หรือ วิชาชีพอย่างน้อยร้อยละ ๕๐ ต่อปี	X	X	X	X	X
๑๑. ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้ายมอบอันดับติดใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐		X	X	X	X
๑๒. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อมหาบัณฑิตใหม่เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐			X	X	X

หมวดที่ ๘

การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

<p>การประเมินประสิทธิผลของการสอน</p>
<p>๑.๑. การประเมินกลยุทธ์การสอน</p> <p>กระบวนการที่จะใช้ในการประเมินและปรับปรุงยุทธศาสตร์ที่วางแผนไว้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน นั้น พิจารณาจากตัวผู้เรียน โดยอาจารย์ผู้สอนจะต้องประเมินผู้เรียนในทุกๆหัวข้อ ว่ามีความเข้าใจหรือไม่โดยอาจประเมินจากการทดสอบย่อยการสังเกตพฤติกรรมของนิสิตการอภิปรายโต้ตอบจากนิสิตการตอบคำถามของนิสิตในชั้นเรียนซึ่งเมื่อรวบรวมข้อมูลจากที่กล่าวข้างต้นแล้วก็ควรจะสามารถประเมินเบื้องต้นได้ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจหรือไม่หากวิธีการที่ใช้ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ก็จะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีสอน การทดสอบกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียนจะสามารถชี้ได้ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจหรือไม่ในเนื้อหาที่ได้สอนไปหากพบว่า มีปัญหาที่จะต้องมีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโอกาสต่อไป</p> <p>๑.๒. การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน</p> <p>ให้นิสิตได้มีการประเมินผลการสอนของอาจารย์ในทุกด้านทั้งด้านทักษะกลยุทธ์การสอนการตรงต่อเวลาการชี้แจงเป้าหมายวัตถุประสงค์รายวิชาชี้แจงเกณฑ์การประเมินผลรายวิชาและการใช้สื่อการสอนในทุกรายวิชา</p>
<p>๒. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม</p>
<p>๒.๑ ประเมินจากนิสิตและศิษย์เก่า</p> <p>ดำเนินการประเมินจากนิสิต โดยติดตามจากผลการทำวิทยานิพนธ์ซึ่งอาจารย์สามารถ ประเมินผลการทำงานได้ ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจนถึงขั้นตอนการนำเสนอเป็นรายบุคคล และสำหรับศิษย์เก่า นั้นจะประเมินโดยใช้แบบสอบถามหรืออาจจะจัดประชุมศิษย์เก่าตามโอกาสที่เหมาะสม</p> <p>๒.๒ ประเมินจากนายจ้างหรือสถานประกอบการ</p> <p>ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์จากสถานประกอบการหรือใช้วิธีการส่งแบบสอบถามไปยังผู้ใช้บัณฑิต</p> <p>๒.๓ ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือที่ปรึกษา</p> <p>ดำเนินการโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความเห็นหรือจากข้อมูลในรายงานผลการดำเนินงานหลักสูตรหรือจากรายงานของการประเมินผลการประกันคุณภาพภายใน</p>
<p>๓. การประเมินผลการดำเนินงานตามที่กำหนดในรายละเอียดหลักสูตร</p> <p>ให้ประเมินตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในหมวด๗ข้อ๗โดยคณะกรรมการประเมินอย่างน้อย๓คน ซึ่งต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาเดียวกันอย่างน้อย๑คน (ควรเป็นคณะกรรมการประเมินชุดเดียวกับการประกันคุณภาพภายใน)</p>
<p>๔. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุง</p> <p>จากการรวบรวมข้อมูลการประเมินทั้งหมดจะทำให้ทราบปัญหาของการบริหารหลักสูตรทั้งในภาพรวมและในแต่ละรายวิชาการณที่พบปัญหาของรายวิชาที่สามารถที่จะดำเนินการปรับปรุงรายวิชานั้นๆได้ทันที ซึ่งก็จะเป็นการปรับปรุงย่อยในการปรับปรุงย่อยนั้นควรทำให้ตลอดเวลาที่พบปัญหา สำหรับการปรับปรุงหลักสูตรทั้งฉบับนั้นจะกระทำทุก ๕ ปี ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตอยู่เสมอ</p>

ภาคผนวก ก

คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา

คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา

คำอธิบายรายวิชา

วิชาบังคับ ๙ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษารายวิชาบังคับ ๙ หน่วยกิต

ก. วิชาบังคับแบบนับหน่วยกิต

๖๐๐๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖)
Tipitaka Analysis

ศึกษาสาระและพัฒนาการของพระไตรปิฎก โครงสร้างและสาระสังเขปของพระไตรปิฎก วิเคราะห์
หลักธรรมสำคัญ และสหวิทยาการในพระไตรปิฎก

๖๒๐ ๑๐๒ พุทธปรัชญาในพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖)
Buddhist Philosophy in the Tipitaka

ศึกษาพุทธปรัชญาเถรวาทที่ปรากฏในพระไตรปิฎกและคัมภีร์ที่เกี่ยวข้อง ให้ครอบคลุมถึงทฤษฎีความจริง
(Metaphysics) ทฤษฎีความรู้ (Epistemology) ทฤษฎีทางจริยศาสตร์ (Ethics) รวมถึงสุนทรียศาสตร์ และการใช้
เหตุผล โดยการวิเคราะห์จากหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น ปฏิจจสมุปบาท ไตรลักษณ์ ชั้น ๕ นิยาม ๕ กรรม
อริยสัจ ๔ เป็นต้น

๖๒๐ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖)
Research Methodology in the Tipitaka

ศึกษาแนวคิดทฤษฎีในการแสวงหาความรู้แบบวิจัย ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ ความสำคัญ
ของการวิจัยต่อการพัฒนาสังคม กระบวนการและขั้นตอนของการวิจัยเช่นการเลือกปัญหา การตั้งสมมติฐาน
เครื่องมือการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานการวิจัย โดยเน้นการประยุกต์ใช้ให้
เหมาะสมกับการวิจัยทางพระไตรปิฎก

ข. วิชาบังคับแบบไม่นับหน่วยกิต

๖๐๐ ๑๐๔ ภาษาอังกฤษ ๓ (๓-๐-๖)
English

ศึกษาภาษาอังกฤษระดับสูง ให้เกิดทักษะความชำนาญทั้ง ๔ ด้าน คือด้านการฟัง การพูด การอ่าน การ
เขียน เน้นศึกษาดำรงทางพระพุทธศาสนาภาคภาษาอังกฤษ

๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน ๓ (๓-๐-๖)
Buddhist Meditation

ศึกษาหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน ที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา
และปกรณ์วิเศษ รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่าง ๆ ในสังคมไทย โดยเน้นศึกษาอารมณ์ของสม
ถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน และผลที่เกิดจากการปฏิบัติ ได้แก่ สมาบัติ ๘ และวิปัสสนาญาณ ๑๖ เป็นต้น

๖๐๐ ๒๐๖ สัมมนาวิทยานิพนธ์ (๓) (๓-๓-๖)
Seminar on Thesis

ศึกษาการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคการเขียนวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์
ข้อมูล การตีความในเชิงพรรณนา การอ้างอิง รูปแบบและวิธีการนำเสนอวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งวิธีการเขียน
บทความวิจัย

๑๐๒ ๓๐๒

การใช้ภาษาบาลี ๑

(๓) (๓-๐-๖)

Usage of Pali I

ศึกษาไวยากรณ์และโครงสร้างภาษาบาลีในระดับพื้นฐาน รวมทั้งการฟัง การอ่าน การพูดและการเขียน และการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาไทย และการแปลภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยใช้หนังสือชาตักกัฎฐกถาและอัมมปทีฎฐกถาประกอบ

๑๐๒ ๓๐๖

การใช้ภาษาบาลี ๒

(๓) (๓-๐-๖)

Usage of Pali II

ศึกษาไวยากรณ์และโครงสร้างภาษาบาลีในระดับสูง รวมทั้งการฟัง การอ่าน การพูดและการเขียนภาษาบาลี ต่อจากการใช้ภาษาบาลี ๑ และแปลภาษาบาลีเป็นไทย และภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยใช้หนังสือมังคลัตถทีปนีและวิสุทธีมรรคประกอบ

วิชาเอก ๑๒ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษาวิชาเอกพระไตรปิฎกศึกษา ๑๒ หน่วยกิต

๖๒๐ ๒๐๖

พระวินัยปิฎกวิเคราะห์

๓ (๓-๐-๖)

Vinaya Pitaka Analysis

ศึกษาโครงสร้างและเนื้อหาของคัมภีร์พระวินัยปิฎก ในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการบัญญัติพระวินัยอาบัติและวิธีออกจากอาบัติ การบรรพชาอุปสมบท มหาปเทศ ๔ อธิกรณ์ วิธีระงับอธิกรณ์ วัตร ๑๔ พิธีกรรมที่สำคัญ เช่น การเข้าพรรษา วันออกพรรษา กฐิน และการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ให้เป็นไปตามกรอบของระบบสังฆะโดยใช้หลักฐานอ้างอิงจากอรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา ปกรณ์วิเสส และคัมภีร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบในการศึกษา

๖๒๐ ๒๐๗

พระสุตตันตปิฎกวิเคราะห์

๓ (๓-๐-๖)

Suttanta Pitaka Analysis

ศึกษาโครงสร้างและเนื้อหาของคัมภีร์พระสุตตันตปิฎก โดยเน้นการวิเคราะห์ประเด็นที่เป็นสาระสำคัญในพระสุตตันตปิฎกทั้ง ๕ นิกาย เช่น ประเด็นเรื่องกำเนิดชีวิต เรื่องกรรมและการเกิดใหม่ เรื่องนรกสวรรค์ ความสัมพันธ์ระหว่างอริยสัจ ๔ กับปฏิจจนุปบาท สภาพสังคมอินเดียในพระสุตตันตปิฎกโดยใช้หลักฐานอ้างอิงจากอรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา ปกรณ์วิเสส และคัมภีร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบในการศึกษา

๖๒๐ ๒๐๘

พระอภิธรรมปิฎกวิเคราะห์

๓ (๓-๐-๖)

Abhidhamma Pitaka Analysis

ศึกษาโครงสร้างและเนื้อหาของคัมภีร์พระอภิธรรมปิฎก เน้นเรื่องพัฒนาการเรื่องกำเนิดของพระอภิธรรมในพระพุทธศาสนา ปัญหาความมีอยู่และความเกี่ยวข้องของพระอภิธรรมกับการแตกแยกทางนิกาย หลักปรมัตถธรรม ๔ คือ จิต เจตสิก รูป นิพพาน วิเคราะห์ชั้น ๕ ในคัมภีร์วิภังค์ รวมถึงปัญหาทางอภิธรรม อื่น ๆ ที่ปรากฏในพระอภิธรรมปิฎกและคัมภีร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเช่น กถาวัตถุ อภิธัมมัตถสังคหะ เป็นต้นโดยใช้หลักฐานอ้างอิงจากอรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา ปกรณ์วิเสส และคัมภีร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบในการศึกษา

๖๒๐ ๒๐๙

ประวัติศาสตร์อารยธรรมอินเดียโบราณ

๓ (๓-๐-๖)

The History of Ancient Indian Civilization

ศึกษากำเนิดและพัฒนาการทางสังคมของอารยธรรมอินเดียจากยุคเริ่มแรกจนพัฒนามาสู่การเป็นศาสนาพราหมณ์ ฮินดู มาจนถึงพัฒนาการของการเกิดขึ้นของพระพุทธศาสนา โดยเน้นศึกษาประเด็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง และวัฒนธรรมอินเดีย จนถึงสมัยพุทธกาล

วิชาเลือก ๖ หน่วยกิตนิสิตต้องเลือกศึกษาจากรายวิชาที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๖๒๐ ๓๑๐ **พระไตรปิฎกกับศาสตร์สมัยใหม่** ๓ (๓-๐-๖)

The Tipitaka and Modern Sciences

ศึกษาสหวิทยาการในคัมภีร์พระไตรปิฎก อาทิ วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิเทศศาสตร์ นิเวศวิทยา และศึกษาศาสตร์ รวมทั้งการประยุกต์ใช้ศาสตร์สมัยใหม่เพื่ออธิบายคำสอนทางพระพุทธศาสนาในพระไตรปิฎกและคัมภีร์ที่เกี่ยวข้อง

๖๒๐ ๓๑๑ **พระไตรปิฎกภาคภาษาอังกฤษ** ๓ (๓-๐-๖)

English Tipitaka

ศึกษาเนื้อหาพระไตรปิฎกภาคภาษาอังกฤษโดยเน้นพระสูตรที่สำคัญ เช่น อัมมจักกัปปวัตตนสูตร มหาสติปัฏฐานสูตร อัคคัญญสูตร มหาปรินิพพานสูตร และภทเทภทตสูตร

๖๒๐ ๓๑๒ **สัมมนาพระไตรปิฎก** ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on the Tipitaka

ศึกษารูปแบบการเรียนรู้พระไตรปิฎก จากการจัดสัมมนาเพื่อวิเคราะห์วิพากษ์ปัญหาในสังคมปัจจุบัน โดยใช้องค์ความรู้ในพระไตรปิฎกเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

๖๒๐ ๓๑๓ **ศึกษาอิสระในคัมภีร์พระพุทธศาสนา** ๓ (๓-๐-๖)

Independent Studies in Buddhist Scripture

ศึกษาเฉพาะเรื่องที่น่าสนใจในคัมภีร์อื่นๆ นอกจากพระไตรปิฎกเช่น เลือกศึกษาคัมภีร์พระพุทธศาสนา เช่น อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา ปกรณ์วิเสส โดยศึกษาถึงหลักการเขียนและการอธิบายความอรรถกถา เป็นต้น รวมถึงประเด็นปัญหาด้านหลักธรรมหรือเหตุการณ์ที่น่าสนใจในมุมมองของคัมภีร์ชั้นอรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเสส ในการอธิบายประเด็นปัญหาทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญทั้งในเรื่องของหลักธรรม เช่น ประเด็นเรื่องนิพพาน, อนัตตา, ไตรลักษณ์, อริยสัจ ๔ และปฏิจกสมุพบาท หรือประเด็นพระวินัย และพระอภิธรรมที่น่าสนใจ เพื่อประยุกต์ใช้กับการอธิบายความคำสอนในปัจจุบัน

๖๒๐ ๓๑๔ **พุทธประวัติในพระไตรปิฎก** ๓ (๓-๐-๖)

The Buddha's Biography in The Tipitaka

ศึกษาเชิงวิเคราะห์ประวัติของพระพุทธเจ้า พระสาวกและเหตุการณ์สำคัญในสมัยพุทธกาลรวมถึงพระจริยาวัตรของพระพุทธองค์ที่ปรากฏในพระไตรปิฎกโดยอาศัยคัมภีร์อรรถกถา ฎีกา และคัมภีร์พระพุทธศาสนาฝ่ายมหายานประกอบ

๖๒๐ ๓๑๕ **ชาดกวิเคราะห์** ๓ (๓-๐-๖)

Jataka Analysis

ศึกษาโครงสร้างและเนื้อหาของชาดก โดยอาศัยคัมภีร์ชาดก ฎีกาและอนุฎีกาประกอบ โดยเน้นการศึกษาสาระสำคัญของหลักธรรม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและสังคมในคัมภีร์ชาดก

๖๒๐ ๓๑๖ **พระไตรปิฎกศึกษาในประชาคมอาเซียน** ๓ (๓-๐-๖)

The Tipitaka Studies in Asian Community

ศึกษากำเนิดและพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎกในประเทศต่าง ๆ ในสมาคมอาเซียนทั้งที่นับถือเถรวาทและมหายาน รวมถึงการจัดพิมพ์ บันทึกรพระไตรปิฎกในรูปแบบต่าง ๆ ของประเทศนั้น ๆ รวมถึงรูปแบบความเชื่อและการตีความพระไตรปิฎกตามความเชื่อและความเข้าใจของชาวพุทธในประเทศนั้น ๆ

๖๒๐ ๓๑๗ **เทคนิคการอ่านพระไตรปิฎก** ๓ (๓-๐-๖)

The Tipitaka Reading technique

ศึกษาเทคนิคการอ่านพระไตรปิฎก อรรถกถาและคัมภีร์อื่นๆที่สัมพันธ์กับพระไตรปิฎก จากวิธีการของนักวิชาการด้านพระไตรปิฎก เพื่อเข้าใจในพระไตรปิฎกอย่างแตกฉาน

๖๒๐ ๓๑๘ **พระไตรปิฎกกับศาสตร์แห่งการตีความ** ๓ (๓-๐-๖)

The Tipitaka and Hermeneutics

ศึกษาศาสตร์ของการตีความคัมภีร์ในเชิงศาสนศาสตร์และปรัชญาตะวันตกแล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับศาสตร์แห่งการตีความเชิงพุทธที่ปรากฏในพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา และคัมภีร์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง ประยุกต์ศาสตร์แห่งการตีความเชิงพุทธเพื่อการอธิบายพระไตรปิฎกในภาษาร่วมสมัย

๖๒๐ ๓๑๙ **พระไตรปิฎกกับภูมิปัญญาไทย** ๓ (๓-๐-๖)

The Tipitaka and Thai wisdom

ศึกษาแนวคิดเรื่องภูมิปัญญาไทยที่ได้รับอิทธิพลจากคัมภีร์พระไตรปิฎก โดยเน้นศึกษาพิธีกรรมขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม และประเพณีที่ปรากฏในสังคมไทย

๖๐๒ ๔๐๐ **วิทยานิพนธ์** ๑๒ หน่วยกิต

Thesis

เป็นโครงการเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๖๐๒ ๒๐๐ **สารนิพนธ์** ๖ หน่วยกิต

Research Paper

เป็นโครงการเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ภาคผนวก ข
ตารางเปรียบเทียบ คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา
(หลักสูตรปรับปรุง ๒๕๖๑)

**ตารางเปรียบเทียบ คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา
(หลักสูตรปรับปรุง ๒๕๖๐)**

ตารางเปรียบเทียบโครงสร้างหลักสูตร พ.ศ. ๒๕๕๖ กับหลักสูตร พ.ศ. ๒๕๖๐

หลักสูตร พ.ศ. ๒๕๕๖	หลักสูตร พ.ศ. ๒๕๕๖	หมายเหตุ																																										
<p>๓.๑.๒ โครงสร้างหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตรเป็นแบบ แผน ก แบบ ก (๒) และแผน ข โดยแบ่งหมวดวิชาตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๕๘ ดังนี้</p> <table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">หมวดวิชา</th> <th style="text-align: center;">รายวิชาที่นับหน่วยกิต</th> <th style="text-align: center;">รายวิชาที่ไม่นับหน่วยกิต</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">๑.บังคับ</td> <td style="text-align: center;">๙</td> <td style="text-align: center;">(๑๕)</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">๒.วิชาเอก</td> <td style="text-align: center;">๑๒</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">๓.วิชาเลือก</td> <td style="text-align: center;">๖</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">๔.วิทยานิพนธ์</td> <td style="text-align: center;">๑๒</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">รวมทั้งสิ้น</td> <td style="text-align: center;">๓๙</td> <td style="text-align: center;">(๑๕)</td> </tr> </tbody> </table>	หมวดวิชา	รายวิชาที่นับหน่วยกิต	รายวิชาที่ไม่นับหน่วยกิต	๑.บังคับ	๙	(๑๕)	๒.วิชาเอก	๑๒		๓.วิชาเลือก	๖		๔.วิทยานิพนธ์	๑๒		รวมทั้งสิ้น	๓๙	(๑๕)	<p>๓.๑.๒ โครงสร้างหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตรเป็นแบบ แผน ก แบบ ก (๒) และแผน ข โดยแบ่งหมวดวิชาตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๕๘ ดังนี้</p> <table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">หมวดวิชา</th> <th style="text-align: center;">แผน ก แบบ ก (๒)/หน่วยกิต</th> <th style="text-align: center;">แผน ข/หน่วยกิต</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">๑.บังคับนับหน่วยกิต</td> <td style="text-align: center;">๙</td> <td style="text-align: center;">๙</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">๒.บังคับไม่นับหน่วยกิต</td> <td style="text-align: center;">(๑๕)</td> <td style="text-align: center;">(๑๕)</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">๓.วิชาเอก</td> <td style="text-align: center;">๑๒</td> <td style="text-align: center;">๑๒</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">๔.วิชาเลือก</td> <td style="text-align: center;">๖</td> <td style="text-align: center;">๑๒</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">๕.วิทยานิพนธ์</td> <td style="text-align: center;">๑๒</td> <td style="text-align: center;">-</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">๖.สารนิพนธ์</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td style="text-align: center;">๖</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">รวมทั้งสิ้น</td> <td style="text-align: center;">๓๙</td> <td style="text-align: center;">๓๙</td> </tr> </tbody> </table>	หมวดวิชา	แผน ก แบบ ก (๒)/หน่วยกิต	แผน ข/หน่วยกิต	๑.บังคับนับหน่วยกิต	๙	๙	๒.บังคับไม่นับหน่วยกิต	(๑๕)	(๑๕)	๓.วิชาเอก	๑๒	๑๒	๔.วิชาเลือก	๖	๑๒	๕.วิทยานิพนธ์	๑๒	-	๖.สารนิพนธ์	-	๖	รวมทั้งสิ้น	๓๙	๓๙	<p>เพิ่มเติม โครงสร้าง หลักสูตร แผน ข</p>
หมวดวิชา	รายวิชาที่นับหน่วยกิต	รายวิชาที่ไม่นับหน่วยกิต																																										
๑.บังคับ	๙	(๑๕)																																										
๒.วิชาเอก	๑๒																																											
๓.วิชาเลือก	๖																																											
๔.วิทยานิพนธ์	๑๒																																											
รวมทั้งสิ้น	๓๙	(๑๕)																																										
หมวดวิชา	แผน ก แบบ ก (๒)/หน่วยกิต	แผน ข/หน่วยกิต																																										
๑.บังคับนับหน่วยกิต	๙	๙																																										
๒.บังคับไม่นับหน่วยกิต	(๑๕)	(๑๕)																																										
๓.วิชาเอก	๑๒	๑๒																																										
๔.วิชาเลือก	๖	๑๒																																										
๕.วิทยานิพนธ์	๑๒	-																																										
๖.สารนิพนธ์	-	๖																																										
รวมทั้งสิ้น	๓๙	๓๙																																										

หลักสูตรพระไตรปิฎกศึกษา มหาบัณฑิต ๒๕๕๖	หลักสูตรพระไตรปิฎกศึกษา มหาบัณฑิต ๒๕๖๐ (หลักสูตรปรับปรุง)	หมายเหตุ
<p>วิชาบังคับ ๙ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษา วิชาบังคับ ๙ หน่วยกิต ก. วิชาบังคับแบบนับหน่วยกิต ๖๐๐ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖) Tipitaka Analysis ศึกษาสาระและพัฒนาการของการรวบรวมพระธรรมวินัยเป็นพระไตรปิฎก โครงสร้างและสาระสังเขปของพระไตรปิฎก วิเคราะห์หลักธรรมสำคัญที่เป็นจุดหมายสูงสุด หลักธรรมที่ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคม</p>	<p>วิชาบังคับ ๙ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษาวิชา บังคับ ๙ หน่วยกิต ก. วิชาบังคับแบบนับหน่วยกิต ๖๐๐ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖) Tipitaka Analysis ศึกษา สาระ และ พัฒนาการ ของ พระไตรปิฎก โครงสร้างและสาระสังเขปของ พระไตรปิฎก วิเคราะห์หลักธรรมสำคัญ และสหวิทยาการในพระไตรปิฎก</p>	<p>ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา</p>

<p>๖๒๐ ๑๐๒ พุทธปรัชญาในพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Buddhist Philosophy in Tipitaka</p> <p>ศึกษาพุทธปรัชญาเถรวาทที่ปรากฏในพระไตรปิฎกและคัมภีร์ที่เกี่ยวข้อง ให้ครอบคลุมถึง ทฤษฎีความจริง (Metaphysics) ทฤษฎีความรู้ (Epistemology) ทฤษฎีทางจริยศาสตร์ (Ethics) รวมถึงสุนทรียศาสตร์ และการใช้เหตุผล โดยการวิเคราะห์จากหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น ปฏิจจสมุปบาท ไตรลักษณ์ ชั้นธ ๕ นิยาม ๕ กรรม อริยสัจ ๔ เป็นต้น</p>	<p>๖๒๐ ๑๐๒ พุทธปรัชญาในพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Buddhist Philosophy in The Tipitaka</p> <p>ศึกษาพุทธปรัชญาเถรวาทที่ปรากฏในพระไตรปิฎกและคัมภีร์ที่เกี่ยวข้อง ให้ครอบคลุมถึงทฤษฎีความจริง (Metaphysics) ทฤษฎีความรู้ (Epistemology) ทฤษฎีทางจริยศาสตร์ (Ethics) รวมถึงสุนทรียศาสตร์ และการใช้เหตุผล โดยการวิเคราะห์จากหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น ปฏิจจสมุปบาท ไตรลักษณ์ ชั้นธ ๕ นิยาม ๕ กรรม อริยสัจ ๔ เป็นต้น</p>	คงเดิม
<p>๖๒๐ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Research Methodology in Tipitaka</p> <p>ศึกษาแนวคิดทฤษฎีในการแสวงหาความรู้แบบวิจัย ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ความสำคัญของการวิจัยต่อการพัฒนาสังคม กระบวนการและขั้นตอนของการวิจัยเช่น การเลือกปัญหา การตั้งสมมติฐาน เครื่องมือการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานการวิจัย โดยเน้นการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการวิจัยทางพระไตรปิฎก</p>	<p>๖๒๐ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Research Methodology in Tipitaka</p> <p>ศึกษาแนวคิดทฤษฎีในการแสวงหาความรู้แบบวิจัย ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ความสำคัญของการวิจัยต่อการพัฒนาสังคม กระบวนการและขั้นตอนของการวิจัยเช่น การเลือกปัญหา การตั้งสมมติฐาน เครื่องมือการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานการวิจัย โดยเน้นการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการวิจัยทางพระไตรปิฎก</p>	คงเดิม
<p>ข. วิชาบังคับแบบไม่นับหน่วยกิต ๖๐๐ ๑๐๔ ภาษาอังกฤษ ๓ (๓-๐-๖) English</p> <p>ศึกษาภาษาอังกฤษโดยการฝึกจริงให้เกิดความชำนาญทั้ง ๔ ด้าน คือด้านการฟัง การพูด การอ่าน การฟัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นการอภิปรายในหัวข้อคำสอนของพระพุทธศาสนา เช่น ศีล ๕ พระรัตนตรัย ไตรลักษณ์ อริยสัจ ๔ มรรคมีองค์ ๘ ปฏิจจสมุปบาท กรรมและการเกิดใหม่</p>	<p>ข. วิชาบังคับแบบไม่นับหน่วยกิต ๖๐๐ ๑๐๔ ภาษาอังกฤษ ๓ (๓-๐-๖) English</p> <p>ศึกษาภาษาอังกฤษระดับสูง ให้เกิดทักษะความชำนาญทั้ง ๔ ด้าน คือด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน เน้นศึกษาดำราราทางพระพุทธศาสนาภาคภาษาอังกฤษ</p>	ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา
<p>๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน ๓ (๓-๐-๖)</p>	<p>๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน ๓ (๓-๐-๖)</p>	ปรับ

<p>Buddhist Meditation</p> <p>ศึกษาหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน ที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเสส รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่าง ๆ ในสังคมไทย โดยเน้นศึกษาอารมณ์ของสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานลำดับขั้นตอนของการเจริญกรรมฐานและผลที่เกิดจากการเจริญกรรมฐาน ได้แก่สมาบัติ ๘ และวิปัสสนาญาณ ๑๖ เป็นต้น</p>	<p>Buddhist Meditation</p> <p>ศึกษาหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน ที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเสส รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่าง ๆ ในสังคมไทย โดยเน้นศึกษาอารมณ์ของสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน และผลที่เกิดจากการปฏิบัติ ได้แก่ สมาบัติ ๘ และวิปัสสนาญาณ ๑๖ เป็นต้น</p>	<p>รายละเอียดวิชา</p>
<p>๖๐๐ ๒๐๖ สัมมนาวิทยานิพนธ์ (๓) (๓-๓-๖)</p> <p>Seminar on Thesis</p> <p>ศึกษาการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคการเขียนวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูล การตีความในเชิงพรรณนา การอ้างอิง รูปแบบและวิธีการนำเสนอวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งวิธีการเขียนบทความวิจัย</p>	<p>๖๐๐ ๒๐๖ สัมมนาวิทยานิพนธ์ (๓) (๓-๓-๖)</p> <p>Seminar on Thesis</p> <p>ศึกษาการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคการเขียนวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูล การตีความในเชิงพรรณนา การอ้างอิง รูปแบบและวิธีการนำเสนอวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งวิธีการเขียนบทความวิจัย</p>	<p>คงเดิม</p>
<p>๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑ (๓)(๓-๐-๖)</p> <p>Usage of Pali I</p> <p>ศึกษาการพูด อ่าน เขียน ภาษาบาลีในระดับพื้นฐาน และแปลบาลีเป็นภาษาไทยและภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยใช้หนังสือชาตกัฎฐกถาและธรรมปัทมกัฎฐกถาประกอบ</p>	<p>๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑ (๓)(๓-๐-๖)</p> <p>Usage of Pali I</p> <p>ศึกษาไวยากรณ์และโครงสร้างภาษาบาลีในระดับพื้นฐาน รวมทั้งการฟัง การอ่าน การพูด และการเขียน และการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาไทย และการแปลภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยใช้หนังสือชาตกัฎฐกถาและธัมมปัทมกัฎฐกถาประกอบ</p>	<p>ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒ (๓) (๓-๐-๖)</p> <p>Usage of Pali II</p> <p>ศึกษาการพูด อ่าน เขียน ภาษาบาลี ต่อจากการใช้ภาษาบาลี ๑ และแปลภาษาบาลีเป็นไทย และภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยใช้หนังสือมังคลัตถทีปนีและวิสุทธีมรรคประกอบ</p>	<p>๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒ (๓) (๓-๐-๖)</p> <p>Usage of Pali II</p> <p>ศึกษาไวยากรณ์และโครงสร้างภาษาบาลีในระดับสูง รวมทั้งการฟัง การอ่าน การพูดและการเขียนภาษาบาลี ต่อจากการใช้ภาษาบาลี ๑ และแปลภาษาบาลีเป็นไทย และภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยใช้หนังสือมังคลัตถทีปนีและวิสุทธีมรรคประกอบ</p>	<p>ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา</p>

<p>วิชาเอก ๑๒ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษา วิชาพระไตรปิฎก ๑๒ หน่วยกิต</p> <p>๖๒๐ ๒๐๖ พระวินัยปิฎกวิเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖) Vinaya Pitaka Analysis ศึกษาโครงสร้างและเนื้อหาของคัมภีร์พระวินัยปิฎก ในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปกครองคณะสงฆ์ การบัญญัติวินัย อธิกรณ์ การระงับอธิกรณ์ การบรรพชาอุปสมบท การดำเนินการในเรื่องของระเบียบพิธีกรรมที่สำคัญ และการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ให้เป็นไปตามกรอบของระบบสังฆะเพื่อความอยู่ โดยอาศัยของคณะสงฆ์ โดยใช้หลักฐานอ้างอิงจากอรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา ปกรณ์วิเสส และคัมภีร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบในการศึกษา</p>	<p>วิชาเอก ๑๒ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษา วิชาเอกพระไตรปิฎกศึกษา ๑๒ หน่วยกิต</p> <p>๖๒๐ ๒๐๖ พระวินัยปิฎกวิเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖) Vinaya Pitaka Analysis ศึกษาโครงสร้างและเนื้อหาของคัมภีร์พระวินัยปิฎก ในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการบัญญัติพระวินัย อาบัติและวิธีออกจากอาบัติ การบรรพชาอุปสมบท มหาประเทศ ๔ อธิกรณ์ วิธีระงับอธิกรณ์ วัตร ๑๔ พิธีกรรมที่สำคัญ เช่น การเข้าพรรษา กฐิน และการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ให้เป็นไปตามกรอบของระบบสังฆะโดยใช้หลักฐานอ้างอิงจากอรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา ปกรณ์วิเสส และคัมภีร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบในการศึกษา</p>	<p>ปรับปรุง คำอธิบาย รายละเอียดวิชา</p>
<p>๖๒๐ ๒๐๗ พระสุตตันตปิฎกวิเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖) Suttanta Pitaka Analysis ศึกษาโครงสร้างและเนื้อหาของคัมภีร์พระสุตตันตปิฎก โดยเน้นการวิเคราะห์ประเด็นที่เป็นสาระสำคัญในพระสุตตันตปิฎก เช่น ประเด็นเรื่องกำเนิด โลกมนุษย์ และจักรวาล เรื่องกรรมและการเกิดใหม่ เรื่องนรกสวรรค์ เรื่องอัตตา อนัตตา เรื่องพระเจ้า เรื่องสังสารวัฏฏ์ เรื่องสังคมการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ ภูมิหลัง ความเชื่อปละประเพณีการบูชาญาณ การบูชาเทพเจ้า ระบบวรรณะ บทบาทสตรี รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมและการดำเนินชีวิต เป็นต้น</p>	<p>๖๒๐ ๒๐๗ พระสุตตันตปิฎกวิเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖) Suttanta Pitaka Analysis ศึกษาโครงสร้างและเนื้อหาของคัมภีร์พระสุตตันตปิฎก โดยเน้นการวิเคราะห์ประเด็นที่เป็นสาระสำคัญในพระสุตตันตปิฎกทั้ง ๕ นิกาย เช่น ประเด็นเรื่องกำเนิดชีวิต เรื่องกรรมและการเกิดใหม่ เรื่องนรกสวรรค์ ความสัมพันธ์ระหว่างอริยสัจ ๔ กับปฏิจจสมุปบาท สภาพสังคมอินเดียในพระสุตตันตปิฎกโดยใช้หลักฐานอ้างอิงจากอรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา ปกรณ์วิเสส และคัมภีร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบในการศึกษา</p>	<p>ปรับปรุง คำอธิบาย รายละเอียดวิชา</p>
<p>๖๒๐ ๒๐๘ พระอภิธรรมปิฎกวิเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖) Abhidhamma Pitaka Analysis ศึกษาโครงสร้างและเนื้อหาของ</p>	<p>๖๒๐ ๒๐๘ พระอภิธรรมปิฎกวิเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖) Abhidhamma Pitaka Analysis ศึกษาโครงสร้างและเนื้อหาของคัมภีร์</p>	<p>ปรับปรุง คำอธิบาย รายละเอียดวิชา</p>

<p>คัมภีร์พระอภิธรรมปิฎก เน้นเรื่องพัฒนาการเรื่องกำเนิดของพระอภิธรรมในพระพุทธศาสนา ปัญหาความมีอยู่และความเกี่ยวข้องกับพระอภิธรรมกับการแตกแยกทางนิกาย หลักปรมัตถธรรม ๔ คือ จิต เจตสิก รูป นิพพาน รวมถึงปัญหาทางอภิธรรม อื่น ๆ ที่ปรากฏในพระอภิธรรมปิฎกและคัมภีร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเช่น กถาวัตถุ สังคหะ เป็นต้นโดยใช้หลักฐานอ้างอิงจากอรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา ปกรณ์วิเสส และคัมภีร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบในการศึกษา</p>	<p>พระอภิธรรมปิฎก เน้นเรื่องพัฒนาการเรื่องกำเนิดของพระอภิธรรมในพระพุทธศาสนา ปัญหาความมีอยู่และความเกี่ยวข้องกับพระอภิธรรมกับการแตกแยกทางนิกาย หลักปรมัตถธรรม ๔ คือ จิต เจตสิก รูป นิพพาน วิเคราะห์ชั้น ๕ ในคัมภีร์วิภังค์ รวมถึงปัญหาทางอภิธรรม อื่น ๆ ที่ปรากฏในพระอภิธรรมปิฎกและคัมภีร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเช่น กถาวัตถุ อภิธัมมัตถสังคหะ เป็นต้นโดยใช้หลักฐานอ้างอิงจากอรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา ปกรณ์วิเสส และคัมภีร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบในการศึกษา</p>	
<p>๖๒๐ ๒๐๙ ประวัติศาสตร์อารยธรรมอินเดียโบราณ ๓ (๓-๐-๖) The History of Ancient Indian Civilization ศึกษากำเนิดและพัฒนาการทางสังคมของอารยธรรมอินเดียจากยุคเริ่มแรกจนพัฒนาสู่การเป็นศาสนาพราหมณ์ ฮินดู มาจนถึงพัฒนาการของการเกิดขึ้นของพระพุทธศาสนา และพัฒนาการของการจัดบันทึกคัมภีร์พระไตรปิฎก และความจำเป็นที่พระพุทธศาสนาจะต้องมีคัมภีร์ไว้บันทึกคำสอนโดยพิจารณาจากบริบทของพัฒนาการด้านคัมภีร์ของศาสนาสำคัญ ๆ ของอินเดียสมัยนั้น รวมถึงเกณฑ์ในการจัดหมวดหมู่ของพระธรรมวินัยให้เป็นระบบจนสามารถพัฒนาเป็นรูปแบบของพระไตรปิฎกจนมาถึงปัจจุบันได้</p>	<p>๖๒๐ ๒๐๙ ประวัติศาสตร์อารยธรรมอินเดียโบราณ ๓ (๓-๐-๖) The History of Ancient Indian Civilization ศึกษากำเนิดและพัฒนาการทางสังคมของอารยธรรมอินเดียจากยุคเริ่มแรกจนพัฒนาสู่การเป็นศาสนาพราหมณ์ ฮินดู มาจนถึงพัฒนาการของการเกิดขึ้นของพระพุทธศาสนา โดยเน้นศึกษาประเด็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และวัฒนธรรมอินเดีย จนถึงสมัยพุทธกาล</p>	<p>ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>วิชาเลือก ๖ หน่วยกิตนิสิตต้องเลือกศึกษาจากรายวิชาที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต</p>	<p>วิชาเลือก ๖ หน่วยกิตนิสิตต้องเลือกศึกษาจากรายวิชาที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต</p>	
<p>๖๒๐ ๓๑๐ พระไตรปิฎกกับศาสตร์สมัยใหม่ ๓ (๓-๐-๖) Tipitaka and Modern Sciences ศึกษาศาสตร์สมัยใหม่ที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก เช่น วิทยาศาสตร์</p>	<p>๖๒๐ ๓๑๐ พระไตรปิฎกกับศาสตร์สมัยใหม่ ๓ (๓-๐-๖) The Tipitaka and Modern Sciences ศึกษาสหวิทยาการในคัมภีร์พระไตรปิฎก อาทิ วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ รัฐศาสตร์</p>	<p>ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา</p>

<p>สังคมศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิเทศศาสตร์ นิเวศวิทยา และ ศึกษาศาสตร์ รวมทั้งการประยุกต์ใช้ศาสตร์ ประยุกต์ใช้ศาสตร์สมัยใหม่เพื่ออธิบายคำ สอนทางพระพุทธศาสนาในพระไตรปิฎก และคัมภีร์ที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>เศรษฐศาสตร์ นิเทศศาสตร์ นิเวศวิทยา และ ศึกษาศาสตร์ รวมทั้งการประยุกต์ใช้ศาสตร์ สมัยใหม่เพื่ออธิบายคำสอนทางพระพุทธศาสนา ในพระไตรปิฎกและคัมภีร์ที่เกี่ยวข้อง</p>	
<p>๖๒๐ ๓๑๑ กรรมวิเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖) Action (Kamma) Analysis ศึกษาแนวคิดแนวคิดในเรื่องกรรม ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา โดย เปรียบเทียบกับหลักกรรมของศาสนาอื่นใน สมัยนั้น กับแก่นของหลักคำสอนทาง พระพุทธศาสนาที่เป็นรากฐานของความคิด เรื่องกรรม เช่น นิยาม ๕ อิทัปปัจจยตา ปฏิจจนูปบาท รวมถึงอิทธิพลความเชื่อ เรื่องกรรมที่ปรากฏในพระไตรปิฎก รวมถึง แนวคิดเรื่องกรรมที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อใน สังคมไทย โดยใช้หลักฐานอ้างอิงจากอรรถ กถา ฎีกา อนุฎีกา ปกรณ์วิเสส และ คัมภีร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบใน การศึกษา</p>	<p>๖๒๐ ๓๑๑ พระไตรปิฎกภาค ภาษาอังกฤษ ๓ (๓-๐-๖) English Tipitaka ศึกษาเนื้อหาพระไตรปิฎกภาษาอังกฤษ โดยเน้นพระสูตรที่สำคัญ เช่น อัมมจักกัปปวัตตน สูตร มหาสติปัฏฐานสูตร อัครคัมภีร์สูตร มหา ปรินิพพานสูตร และ ภัทเทกรัตตสูตร</p>	<p>เปลี่ยนรายวิชา ใหม่</p>
<p>๖๒๐ ๓๑๒ สัมมนาพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Tipitaka ศึกษารูปแบบการเรียนรู้โดยการ สัมมนาการจัดสัมมนาโดยนำเกี่ยวกับความ น่าเชื่อถือของพระไตรปิฎกกับการสังคายนา และปัญหาสังคมปัจจุบันมาตั้งเป็นประเด็น ปัญหาแล้วให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการอภิปราย เสนอความคิดเห็น และวิเคราะห์หาทาง ออกร่วมกัน รวมทั้งวิเคราะห์หาแนวทาง ประยุกต์หลักพุทธธรรมในพระไตรปิฎกมา แก้ปัญหาสังคมปัจจุบัน</p>	<p>๖๒๐ ๓๑๒ สัมมนาพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖) Seminar on The Tipitaka ศึกษารูปแบบการเรียนรู้พระไตรปิฎก จากการจัดสัมมนาเพื่อวิเคราะห์วิพากษ์ปัญหาใน สังคมปัจจุบัน โดยใช้องค์ความรู้ในพระไตรปิฎก เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา</p>	<p>ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>๖๒๐ ๓๑๓ ศึกษาอิสระในคัมภีร์ พระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) Independent Studies in Buddhist Scripture</p>	<p>๖๒๐ ๓๑๓ ศึกษาอิสระในคัมภีร์ พระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) Independent Studies in Buddhist Scripture ศึกษาเฉพาะเรื่องที่นาสนใจในคัมภีร์อื่นๆ</p>	<p>คงเดิม</p>

<p>ศึกษาเฉพาะเรื่องที่น่าสนใจใน คัมภีร์อื่นๆ นอกจากพระไตรปิฎก เช่น เลือกศึกษา คัมภีร์พระพุทธานุศาสนานา เช่น อรรถกถา ฎีกา อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา ปกรณ์วิเสส โดยศึกษาถึงหลักการเขียนและการอธิบายความอรรถกถา เป็นต้น รวมถึงประเด็นปัญหาด้านหลักธรรมหรือเหตุการณ์ที่น่าสนใจในมุมมองของคัมภีร์ชั้นอรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเสส ในการอธิบายประเด็นปัญหาทางพระพุทธานุศาสนานาที่สำคัญทั้งในเรื่องของหลักธรรม เช่น ประเด็นเรื่องนิพพาน, อนัตตา, ไตรลักษณ์, อริยสัจ ๔ และปฏิจกสมุปปาท หรือประเด็นพระวินัย และพระอภิธรรมที่น่าสนใจเพื่อประยุกต์ใช้กับการอธิบายความคำสอนในปัจจุบัน</p>	<p>นอกจากพระไตรปิฎก เช่น เลือกศึกษา คัมภีร์พระพุทธานุศาสนานา เช่น อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา ปกรณ์วิเสส โดยศึกษาถึงหลักการเขียนและการอธิบายความอรรถกถา เป็นต้น รวมถึงประเด็นปัญหาด้านหลักธรรมหรือเหตุการณ์ที่น่าสนใจในมุมมองของคัมภีร์ชั้นอรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเสส ในการอธิบายประเด็นปัญหาทางพระพุทธานุศาสนานาที่สำคัญทั้งในเรื่องของหลักธรรม เช่น ประเด็นเรื่องนิพพาน, อนัตตา, ไตรลักษณ์, อริยสัจ ๔ และปฏิจกสมุปปาท หรือประเด็นพระวินัย และพระอภิธรรมที่น่าสนใจเพื่อประยุกต์ใช้กับการอธิบายความคำสอนในปัจจุบัน</p>	
<p>๖๒๐ ๓๑๔ พุทธประวัติในพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖) Buddha's History in Tipitaka ศึกษาเชิงวิเคราะห์ประวัติของพระพุทธเจ้า พระสาวกและเหตุการณ์สำคัญในสมัยพุทธกาลรวมถึงพระจริยาวัตรของพระพุทธองค์ที่ปรากฏในพระไตรปิฎก โดยอาศัยอรรถกถา ฎีกา และคัมภีร์อื่น ๆ ประกอบ</p>	<p>๖๒๐ ๓๑๔ พุทธประวัติในพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖) The Buddha's Biography in The Tipitaka ศึกษาเชิงวิเคราะห์ประวัติของพระพุทธเจ้า พระสาวกและเหตุการณ์สำคัญในสมัยพุทธกาล รวมถึงพระจริยาวัตรของพระพุทธองค์ที่ปรากฏในพระไตรปิฎกโดยอาศัยคัมภีร์อรรถกถา ฎีกา และคัมภีร์พระพุทธานุศาสนานาฝ่ายมหายานประกอบ</p>	<p>ปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>๖๒๐ ๓๑๕ ขาดกวิเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖) Analytical Studies of Jataka ศึกษาโครงสร้างและเนื้อหาของโครงสร้าง ของขาดกโดยอาศัยคัมภีร์อรรถกถาและฎีกาประกอบ เพื่อศึกษาถึงสาระสำคัญของหลักธรรม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและสังคมที่ปรากฏในคัมภีร์ขาดก พร้อมอธิบายประยุกต์ให้สอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน</p>	<p>๖๒๐ ๓๑๕ ขาดกวิเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖) Jataka Analysis ศึกษาโครงสร้างและเนื้อหาของขาดกโดยอาศัยคัมภีร์ชาตักกัฎฐกถาและฎีกาประกอบ โดยเน้นการศึกษาสาระสำคัญของหลักธรรม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและสังคมในคัมภีร์ขาดก</p>	<p>แก้ไข ภาษาอังกฤษ และปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>๖๒๐ ๓๑๖ พระไตรปิฎกศึกษาในสมาคมอาเซียน ๓ (๓-๐-๖) Tipitaka Studies in Asian Association ศึกษากำเนิดและพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎกในประเทศต่าง ๆ ใน</p>	<p>๖๒๐ ๓๑๖ พระไตรปิฎกศึกษาในประชาคมอาเซียน ๓ (๓-๐-๖) The Tipitaka Studies in ASEAN Community ศึกษากำเนิดและพัฒนาการของคัมภีร์</p>	<p>แก้ไขชื่อรายวิชา ทั้งภาษาไทย และ ภาษาอังกฤษ</p>

<p>สมาคมอาเซียนทั้งที่นับถือเถรวาทและมหายาน รวมถึงการจัดพิมพ์ บันทึกพระไตรปิฎกในรูปแบบต่าง ๆ ของประเทศนั้น ๆ รวมถึงรูปแบบความเชื่อและการตีความพระไตรปิฎกตามความเชื่อและความเข้าใจของชาวพุทธในประเทศนั้น ๆ</p>	<p>พระไตรปิฎกในประเทศต่าง ๆ ในสมาคมอาเซียน ทั้งที่นับถือเถรวาทและมหายาน รวมถึงการจัดพิมพ์ บันทึกพระไตรปิฎกในรูปแบบต่าง ๆ ของประเทศนั้น ๆ รวมถึงรูปแบบความเชื่อและการตีความพระไตรปิฎกตามความเชื่อและความเข้าใจของชาวพุทธในประเทศนั้น ๆ</p>	
<p>๖๒๐ ๓๑๗ เทคนิคการอ่านพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖) Tipitaka Reading technique ศึกษาเทคนิคและวิธีการอ่านพระไตรปิฎกและอรรถกถารวมถึงคัมภีร์อื่นๆที่เกี่ยวข้องกับพระไตรปิฎกเพื่อเป็นการเข้าถึงข้อมูลและสร้างความเข้าใจในการศึกษาพระไตรปิฎกได้อย่างถ่องแท้ โดยการศึกษาถึงเทคนิคและวิธีการอ่านพระไตรปิฎกจากวิธีการที่ปรากฏในพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีการวมถึงทัศนะของนักวิชาการทางคัมภีร์พระพุทธศาสนาทั่วไป</p>	<p>๖๒๐ ๓๑๗ เทคนิคการอ่านพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖) The Tipitaka Reading technique ศึกษาเทคนิคการอ่านพระไตรปิฎก อรรถกถาและคัมภีร์อื่นๆที่สัมพันธ์กับพระไตรปิฎก จากวิธีการของนักวิชาการด้านพระไตรปิฎก เพื่อเข้าใจในพระไตรปิฎกอย่างแตกฉาน</p>	<p>ปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>๖๒๐ ๓๑๘ พระไตรปิฎกกับศาสตร์แห่งการตีความ ๓ (๓-๐-๖) Tipitaka and Hermeneutics ศึกษาศาสตร์ของการตีความคัมภีร์ในเชิงศาสนศาสตร์และปรัชญาตะวันตก แล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับศาสตร์แห่งการตีความเชิงพุทธที่ปรากฏในพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา และคัมภีร์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง ประยุกต์ศาสตร์แห่งการตีความเชิงพุทธเพื่อการอธิบายพระไตรปิฎกในภาษาร่วมสมัย</p>	<p>๖๒๐ ๓๑๘ พระไตรปิฎกกับศาสตร์แห่งการตีความ ๓ (๓-๐-๖) The Tipitaka and Hermeneutics ศึกษาศาสตร์ของการตีความคัมภีร์ในเชิงศาสนศาสตร์และปรัชญาตะวันตกแล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับศาสตร์แห่งการตีความเชิงพุทธที่ปรากฏในพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา และคัมภีร์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง ประยุกต์ศาสตร์แห่งการตีความเชิงพุทธเพื่อการอธิบายพระไตรปิฎกในภาษาร่วมสมัย</p>	<p>แก้ไขชื่อภาษาอังกฤษ</p>
<p>๖๒๐ ๓๑๙ พระไตรปิฎกกับภูมิปัญญาไทย ๓ (๓-๐-๖) Tipitaka and Thai wisdom ศึกษาถึงแนวคิดเรื่องภูมิปัญญา</p>	<p>๖๒๐ ๓๑๙ พระไตรปิฎกกับภูมิปัญญาไทย ๓ (๓-๐-๖) The Tipitaka and Thai wisdom ศึกษาแนวคิดเรื่องภูมิปัญญาไทยที่ได้รับอิทธิพล</p>	<p>ปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา</p>

<p>พื้นฐานของผู้คนในสมัยพุทธกาลที่ปรากฏในพระไตรปิฎกซึ่งมีอิทธิพลต่อแนวคิดในการสร้างองค์ความรู้และภูมิปัญญาของสังคมไทย เช่น เรื่องคติชนวิทยา เรื่องวิถีชาวบ้าน และวิถีทางวัฒนธรรมที่สังคมไทยได้รับอิทธิพลจากเรื่องราวที่มีปรากฏในสมัยพุทธกาล เช่น พิธีกรรมการบังสุกุลจีวร ทอดผ้าป่า ทอดกฐิน การเข้าและออกพรรณา ประเพณีการทำบุญในโอกาสที่สำคัญ ๆ เป็นต้นเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจในพระพุทธานุศาสนากับสังคมไทยในฐานะที่พระพุทธานุศาสนาชื่อว่าเป็นรากฐานแห่งวัฒนธรรมไทย</p>	<p>จากคัมภีร์พระไตรปิฎก โดยเน้นศึกษาพิธีกรรมขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม และประเพณีที่ปรากฏในสังคมไทย</p>	
<p>๖๐๒ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต Thesis เป็นโครงการเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร</p>	<p>๖๐๒ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต Thesis เป็นโครงการเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร</p>	<p>คงเดิม</p>
	<p>๖๐๒ ๒๐๐ สารนิพนธ์ ๖ หน่วยกิต Research Paper เป็นโครงการเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร</p>	<p>เพิ่มเติม</p>

ภาคผนวก ค
ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศที่เกี่ยวข้อง

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑

เพื่อให้การบริหารงานในบัณฑิตวิทยาลัยบรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยจึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑ บททั่วไป

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ ”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่งหรือมติอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“ นิสิต ” ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ข้อ ๕ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๖ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาระดับมหาบัณฑิต

๖.๑ ผู้สมัครเข้าเป็นนิสิตต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๖.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรี ไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปีนับตั้งแต่สำเร็จการศึกษา และผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค และ

๖.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๗ บัณฑิตวิทยาลัยจะดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครนิสิตใหม่ โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในแต่ละปีการศึกษา

๗.๑ ผู้สมัครเข้าเป็นนิสิตต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาโท หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองและต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๗.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาโท ไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปีนับตั้งแต่สำเร็จการศึกษาหรือมีผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ

๗.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นจากการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๘ บัณฑิตวิทยาลัยจะดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครนิสิตใหม่ โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในแต่ละปีการศึกษา

หมวดที่ ๒ การจัดและวิธีการศึกษา

ข้อ ๙ ระบบการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จัดการศึกษาเป็นระบบหน่วยกิตทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ แต่ละภาคการศึกษามีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๖ สัปดาห์

บัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาคมีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และจะกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อนที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๑๐ หลักสูตร

๑๐.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเอก	๑๘	หน่วยกิต
วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์	๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	๔๘	หน่วยกิต

๑๐.๒ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	๙	หน่วยกิต
วิชาเอก	๙	หน่วยกิต
วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์	๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	๖๐	หน่วยกิต

ข้อ ๑๑ ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษามีดังนี้

๑๑.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๒ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ

ในกรณีที่นิสิตไม่สามารถจบการศึกษาได้ในระยะเวลา ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ตามข้อ ๑๑.๑ และข้อ ๑๑.๒ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยอาจอนุมัติให้ต่ออายุสภาพนิสิตได้อีก แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๓ การนับเวลาในข้อ ๑๑.๑ ให้นับรวมเวลาที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาด้วย ยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๑๓.๑.๑

๑๑.๔ รายวิชาที่กำหนดให้นิสิตฟังการบรรยายสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมงและศึกษานอกเวลาอีกไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๑.๕ รายวิชาที่นิสิตใช้เวลาปฏิบัติการ อภิปรายหรือสัมมนาสัปดาห์ละ ๒ ถึง ๓ ชั่วโมง และเมื่อรวมเวลาการเรียนนอกเวลาแล้ว นิสิตใช้เวลาไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมง ตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

ข้อ ๑๒ การเปลี่ยนสาขาวิชาจะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป และคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัยอาจอนุมัติให้นิสิตที่ขอเปลี่ยนสาขาวิชาโอนหน่วยกิตของรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาที่ได้ศึกษาไว้แล้วไม่เกิน ๕ ปีได้ตามที่เห็นสมควรแต่ต้องไม่เกิน ๙ หน่วยกิต โดยไม่ให้นำไปคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสะสม และรายวิชานั้นต้องได้ผลการศึกษาไม่ต่ำกว่า B หรือ S

ข้อ ๑๓ การลาพักก่อนและการกลับเข้าศึกษาใหม่

๑๓.๑ นิสิตมีเหตุจำเป็น อาจลาพักการศึกษาภาคใดภาคหนึ่ง เมื่อได้ศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัยไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยภายใน ๓๐ วันนับจากวันเปิดภาคการศึกษาใหม่ หากพ้นจากกำหนดการลาพักการศึกษาดังกล่าว นิสิตอาจขอลาพักการศึกษาเป็นกรณีพิเศษในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๑๓.๑.๑ ถูกเกณฑ์หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๑๓.๑.๒ มีความจำเป็นต้องเดินทางไปต่างประเทศ

๑๓.๑.๓ เจ็บป่วยต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานตามคำสั่งแพทย์โดยมีใบรับรองแพทย์มาแสดงต่อบัณฑิตวิทยาลัย

๑๓.๑.๔ มีเหตุจำเป็นสุดวิสัยอื่นที่สำคัญ

ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา ให้นับระยะเวลาที่ลาพักการศึกษารวมอยู่ในระยะเวลาศึกษาด้วย ยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๑๓.๑.๑

นิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา ต้องชำระค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสภาพการเป็นนิสิตทุกภาคการศึกษา ยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาหลังจากที่ได้ลงทะเบียนรายวิชาแล้ว ในกรณีนี้ให้นิสิตได้ w ในทุกรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา

ข้อ ๑๔ การฟื้นสภาพการเป็นนิสิต

นิสิตฟื้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๑๔.๑ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคการศึกษาที่ ๑ ต่ำกว่า ๒.๕๐

๑๔.๒ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๓.๐๐

๑๔.๓ ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๑๑.๑ หรือข้อ ๑๑.๒ แล้วแต่กรณี

๑๔.๔ มหาวิทยาลัยลงโทษให้ฟื้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อ ๓๒.๕

๑๔.๕ ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการลาพักตามข้อ ๑๓ หรือไม่ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติตามข้อ ๑๗.๕

๑๔.๖ ได้รับอนุมัติให้ลาออกจากการเป็นนิสิต

ข้อ ๑๕ นิสิตที่ฟื้นสภาพตามข้อ ๑๔.๕ และ ๑๔.๖ อาจขอกลับเข้าเป็นนิสิตใหม่ได้ภายในกำหนดระยะเวลา ๒ ปี นับจากวันที่นิสิตฟื้นสภาพการเป็นนิสิต และถ้าคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย เห็นสมควรอนุมัติโดยให้คิดระยะเวลาที่ฟื้นสภาพการเป็นนิสิตนั้นรวมอยู่ในระยะเวลาการศึกษาทั้งหมด ในกรณีเช่นนี้นิสิตต้องเสียค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เหมือนกับผู้ลาพักการศึกษาทั่วไป

หมวดที่ ๓

การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตและการลงทะเบียนรายวิชา

ข้อ ๑๖ การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

๑๖.๑ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตต้องนำหลักฐานที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดมายื่นต่อกองทะเบียนและวัดผลด้วยตนเองตามวันเวลา และสถานที่ที่กำหนด พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด สำหรับภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัย นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาที่ต้องศึกษาในภาคนั้นทั้งหมดพร้อมกับการขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตด้วย

๑๖.๒ ผู้ไม่สามารถมายื่นคำร้องขอขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตตามวันที่กำหนดต้องแจ้งเหตุขัดข้องให้กองทะเบียนและวัดผลทราบ เป็นลายลักษณ์อักษรภายใน ๗ วันหลังจากวันที่กำหนดไว้ มิฉะนั้นจะถือว่าสละสิทธิ์ในกรณีที่ได้แจ้งให้กองทะเบียนและวัดผลทราบตามความความในวรรคแรกแล้ว ต้องมาขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตด้วยตนเอง ยกเว้นกรณีที่มีมหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่ามีเหตุจำเป็นอย่างยิ่ง จึงอนุญาตให้มอบหมายผู้แทนมาขึ้นทะเบียนแทนได้ ทั้งนี้ต้องทำให้เรียบร้อยภายใน ๗ วัน นับจากวันเปิดภาคการศึกษา

๑๖.๓ ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้เข้าศึกษาในสาขาวิชาใด ต้องขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตของบัณฑิตวิทยาลัยในสาขาวิชานั้น และจะศึกษาเกินกว่า ๑ สาขาวิชาในขณะเดียวกันไม่ได้

ข้อ ๑๗ การลงทะเบียนรายวิชา

๑๗.๑ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาทุกภาคการศึกษาตามกำหนดเวลาในปฏิทินการศึกษา โดยความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

๑๗.๒ นิสิตที่ไม่มาลงทะเบียนรายวิชาภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกตินับจากวันเปิดภาคการศึกษา ไม่มีสิทธิลงทะเบียนในภาคการศึกษานั้น เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๑๗.๓ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนแต่ละภาคการศึกษาต้องไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต และไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต

๑๗.๔ นิสิตที่ลงทะเบียนล่าช้ากว่าที่กำหนด ต้องชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๗.๕ นิสิตที่ไม่ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาใดต้องลาพักการศึกษา ตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในข้อ ๑๓ หากไม่ปฏิบัติตามต้องพ้นสภาพการเป็นนิสิต

๑๗.๖ นิสิตที่ได้ศึกษารายวิชาครบตามหลักสูตรแล้ว แต่ยังไม่สำเร็จการศึกษาต้องลงทะเบียนรักษาสภาพการเป็นนิสิตทุกภาคการศึกษา

ข้อ ๑๘ อาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

นิสิตต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปหนึ่งท่านเป็นผู้แนะนำและช่วยวางแผนการศึกษาโดยคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้แต่งตั้งจากอาจารย์ที่มีชื่อในทำเนียบอาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๑๙ การถอน เพิ่ม และเปลี่ยนรายวิชา

๑๙.๑ การถอนรายวิชาจะกระทำใ้ภายในได้เงื่อนไข และมีผลสืบเนื่องดังต่อไปนี้

๑๙.๑.๑ ในกรณีที่ขอถอนภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติโดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป รายวิชาที่ถอนนั้นจะไม่ปรากฏในระเบียน

๑๙.๑.๒ ในกรณีที่ขอถอนหลังจาก ๑๔ วันของภาคการศึกษาปกติแต่ไม่เกิน ๓๐ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป นิสิตจะได้รับ w ในรายวิชาที่ถอน

๑๙.๑.๓ ถ้านิสิตขอถอนรายวิชาใด เมื่อพ้นกำหนดตามข้อ ๑๙.๑.๒ นิสิตจะได้ F ในรายวิชานั้น เว้นแต่กรณีที่มีเหตุผลพิเศษซึ่งคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรอนุมัติให้ถอนได้ ในกรณีเช่นนี้นิสิตจะได้ w ในรายวิชานั้น

๑๙.๒ การเพิ่มหรือเปลี่ยนรายวิชา ให้กระทำได้ภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป และหากพ้นกำหนดนี้ต้องไปปรับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งนี้ นิสิตผู้นั้นจะต้องมีเวลาศึกษาต่อไปไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมดในภาคการศึกษานั้น

หมวดที่ ๔

การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๒๐ การวัดผลการศึกษา

๒๐.๑ ให้มีการวัดผลการศึกษาทุกรายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนในแต่ละภาคการศึกษา โดยอาจทำการวัดผลระหว่างภาคด้วยวิธีการทดสอบ การเขียนรายงานการมอบหมายงานให้ทำหรือวิธีอื่นใดที่เหมาะสมกับรายวิชานั้น

เมื่อสิ้นภาคการศึกษา ให้มีการสอบไล่สำหรับแต่ละรายวิชาที่ศึกษาในภาคการศึกษานั้นหรือจะใช้วิธีการวัดผลอย่างอื่นที่เหมาะสมกับลักษณะของวิชานั้น ๆ ก็ได้

บัณฑิตวิทยาลัยอาจกำหนดระเบียบที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้ เพื่อใช้ในการวัดผลตามความเหมาะสมของแต่ละสาขาวิชาหรือรายวิชาก็ได้

๒๐.๒ เมื่อสิ้นภาคการศึกษาแต่ละภาค นิสิตจะมีสิทธิเข้าสอบไล่หรือได้รับการวัดผลในรายวิชาใดก็ตามเมื่อมีเวลาศึกษาในรายวิชานั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมด ในภาคการศึกษานั้น และ/หรือมีผลการทดสอบระหว่างภาคการศึกษาหรืองานที่ได้รับมอบหมายเป็นที่พอใจของอาจารย์ประจำวิชา

ข้อ ๒๑ การประเมินผลการศึกษา

๒๑.๑ ระบบการประเมินผลการศึกษารายวิชาของบัณฑิตวิทยาลัยใช้เพียง ๖ ระดับ มีผลการศึกษาในระดับและค่าระดับดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A	๔.๐
ดีมาก (Very good)	B+	๓.๕
ดี (Good)	B	๓.๐
ค่อนข้างดี (Very Fair)	C+	๒.๕
พอใช้ (Fair)	C	๒.๐
ตก (Failed)	F	๐

๒๑.๒ ในรายวิชาใดที่หลักสูตรกำหนดให้เป็นรายวิชาที่ไม่เน้นหน่วยกิตให้แสดงผลการศึกษาในรายวิชานั้นด้วยสัญลักษณ์ดังนี้

สัญลักษณ์	ผลการศึกษา
S (Satisfactory)	เป็นที่พอใจ
U (Unsatisfactory)	ไม่เป็นที่พอใจ

๒๑.๓ ในรายวิชาใดยังไม่ได้ทำการวัดผลหรือไม่มีการวัดผล ให้รายงานการศึกษารายวิชานั้นด้วยสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์	สภาพการศึกษา
-----------	--------------

I (Incomplete)	ไม่สมบูรณ์
SP (Satisfactory Progress)	ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ
UP (Unsatisfactory Progress)	ไม่ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ
W (Withdrawn)	ถอนรายชื่อวิชาที่ศึกษา
Au (Audit)	ศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิต

๒๑.๔ การประเมินผลวิทยานิพนธ์

๒๑.๔.๑ ให้ใช้ IP (In Progress) สำหรับวิทยานิพนธ์ที่อยู่ระหว่างการเรียบเรียง

๒๑.๔.๒ การประเมินผลวิทยานิพนธ์ที่เรียบเรียงเสร็จเรียบร้อยแล้วให้กำหนดเป็น ๔

ระดับดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A
ดี (Good)	B+
ผ่าน (Passed)	B
ตก (Failed)	F

๒๑.๕ การให้ F ให้กระทำในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๕.๑ นิสิตขอลถอนรายวิชา เมื่อพ้นกำหนดตามข้อ ๑๙.๑.๓

๒๑.๕.๒ นิสิตเข้าสอบและสอบตกตามข้อ ๒๐.๑

๒๑.๕.๓ นิสิตไม่มีสิทธิเข้าสอบตามข้อ ๒๐.๒

๒๑.๕.๔ นิสิตไม่แก้ค่า I ตามข้อ ๒๑.๖.๒ วรรคสุดท้าย

๒๑.๕.๕ นิสิตทำผิดระเบียบการสอบไล่และได้รับการตัดสินให้สอบตก

๒๑.๖ การให้ I จะกระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๖.๑ นิสิตมีเวลาเรียนในรายวิชาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ แต่มิได้สอบเพราะป่วยหรือเหตุสุดวิสัย และได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๒๑.๖.๒ อาจารย์ประจำวิชาและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรให้หรือผลการศึกษาเพราะนิสิตยังปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นส่วนประกอบการศึกษาวิชานั้นยังไม่สมบูรณ์

การแก้ค่า I นิสิตจะต้องสอบและ/หรือปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ประจำวิชาให้ครบถ้วน เพื่อให้อาจารย์ประจำวิชาวัดผล และส่งผลการศึกษานิสิตผู้นั้นแก่บัณฑิตวิทยาลัยภายในภาคการศึกษาถัดไป

๒๑.๗ การให้ S จะกระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๗.๑ รายวิชาซึ่งมีผลการศึกษาเป็นที่พอใจ และหลักสูตรกำหนดให้วัดผลการศึกษาโดยไม่มีค่าระดับ

๒๑.๗.๒ รายวิชาซึ่งนิสิตได้ลงทะเบียนศึกษาในระดับบัณฑิตวิทยาลัยและได้รับอนุมัติให้โอนหน่วยกิตตามข้อ ๑๒

๒๑.๘ การให้ U จะกระทำเฉพาะในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดว่าให้วัดผลโดยไม่มีค่าระดับ และมีผลการศึกษาไม่เป็นที่พอใจ

๒๑.๙ การให้ IP จะกระทำเพื่อแสดงฐานะของวิทยานิพนธ์ที่อยู่ระหว่างการเรียบเรียงเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาค นับแต่ภาคที่นิสิตลงทะเบียนเพื่อทำวิทยานิพนธ์

๒๑.๑๐ การให้ W จะกระทำเฉพาะในกรณีที่ได้ระบุไว้ในข้อ ๑๓ ข้อ ๑๙.๑.๒ และข้อ ๑๙.๑.๓

๒๑.๑๑ การให้ Au ในรายวิชาใดจะกระทำได้ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนเรียนเป็นพิเศษโดยไม่นับหน่วยกิต

๒๑.๑๒ การให้ SP จะให้เฉพาะกรณีที่เป็นรายวิชาต่อเนื่องกับรายวิชาในภาคการศึกษาถัดไป และผลการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาถือว่าเป็นที่น่าพอใจ แต่ยังมีได้วัดผล

การวัดผลให้กระทำเมื่อนิสิตได้ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปตามหลักสูตรแล้ว แต่ถ้านิสิตไม่ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปด้วยเหตุใดก็ตามให้ทำการวัดผล รายวิชาที่ได้ SP เป็นระดับและใช้ผลนั้นแทน

๒๑.๑๓ การให้ UP จะให้เฉพาะกรณีที่เป็นรายวิชาต่อเนื่องกับรายวิชาในภาคการศึกษาถัดไป และผลการศึกษาไม่ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจแต่ยังมีได้วัดผล

การวัดผลให้กระทำเมื่อนิสิตได้ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปตามหลักสูตรแล้ว แต่ถ้านิสิตไม่ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปด้วยเหตุใดก็ตาม ให้ทำการวัดผลรายวิชาที่ได้ UP นั้นเป็นระดับและใช้ผลนั้นแทน

ข้อ ๒๒ การนับหน่วยกิตและการลงทะเบียนรายวิชาซ้ำ

๒๒.๑ การนับหน่วยให้ครบหลักสูตร ให้นับหน่วยกิตเฉพาะรายวิชาที่นิสิตสอบได้ระดับ A, B, C หรือ S เท่านั้น เว้นแต่รายวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้เป็นวิชาบังคับหรือวิชาเอก ซึ่งนิสิตต้องได้ไม่ต่ำกว่า B หรือ S

๒๒.๒ นิสิตที่ได้ต่ำกว่า B หรือได้ U ในรายวิชาบังคับหรือวิชาเอกต้องลงทะเบียนศึกษารายวิชานั้นอีก และสอบให้ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B หรือ S แล้วแต่กรณี

๒๒.๓ ในกรณีที่นิสิตได้ต่ำกว่า B หรือได้ U ในวิชาเลือก นิสิตมีสิทธิลงทะเบียนรายวิชาเดิมหรืออาจลงทะเบียนรายวิชาอื่นในกลุ่มเดียวกันได้

๒๒.๔ ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนรายวิชาซ้ำหรือแทนตามที่หลักสูตรกำหนดการนับหน่วยกิตตามข้อ ๒๒.๑ นับจำนวนหน่วยกิตได้เพียงครั้งเดียว

ข้อ ๒๓ ให้มีการประเมินผลการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาค โดยคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคของรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น และคำนวณหาค่าเฉลี่ยสะสมสำหรับรายวิชาทั้งหมดทุกภาคการศึกษา ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคการศึกษาปัจจุบัน

ข้อ ๒๔ การคิดค่าระดับเฉลี่ยประจำภาค ให้คำนวณโดยคูณค่าระดับของแต่ละรายวิชาด้วยหน่วยกิตของรายวิชานั้นแล้วรวมผลคูณของแต่ละรายวิชาเข้าด้วยกัน และหารผลรวมนั้นด้วยจำนวนหน่วยกิตทั้งหมดที่ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น โดยคิดทศนิยมสองตำแหน่งไม่ปัดเศษ

ข้อ ๒๕ รายวิชาใดที่มีรายงานผลการศึกษาเป็นสัญลักษณ์ I S U W และ Au ไม่ให้นำรายวิชานั้นมาคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยตามข้อ ๒๔

หมวดที่ ๕

การทำวิทยานิพนธ์

ข้อ ๒๖ ให้บัณฑิตวิทยาลัยวางระเบียบว่าด้วยการทำวิทยานิพนธ์และการสอบวิทยานิพนธ์

ข้อ ๒๗ การเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ มีหลักปฏิบัติดังนี้

ข้อ ๒๗.๑ ระดับปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต นิสิตที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๑๖ หน่วยกิต จึงจะมีสิทธิเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๒ ระดับปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต นิสิตที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาค การศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิตจึงจะมีสิทธิ์เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขอ อนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๓ นิสิตสามารถลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ได้หลังจากได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่าง วิทยานิพนธ์แล้ว

ข้อ ๒๘ รูปแบบของวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๒๙ วิทยานิพนธ์ซึ่งผ่านการประเมินผลแล้ว ให้นำเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา เพื่อรับปริญญาพุทธ ศาสตรมหาบัณฑิตหรือปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

การนำวิทยานิพนธ์ออกโฆษณาเผยแพร่ ต้องได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยก่อน

หมวดที่ ๖

การสำเร็จการศึกษา

ข้อ ๓๐ คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษา

๓๐.๑ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าหรือไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้ใน ข้อ ๑๑.๑ และข้อ ๑๑.๒

๓๐.๒ ได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนและถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๓ ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๔ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ แต้ม

๓๐.๕ ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B ในรายวิชาบังคับและรายวิชาเอกทุกวิชาและได้ระดับ S ในกรณีที หลักสูตรกำหนดให้วัดผลเป็น S เป็น U

๓๐.๖ สอบผ่านการประเมินผลวิทยานิพนธ์ และส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ตามที่มหาวิทยาลัย กำหนด

ข้อ ๓๑ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิรับปริญญา

๓๑.๑ มีคุณสมบัติตามข้อ ๓๐

๓๑.๒ ไม่ติดค้างค่าธรรมเนียมใด ๆ

๓๑.๓ ไม่อยู่ระหว่างการถูกลงโทษใด ๆ

หมวดที่ ๗

ความประพฤติและวินัยนิสิต

ข้อ ๓๒ ในกรณีที นิสิตกระทำผิดเกี่ยวกับการสอบ ต้องได้รับโทษสถานใดสถานหนึ่งตามสมควรแก่ ความผิด ดังนี้

๓๒.๑ ภาคทัณฑ์

๓๒.๒ ให้สอบตกรายวิชาใดวิชาหนึ่งหรือหลายรายวิชา

๓๒.๓ ให้สอบตกหมดทุกรายวิชาในภาคการศึกษานั้น

๓๒.๔ ให้พักการศึกษาตั้งแต่ ๑ ภาคการศึกษา ถึง ๓ ภาคการศึกษาแล้วแต่กรณี

๓๒.๕ ให้พ้นสภาพการเป็นนิสิต

ข้อ ๓๓ นิสิตต้องมีความประพฤติเรียบร้อยดีงาม ในกรณีที่นิสิตกระทำผิดข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งหรือประกาศของบัณฑิตวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย และได้รับโทษนอกจากที่ระบุไว้แล้วใน ข้อ ๓๒ นิสิตต้องได้รับโทษสถานใดสถานหนึ่งตามสมควรแก่ความผิดดังนี้

๓๓.๑ ชดใช้ค่าเสียหาย

๓๓.๒ ระงับการให้ปริญญาที่มีกำหนดไม่เกิน ๓ ปีการศึกษา

๓๓.๓ ระงับการออกไปแสดงผลการศึกษามีกำหนดไม่เกิน ๓ ปีการศึกษา

ข้อ ๓๔ ให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย เป็นผู้พิจารณาลงโทษนิสิตที่มีความประพฤติเสียหายหรือกระทำผิดต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อ ๓๒ และข้อ ๓๓ ตามสมควรแก่กรณี

เฉพาะกรณีที่นิสิตกระทำผิดระเบียบการสอบทุกประเภทของบัณฑิตวิทยาลัยให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยร่วมกับกรรมการควบคุมการสอบ เป็นผู้พิจารณาลงโทษตามสมควรแก่กรณีตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อ ๓๒

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๕ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ดังต่อไปนี้

๓๕.๑ นิสิตที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต ก่อนปีการศึกษา ๒๕๔๒ ยังคงปฏิบัติตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาโท พุทธศักราช ๒๕๓๐

๓๕.๒ นิสิตที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๒ เป็นต้นไป ให้ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑
แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๘ เมื่อวันที่พฤหัสบดี ที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงมีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๘”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๑๐.๑ และให้ใส่ข้อความต่อไปนี้แทน

“๑๐.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๖ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘

(พระราชรัตน์โมลี)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน
นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๓)
แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๙**

เพื่อให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตและมหาบัณฑิต

๖.๑ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต

๖.๑.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และ

๖.๑.๒ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๖.๒ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับมหาบัณฑิต

๖.๒.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

๖.๒.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลานานไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาและผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค และ

๖.๒.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๗ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต

๗.๑ ระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑.๑ และแบบ ๒.๑

๗.๑.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

๗.๑.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาโทไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ ระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลานานไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่วันสำเร็จการศึกษาหรือมีผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ และ

๗.๑.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๗.๒ ระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑.๒ และแบบ ๒.๒

๗.๒.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองหรือเปรียญธรรมเก้าประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ

๗.๒.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๓.๒๕ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาและผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค

๗.๒.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๙ การศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัยใช้ระบบทวิภาคหรือไตรภาค ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละสาขาวิชา

ระบบทวิภาค ๑ ปี การศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ และอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และจะกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน ที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยก็ได้

ระบบไตรภาค ๑ ปี การศึกษาแบ่งออกเป็น ๓ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๒ สัปดาห์

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๑๐ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๘ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๐ หลักสูตร

๑๐.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

๑๐.๒ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ก แบบ ก (๑) และ แผน ก (๒)

๑๐.๓ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ข

๑๐.๔ หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑ และแบบ ๒

โครงสร้างของแต่ละหลักสูตร การศึกษารายวิชาและการทำวิทยานิพนธ์ตามจำนวนหน่วยกิต ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๕ ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตร

๑๑.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตร ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๔ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๖ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๒ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๕ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๓ หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑.๑ และ ๒.๑ ให้มีระยะเวลาศึกษามีน้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๕ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๔ หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑.๒ และ ๒.๒ ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๔ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๒๑ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

ในกรณีที่นิสิตไม่สามารถสำเร็จการศึกษาในระยะเวลาตามที่กำหนดคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย อาจอนุมัติให้ต่ออายุสภาพนิสิตได้อีก แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๕ การนับเวลาในข้อ ๑๑ ให้นำรวมเวลาที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาด้วยยกเว้น นิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๑๓.๑.๑

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒๑.๑ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๒๑.๑ ระบบการประเมินผลการศึกษารายวิชา แบ่งเป็น ๗ ระดับและค่าระดับ ดังนี้

ระดับ	A	A-	B+	B	C+	C	F
ค่าระดับ	๔.๐๐	๓.๖๗	๓.๓๓	๓.๐๐	๒.๕๐	๒.๐๐	๐

ข้อ ๗ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒๗ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ และให้ข้อความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๗ การเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ มีหลักปฏิบัติดังนี้

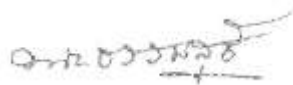
๒๗.๑ นิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาค

๒๗.๒ นิสิตหลักสูตรระดับดุขฎิบัณฑิต แบบ ๑ มีสิทธิ์เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ หลังจากขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว

๒๗.๓ นิสิตหลักสูตรระดับดุขฎิบัณฑิต แบบ ๒ ที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาค การศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต มีสิทธิ์เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๔ นิสิตสามารถลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ได้ หลังจากได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔)
แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓**

เพื่อให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้ เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตที่รับเข้าศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๓๐ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๓๐ คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษา

๓๐.๑ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าและไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๑

๓๐.๒ ได้ศึกษารายวิชาต่างๆ ครบถ้วนและถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๓ ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๔ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ แต้ม

๓๐.๕ ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B ในรายวิชาบังคับและรายวิชาเอกทุกรายวิชา

และได้ระดับ S ในกรณีที่หลักสูตรกำหนดให้วัดผลเป็น S หรือ U

๓๐.๖ สอบผ่านการประเมินผลวิทยานิพนธ์ และส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๓๐.๗ วิทยานิพนธ์ในหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ทั้งหมดหรือส่วนหนึ่งของ

วิทยานิพนธ์ได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (proceeding)

๓๐.๘ วิทยานิพนธ์ในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต จะต้องได้รับการ

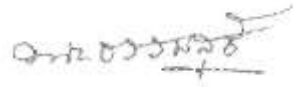
ตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ทั้งหมดหรือส่วนหนึ่งของ

วิทยานิพนธ์ได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทาง

วิชาการที่มีกรรมการภายนอกร่วมกลั่นกรองก่อนการตีพิมพ์

(Pre-review) และเป็นที่ยอมรับ”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ ๕)
พุทธศักราช ๒๕๕๓**

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงบางส่วนของข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓ ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๓ เมื่อวันที่พฤหัสบดี ที่ ๑๗ มิถุนายน จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ ๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓)”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตเข้าศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตที่รับเข้าศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ
พ.ศ. ๒๕๕๑**

เพื่อบังคับให้เป็นไปตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงมีมติให้ออกบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ให้มีคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ประกอบด้วย

- (๑) ประธานกรรมการ ได้แก่ คณบดี
- (๒) รองประธานกรรมการ ได้แก่ รองคณบดีซึ่งเป็นพระภิกษุ
- (๓) กรรมการผู้เป็นคณาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัยจำนวนสี่รูปหรือคนที่
อธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณบดี
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้ารูปหรือคนที่อธิการบดีแต่งตั้งโดย
คำแนะนำของคณบดี
- (๕) กรรมการและเลขานุการ ได้แก่ เลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการประจำคณะ ประกอบด้วย

- (๑) ประธานกรรมการ ได้แก่ คณบดี
- (๒) รองประธานกรรมการ ได้แก่ รองคณบดีซึ่งเป็นพระภิกษุ
- (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ หัวหน้าภาควิชา
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้ารูปหรือคนที่อธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของ
คณบดี
- (๕) กรรมการและเลขานุการ ได้แก่ เลขานุการประจำคณะ

ข้อ ๖ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะมีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระการดำรงตำแหน่งของคณบดี

ในกรณีที่กรรมการตามข้อ ๔ และข้อ ๕ พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและได้มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลือของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ให้
กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ทั้งนี้ต้องไม่เกินหกสิบวัน

ข้อ ๗ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะมีอำนาจและ
หน้าที่ ดังนี้

- (๑) วางนโยบายและแผนงานให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย
- (๒) พิจารณาหลักสูตรเพื่อนำเสนอต่อสภาวิชาการ
- (๓) พิจารณาวางระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวกับการบริหารและการดำเนินงาน
เพื่อเสนอต่อสภาวิชาการ
- (๔) ให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นแก่คณบดี
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่สภาวิชาการหรืออธิการบดีมอบหมาย

ข้อ ๘ ให้มีการประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ
อย่างน้อยปีละสี่ครั้ง วิธีการประชุมให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการประชุม
สภามหาวิทยาลัยมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๙ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๔๒

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ และการสอบวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
จึงเห็นสมควรวางระเบียบว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๖ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วย
การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ บัณฑิตวิทยาลัยจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑
บททั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธี
ปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๔๒

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวดที่ ๒

การอนุมัติหัวข้อและโครงสร้างวิทยานิพนธ์และการลงทะเบียน

ข้อ ๔ การอนุมัติหัวข้อและโครงสร้างวิทยานิพนธ์

๔.๑ ให้นิสิตจัดทำโครงสร้างวิทยานิพนธ์โดยความเห็นชอบของผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นประธานหรือ
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

๔.๒ โครงสร้างวิทยานิพนธ์ มีส่วนประกอบดังนี้

- (๑) หัวข้อวิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- (๒) รายชื่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
- (๓) ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- (๔) วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- (๕) วิธีดำเนินการวิจัย
- (๖) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย
- (๗) โครงสร้างของรายงานวิทยานิพนธ์
- (๘) บรรณานุกรม
- (๙) เชิงอรรถ

ส่วนประกอบอื่น ๆ นอกจากนี้ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของบัณฑิตวิทยาลัย

๔.๓ การเสนอขออนุมัติหัวข้อและโครงสร้างวิทยานิพนธ์ ให้นิสิตยื่นแบบคำร้อง บท ๘ พร้อม
ด้วยหัวข้อและโครงสร้างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๘ ชุดต่อบัณฑิตวิทยาลัย

๔.๔ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อ และโครงร่างวิทยานิพนธ์ในแต่ละปีการศึกษา คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งจะเป็นผู้พิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่นิสิตเสนอ และในการประชุมพิจารณาแต่ละครั้งประธานกรรมการอาจให้นิสิตเข้าชี้แจงเกี่ยวกับโครงร่างวิทยานิพนธ์ด้วยก็ได้

๔.๕ ให้ประธานคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์เสนอผลการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ของนิสิตที่ผ่านความเห็นชอบแล้วพร้อมรายชื่อผู้สมควรเป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในหัวข้อนั้นต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติ

๔.๖ เมื่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์และเมื่อบัณฑิตวิทยาลัยประกาศรายชื่อนิสิตละหัวข้อวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งรายชื่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ได้รับอนุมัติแล้ว นิสิตจึงมีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

ข้อ ๕ การลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

๕.๑ นิสิตระดับปริญญาโทที่มีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ต้องศึกษารายวิชาในหลักสูตรของบัณฑิตวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๑๖ หน่วยกิต

๕.๒ นิสิตระดับปริญญาเอกที่มีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ต้องศึกษารายวิชาในหลักสูตรของบัณฑิตวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๕.๓ ให้นิสิตลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ภายใน ๓๐ วัน นับจากวันที่บัณฑิตวิทยาลัยประกาศอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ โดยกรอกแบบการลงทะเบียนวิทยานิพนธ์บท ๘ แล้วยื่นต่อบัณฑิตวิทยาลัยพร้อมทั้งชำระเงินค่าลงทะเบียน ในส่วนงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๖ การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับโครงร่างวิทยานิพนธ์

๖.๑ การขอเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ที่ไม่ใช่สาระสำคัญให้นำสติดยื่นแบบคำร้องบท ๘ พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลที่ขอเปลี่ยนแปลงต่อกคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติโดยผ่านคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

๖.๒ หากการเปลี่ยนแปลงหัวข้อหรือโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่เป็นสาระสำคัญ นิสิตต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับการยื่นขออนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ใหม่แต่ไม่ต้องลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ซ้ำอีก

๖.๓ ให้นิสิตติดตามผลการขออนุมัติการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หลังจากที่ได้ยื่นคำร้องแล้ว

หมวดที่ ๓

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ข้อ ๗ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

๗.๑ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ต้องมีทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์จำนวนไม่น้อยกว่า ๒ ท่าน แต่ไม่เกิน ๓ ท่าน ทั้งนี้ต้องมีอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยอย่างน้อย ๑ ท่าน

๗.๒ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับปริญญาโท ต้องมีคุณสมบัติได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งในสาขาวิชาที่นิสิตทำวิทยานิพนธ์หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการผู้มีคุณสมบัติได้รับปริญญาต่ำกว่าระดับปริญญาโท ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ

๗.๓ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับปริญญาเอก ต้องมีคุณสมบัติได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งในสาขาวิชาที่นิสิตทำวิทยานิพนธ์หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการผู้ที่มีคุณสมบัติได้รับปริญญาต่ำกว่าระดับปริญญาเอก ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ

๗.๔ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับวิธีทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งตัดสินแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะทำวิทยานิพนธ์

(๒) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการเขียนวิทยานิพนธ์

(๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการขอสอบวิทยานิพนธ์ของนิสิต

ข้อ ๘ การเขียนวิทยานิพนธ์

ให้นิสิตเรียบเรียงวิทยานิพนธ์โดยให้มีรูปแบบและขนาดวิทยานิพนธ์ ตามคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

หมวดที่ ๔

การสอบวิทยานิพนธ์

ข้อ ๙ การขอสอบวิทยานิพนธ์

๙.๑ นิสิตระดับปริญญาโทมีสิทธิขอสอบวิทยานิพนธ์ได้เมื่อ

(๑) ใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓ เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียวิทยานิพนธ์

(๒) สอบผ่านรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๓) เขียนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดังกล่าวให้ทำการขอสอบได้

๙.๒ นิสิตระดับปริญญาเอกมีสิทธิขอสอบวิทยานิพนธ์ได้เมื่อ

(๑) ใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๙ เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียวิทยานิพนธ์

(๒) สอบผ่านรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๓) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติในรายวิชาตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

(๔) เขียนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดังกล่าวให้ทำการขอสอบได้

๙.๓ ให้นิสิตยื่นคำร้องขอตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งแนบวิทยานิพนธ์ ๑ ฉบับ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยก่อนวันสอบวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

๙.๔ ให้นิสิตรับผลการตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยหลังจากยื่นคำร้องแล้ว ๑๐ วันทำการ

๙.๕ ให้นิสิตยื่นแบบคำร้องขอสอบวิทยานิพนธ์ บท ๘ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยผ่านประธานคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ พร้อมกับเสนอวิทยานิพนธ์ที่เรียบเรียงเสร็จแล้ว รวมทั้งบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อย่างละ ๖ ชุด

๙.๖ ให้บัณฑิตวิทยาลัยส่งวิทยานิพนธ์และบทคัดย่อถึงคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ก่อน วันสอบไม่น้อยกว่า ๒ สัปดาห์

ข้อ ๑๐ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

๑๐.๑ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ มีจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ ท่าน แต่ไม่เกิน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

(๑) ประธาน ได้แก่ คณบดีหรือผู้ที่คณบดีมอบหมาย

(๒) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวนไม่เกิน ๓ ท่าน

๑๐.๒ เมื่อบัณฑิตวิทยาลัยติดต่อเชิญผู้ที่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ได้แล้ว ให้เสนอรายงานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ต่อคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อพิจารณา แต่งตั้ง

๑๐.๓ เมื่อประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ลงนามแต่งตั้งคณะกรรมการ ตรวจสอบวิทยานิพนธ์แล้ว ให้บัณฑิตวิทยาลัยประกาศกำหนดวัน เวลาและสถานที่สอบให้ทราบโดยทั่วกัน และมีหนังสือเชิญถึงกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ไม่สามารถมาตรวจสอบวิทยานิพนธ์ได้ ให้แจ้งต่อบัณฑิตวิทยาลัย โดยผ่านประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งแจ้งผลการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ด้วย

หมวดที่ ๕

การประเมินผลวิทยานิพนธ์

ข้อ ๑๑ การประเมินผลวิทยานิพนธ์

๑๑.๑ ในการสอบวิทยานิพนธ์ นิสิตต้องตอบข้อซักถามต่าง ๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง หลังจากสอบแล้วให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ประชุมพิจารณาประเมินผล ในขณะ ประเมินผลให้นิสิตออกจากห้องสอบ

๑๑.๒ ให้มีการจดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลวิทยานิพนธ์ทุกครั้ง

๑๑.๓ หากคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์มีมติให้แก่ไขวิทยานิพนธ์ไม่ว่ากรณีใด ๆ นิสิต ต้องแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องตามมติและคำแนะนำนั้น ก่อนที่จะนำวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขแล้วส่งบัณฑิต วิทยาลัย

๑๑.๔ ให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ทำการประเมินผลวิทยานิพนธ์โดยกำหนดเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ
ดีเยี่ยม (Excellence)	A
ดี (Good)	B+
ผ่าน (Passed)	B
ตก (Failed)	F

ส่วนวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในระหว่างการเรียบเรียงให้แสดงสถานะด้วยสัญลักษณ์ IP

๑๑.๕ การลงนามของกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ในหน้าอนุมัติวิทยานิพนธ์ อาจกระทำได้ เมื่อเห็นสมควร แต่ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์จะลงนามได้ต่อเมื่อวิทยานิพนธ์นั้นได้รับการแก้ไข ทั้งรูปแบบ และเนื้อหาเรียบร้อยแล้วเท่านั้น จากนั้นคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยจึงลงนามอนุมัติ

๑๑.๖ ให้ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์เสนอผลการประเมินต่อคณบดีบัณฑิต วิทยาลัย หากมีมติไม่เป็นเอกฉันท์ให้รวบรวมใบประเมินผลของกรรมการทุกท่าน เพื่อส่งให้คณะกรรมการประจำ

บัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาชี้ขาดเมื่อทราบผลการประเมิน และนิตินิติสงวนวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วบัณฑิตวิทยาลัยจะประกาศผลให้ทราบโดยทั่วกัน

ข้อ ๑๒ การส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

๑๒.๑ เมื่อนิตินิติแก้ไขเนื้อหาและรูปแบบ ตามมติคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์แล้ว ให้ นิตินิติสงวนวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขที่มีลายมือชื่อคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ครบถ้วนทุกคน จำนวน ๗ เล่ม โดยเย็บเล่มและเข้าปกแข็งเรียบร้อย ตามรูปแบบที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดพร้อมด้วย บทคัดย่อภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษอีกอย่างละ ๒ ชุด ต่อบัณฑิตวิทยาลัย วันที่นิตินิติสงวนวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ถือว่าเป็นวันที่นิตินิติสำเร็จ การศึกษา

๑๒.๒ ในกรณีที่นิตินิติประสงค์จะเผยแพร่วิทยานิพนธ์หรือมอบให้แก่หน่วยงานใดตามข้อผูกพัน หรืออื่น ๆ หลังจากที่ได้รับอนุมัติวิทยานิพนธ์ ให้นิตินิติยื่นคำร้องพร้อมด้วยวิทยานิพนธ์ตามจำนวนที่ต้องการเสนอ ต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อพิจารณาลงนามในหน้าอนุมัติ ทั้งนี้ให้แนบวิทยานิพนธ์ฉบับซึ่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยลงนามไว้แล้ว ๑ เล่ม พร้อมทั้งแผ่นบันทึกข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์จำนวน ๑ ชุด

๑๒.๓ วิทยานิพนธ์และบทคัดย่อทั้งฉบับภาษาไทย และภาษาอังกฤษของนิตินิติที่สำเร็จการศึกษา ให้เป็นลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย ก่อนนำไปพิมพ์เผยแพร่ต้องได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๓ นิตินิติที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนไว้แล้วก่อนที่จะประกาศใช้ ระเบียบนี้ ให้ปฏิบัติตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ว่าด้วยวิธี ปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๓

ข้อ ๑๔ นิตินิติที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนภายหลังที่ประกาศใช้ระเบียบ นี้แล้ว ให้ปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ.๒๕๕๒

เพื่อให้การจัดการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย เพละเพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๒ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ภาคการศึกษาฤดูร้อน ต้องมีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และมีจำนวนชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาเท่ากับการศึกษาภาคปกติ

ข้อ ๔ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนในภาคการศึกษาฤดูร้อนไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิตและไม่เกิน ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

นิสิตที่ประสงค์จะลงทะเบียนน้อยกว่าหรือมากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ให้ยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ

ข้อ ๕ อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๖ ให้ใช้ระเบียบนี้สำหรับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๗ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๒

(พระมท เสมขนท์ สมม เบบเบญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน พ.ศ. ๒๕๔๗

เพื่อให้การศึกษาวិชากรรมฐานของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ดังนี้

(๑) วางนโยบาย กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน การวัดผลและติดตามผลลัพธ์ของการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

(๒) กำหนดวัน เวลาและสถานที่ สำหรับการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

(๓) รายงานผลการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานต่อมหาวิทยาลัย

ข้อ ๔ ให้นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ในวัน เวลาและสถานที่ ตามที่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด ดังนี้

(๑) นิสิตระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

(๒) นิสิตระดับมหาบัณฑิตต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

(๓) นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต ต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานไม่น้อยกว่า ๔๕ วัน โดยให้ใช้กับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๕ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘

โดยที่เห็นเป็นการสมควรปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตและพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ไว้ดังต่อไปนี้

๑. ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๒. ระดับปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๘ หน่วยกิต

โดยแบ่งการศึกษา เป็น ๒ แผน ดังนี้

๑) แผน ก เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แบบ ก (๑) ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๘ หน่วยกิต และบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ก (๒) ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๖ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๒) แผน ข ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๒ หน่วยกิต และทำการศึกษานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
การศึกษานิพนธ์		๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๓. ระดับปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

๑) แบบ ๑ ผู้เข้าศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ โดยบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ๑.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต

แบบ ๑.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีหรือเปรียญธรรม ๙ ประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ ต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๗๘ หน่วยกิต

๒. แบบ ๒ แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

แบบ ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๑๙ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๕๔	หน่วยกิต

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๘

(พระราชรัตนโมลี)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน
นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง กำหนดส่วนประกอบเพิ่มเติมของโครงร่างวิทยานิพนธ์

เพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามความในข้อ ๔.๒ แห่งระเบียบบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงกำหนดส่วนประกอบของโครงร่างวิทยานิพนธ์เพิ่มเติม เพื่อความสมบูรณ์ ชัดเจน ดังนี้

๑. ให้มีลายเซ็นรับรองของผู้สมัครเป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ทุกคนบนปกของโครงร่างฯ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. ให้มีประวัติย่อของนิสิตผู้เสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แนบในส่วนท้ายด้วย

๓. ระเบียบวิธีวิจัยและแบบสอบถามชั่วคราว สำหรับวิทยานิพนธ์เชิงปริมาณนิสิตต้องส่งก่อนวันพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๓ วัน

ให้นิสิตผู้ประสงค์จะสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ เสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด เพื่อตรวจรูปแบบก่อน เมื่อผ่านการตรวจรูปแบบและแก้ไขแล้ว จึงเสนอขออนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๘ ชุด ต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอสอบอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง กำหนดการพิจารณาหัวข้อและอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์

เพื่อการดำเนินการพิจารณาหัวข้อและอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์ มีช่วงระยะเวลาที่แน่นอน อันจะทำให้
นิสิตผู้ประสงค์จะขออนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์สามารถวางแผนจัดทำได้สอดคล้องกับช่วงระยะเวลาที่
ประชุมคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จึงประกาศกำหนดการไว้เป็นแนวปฏิบัติดังนี้

ครั้งที่ ๑	วันที่ ๒๐ - ๒๘	กุมภาพันธ์	ของทุกปี
ครั้งที่ ๒	วันที่ ๒๐ - ๓๑	พฤษภาคม	ของทุกปี
ครั้งที่ ๓	วันที่ ๒๐ - ๓๑	สิงหาคม	ของทุกปี
ครั้งที่ ๔	วันที่ ๒๐ - ๓๐	พฤศจิกายน	ของทุกปี

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙

(พระศรีสิทธิมนี)

รักษาการคณบดี

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง กำหนดรายวิชาให้นิสิตคฤหัสถ์ศึกษาเพิ่มเติม

เพื่อให้การจัดการศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับคฤหัสถ์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัยจึงสมควรกำหนดรายวิชาบาลี ให้ศึกษาเพิ่มเติม

อาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๙ เมื่อวันที่อังคารที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงให้ยกเลิกประกาศบัณฑิตวิทยาลัย เรื่อง กำหนดรายวิชาให้นิสิตคฤหัสถ์ศึกษาเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘ และกำหนดรายวิชาบาลี ให้ศึกษาเพิ่มเติม ดังนี้

๑. วิชา ๑๐๒ ๓๐๒	การใช้ภาษาบาลี ๑	(๓) (๓-๐-๖)
	Usage of Pali I	
๒. วิชา ๑๐๒ ๓๐๖	การใช้ภาษาบาลี ๒	(๓) (๓-๐-๖)
	Usage of Pali II	

ให้รายวิชาเหล่านี้เป็นรายวิชาเรียนเสริมโดยไม่นับหน่วยกิตและแสดงผลการเรียนด้วยสัญลักษณ์ S หรือ U นิสิตที่สอบได้เปรียญธรรมหรือบาลีศึกษาตั้งแต่ประโยค ป.๖.๓ ขึ้นไป หรือสำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาบาลี ไม่ต้องลงทะเบียนเรียน ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

หน้า ๑๖

เล่มที่ ๑๑๖ ตอนพิเศษ ๖๓ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๑ กันยายน ๒๕๔๒

**ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง ปริญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา พ.ศ. ๒๕๔๒**

โดยที่เป็นการสมควรให้มีปริญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา
ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๕๔
แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงมีมติให้ประกาศ
กำหนดปริญญา ในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัยไว้ ดังต่อไปนี้

ปริญญามีสามชั้น คือ

เอก	เรียกว่า	“พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต”	ใช้อักษรย่อ “พธ.ด.”
โท	เรียกว่า	“พุทธศาสตรมหาบัณฑิต”	ใช้อักษรย่อ “พธ.ม.”
ตรี	เรียกว่า	“พุทธศาสตรบัณฑิต”	ใช้อักษรย่อ “พธ.บ.”

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

พระสุเมธาธิบดี

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

ประวัติและผลงานทางวิชาการ
อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพระไตรปิฎกศึกษา

๑. พระราชปริยัติมุนี (เทียบ สิริญาโณ)

๑. ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์

สังกัด ภาควิชาบาลีและสันสกฤต คณะพุทธศาสตร์

๒. คำสั่งแต่งตั้งบุคลากรมหาวิทยาลัย

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ ๐๐๗/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๒ มีผลตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑

๓.ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๓.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	Dhammapada Studies	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	Pali literature	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	Pali Composition & Translation	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	การใช้บาลี ๒	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	Introduction to Pali	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	Pali literature	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	Pali Language	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕	สัมมนาวิทยานิพนธ์*	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖	การใช้ภาษาบาลี ๒*	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓.๓ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	งานวิชาการภาษาอังกฤษเพื่อการวิจัย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	การใช้บาลี ๒	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. ผลงานทางวิชาการ

๔.๑ งานวิจัย

พระสุธีธรรมานุวัตร (เทียบ สิริญาโณ). “พระพุทธศาสนาในประเทศพม่า (เมียนมาร์):ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมและความสัมพันธ์ทางสังคม”. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์. ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๕๗) : ๑-๒๔.

พระสุธีธรรมานุวัตร (เทียบ สิริญาโณ). “ทศชาติ : แนวคิดและกระบวนการสร้างจริยธรรมทางสังคม”. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์. ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๕๘) : ๑-๑๘.

๔.๒ บทความวิชาการ

พระสุธีธรรมานุวัตร (เทียบ สิริญาโณ). “หลักการทางพระพุทธศาสนาในวิถีชีวิตของสังคมไทย”.
วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์. ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๕๖) : ๗-๒๑.

พระราชปริยัติมุนี (เทียบ สิริญาโณ). “พระพุทธศาสนาในสาธารณรัฐเกาหลี : ประวัติศาสตร์
พัฒนาการความสัมพันธ์ทางสังคมและสถานการณ์ปัจจุบัน”. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์. ปีที่ ๑๔
ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๑) : ๑-๑๖.

ลับ

ที่ ศธ ๐๕๐๖(๒)/๖๐๓๕

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
๓๒๘ ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง แจ้งผลการเทียบคุณวุฒิ

นมัสการ พระราชปรีดีธินู (เทียบ มาลัย)

ตามที่ท่านเสนอให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาคุณวุฒิ Doctor of Philosophy (Pali) จาก University of Pune (ปัจจุบัน Savitribai Phule Pune University) สาธารณรัฐอินเดีย ว่าเทียบเท่าคุณวุฒิระดับปริญญาเอก ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ นั้น

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ขอเรียนว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาคุณวุฒิ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากต่างประเทศ ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๑ ได้พิจารณาคุณวุฒิดังกล่าวแล้วมีมติว่า เป็นคุณวุฒิของต่างประเทศที่เทียบได้เท่ากับคุณวุฒิระดับปริญญาเอก ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๓ ของทบวงมหาวิทยาลัย (ปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการ) การพิจารณาคุณวุฒินี้ ไม่รวมถึงการตรวจสอบการสำเร็จการศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(นางอรสา ภาวริมล)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๒๐๓๘ ๕๖๑๒

โทรสาร ๐ ๒๐๓๘ ๕๖๖๕

ลับ

๒. พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน

๑. ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์

สังกัด ภาควิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์

๒. คำสั่งแต่งตั้งบุคลากรมหาวิทยาลัย

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ ๓๑๑/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘
ทั้งนี้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

๓. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๓.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	พระพุทธศาสนากับกับการพัฒนาที่ยั่งยืน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	ศาสนาในจีนเกาหลี และญี่ปุ่น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	ชีวิตและผลงานของปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕	ธรรมนิเทศ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖	พระพุทธศาสนาในสถานการณ์ปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗	ประวัติพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๘	Tipitaka Studies	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๙	Ancient Religions	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๐	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	สัมมนาวิทยานิพนธ์*	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	ประวัติอารยธรรมอินเดียโบราณ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. หนังสือ งานวิจัยและบทความ

๔.๒ งานวิจัย

พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน. (๒๕๕๗). “กระบวนการสร้างการใช้ตัวชี้วัดความสุขตามหลักพระพุทธศาสนาในประเทศไทยและภูฏาน”. (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์) สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (๑๙๘ หน้า).

พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน. “การประยุกต์ใช้สัมมาอาชีวะเพื่อลดปัญหาการฉ้อโกงทางการค้า”. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ ฉบับพิเศษ (พฤษภาคม ๒๕๖๐) : ๗๔๕-๗๕๔.

๔.๒ หนังสือ/ตำรา

พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน. พระไตรปิฎกศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๐. (๑๑๐ หน้า).

ลับ

ที่ ศธ ๐๕๐๖(๒) ๒๐๗๖

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
๓๒๘ ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง แจ้งผลการเทียบคุณวุฒิ

นมัสการ พระมหาสุรศักดิ์ ประจันตะเสน

ตามที่ท่านเสนอให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาคุณวุฒิ Doctor of Philosophy in Buddhist Studies จาก University of Jammu สาธารณรัฐอินเดีย ว่าเทียบเท่าคุณวุฒิระดับปริญญาเอก ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ นั้น

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ขอเรียนว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาคุณวุฒิ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากต่างประเทศ ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๓ ได้พิจารณาคุณวุฒิดังกล่าวแล้วมีมติว่าเป็นคุณวุฒิของต่างประเทศที่เทียบได้เท่ากับคุณวุฒิระดับปริญญาเอก ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ การพิจารณาคุณวุฒินี้ไม่รวมถึงการตรวจสอบการสำเร็จการศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความเคารพ

(นางอรสา ภาววิมล)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๒๐๓๙ ๕๖๑๒

โทรสาร ๐ ๒๐๕๔ ๕๖๖๕

ลับ

๓. พระมหาอุทธนา นรเชฏฐ์ ดร.

๑. ตำแหน่ง อาจารย์
สังกัด ภาควิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์

๒. คำสั่งแต่งตั้งบุคลากรมหาวิทยาลัย

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ ๘๘/๒๕๕๙ สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙
ทั้งนี้ให้มีผล ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๗ เป็นต้นไป

๓. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๓.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	วรรณคดีชาดก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	มิลินทปัญหา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	ศาสนาในจีน เกาหลี และญี่ปุ่น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	ศาสนากับภาวะผู้นำ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕	พุทธปรัชญาเถรวาท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖	Pali Composition & Translation I	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗	Pali Composition & Translation II	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๘	Pali Composition & Translation III	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๙	Pali Composition & Translation IV	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๐	Pali Composition & Translation V	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๑	Pali Composition & Translation VI	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	พุทธปรัชญาในพระไตรปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	พระไตรปิฎกกับศาสตร์สมัยใหม่	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	สัมมนาวิทยานิพนธ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	พระสูตรต้นตอปิฎกวิเคราะห์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕	พระอภิธรรมปิฎกวิเคราะห์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. หนังสือ งานวิจัยและบทความ

๔.๑ งานวิจัย

พระมหาอุทธนา นรเชฏฐ์. “ศึกษาวิเคราะห์หลักการอยู่ร่วมกันของสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย : กรณีศึกษาชุมชนชาวพุทธและมุสลิมในชุมชนวัดท่ากรัง ตำบลบ้านป้อม อำเภอ/จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”.

วารสาร มจร พุทธศาสตร์ปริทรรศน์. ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐) : ๔๐ – ๖๑.

พระมหาอุทธนา นรเชฏฐ์. “รูปแบบการรักษาสุขภาพจิตเชิงพุทธบูรณาการ”. วารสารศิลปศาสตร์
ปริทัศน์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๒๕ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๑) : ๑๔๑ –

๑๕๒.

พระมหาอุทธนา นรเชฏโฐ. “แนวคิด องค์ประกอบ ตัวชี้วัด บทเรียน และการบูรณาการการ
รักษาศีล ๕ ตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕”. วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. ปีที่ ๑๒
ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๑) : ๒๐๔ – ๒๑๔.

๔.๒ หนังสือ

พระมหาอุทธนา นรเชฏโฐ. พระพุทธศาสนากับการแก้ไขความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมไทย :
กรณีศึกษากลุ่มเสื้อเหลืองและกลุ่มเสื้อแดง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.
(๒๐๔ หน้า).

พระมหาอุทธนา นรเชฏโฐ. พัฒนาการแนวคิดตถาคตครรภในพระพุทธศาสนาหายาน.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖. (๑๒๗ หน้า).

พระมหาอุทธนา นรเชฏโฐ. พระสงฆ์กับสังคมไทยในสมัยกรุงศรีอยุธยา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
สหธรรมิก, ๒๕๕๗. (๙๗ หน้า).

พระมหาอุทธนา นรเชฏโฐ. แนวคิดพระพุทธศาสนาเพื่อสังคมในจักกวัตตีสู่ตร. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์สหธรรมิก, ๒๕๕๗. (๑๕๑ หน้า).

พระมหาอุทธนา นรเชฏโฐ. สภาวะของพระพุทธเจ้าหลังการปรินิพพาน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
สหธรรมิก, ๒๕๕๗. (๖๔ หน้า).

พระมหาอุทธนา นรเชฏโฐ. แนวคิดการไถ่บาปที่ปรากฏในตำนานพื้นบ้านภาคอีสาน : กรณีศึกษาเรื่อง
ก่องข้าวน้อยฆ่าแม่. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหธรรมิก, ๒๕๕๗. (๑๖๖ หน้า).

พระมหาอุทธนา นรเชฏโฐ. หลักการพึ่งตนเองในพระพุทธศาสนากับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว
พระราชดำริ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหธรรมิก, ๒๕๕๗. (๑๑๙ หน้า).

พระมหาอุทธนา นรเชฏโฐ. การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแนวของหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหธรรมิก, ๒๕๕๗. (๑๕๗ หน้า).

๔. พระมหาสุขสันต์ สุขวฑฒโน

๑. ตำแหน่ง อาจารย์
สังกัด ภาควิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์

๒. คำสั่งแต่งตั้งบุคลากรมหาวิทยาลัย

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ ๒๓๙/๒๕๖๐ สั่ง ณ วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๐ ทั้งนี้ให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

๓. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๓.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	เทคนิคการศึกษาระดับอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	การปกครองคณะสงฆ์ไทย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	โลกกับสิ่งแวดล้อม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	ธรรมประยุกต์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕	พระพุทธศาสนากับเศรษฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖	พระพุทธศาสนากับนิเวศวิทยา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗	พระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๘	พระสูตรต้นตปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๙	หลักพุทธธรรม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๐	พระพุทธศาสนากับสันติภาพ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	พระไตรปิฎกกับศาสตร์สมัยใหม่	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	พระไตรปิฎกวิเคราะห์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	ระเบียบวิธีวิจัยทางพระไตรปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	ปฏิจจสมุขปาหิวิเคราะห์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. หนังสือ งานวิจัยและบทความ

๔.๑ งานวิจัย

พระมหาสุขสันต์ สุขวฑฒโน. “การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย : กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี”. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑. (๑๘๕ หน้า).

พระมหาสุขสันต์ สุขวฑฒโน. “การศึกษาพระพุทธศาสนาในจารึกสมัยสุโขทัย”.วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (ตุลาคม ๒๕๕๙) : ๖๒-๗๖.

พระมหาสุขสันต์ สุขวฑฒโน. “การวิเคราะห์วรรณกรรมลายลักษณ์เรื่องท้าวชมพู ฉบับภาคใต้”.วารสารศรีนครินทร์วิจัยและพัฒนา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๒๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๑) : ๘๘-๑๐๑.

๔.๒ หนังสือ

พระมหาสุขสันต์ สุขวฑฒโน. พุทธนิเวศวิทยา. นนทบุรี : นิติธรรมการพิมพ์, ๒๕๖๑. (๒๗๐ หน้า).

๕. ดร.สุเทพ พรมเลิศ

๑. ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์

สังกัด ภาควิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์

๒. คำสั่งแต่งตั้งบุคลากรมหาวิทยาลัย

ตามคำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ ๒๕๐/๒๕๔๖ ทั้งนี้ มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

๓. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๓.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	พระวินัยปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	จิตวิทยาในพระไตรปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	การเขียนและปริวรรตภาษาบาลี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	พระสุตตันตปิฎก ๑	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕	พระสุตตันตปิฎก ๒	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖	ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาเถรวาท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗	พระพุทธศาสนาในเอเชีย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๘	พระไตรปิฎกศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๙	อักษรจารึกในพระไตรปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๐	แต่งแปลบาลี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๑	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๒	นิเวศวิทยาในพระไตรปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๓	ศึกษาศาสตร์ในพระไตรปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๔	พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๕	พุทธวิธีบริหารจัดการการศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๖	พระวินัยปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๗	พระวินัยปิฎกวิเคราะห์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๘	การศึกษาวิเคราะห์พุทธวิธีการสอน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๙	ธรรมประยุกต์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒๐	จิตวิทยาในพระไตรปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	ระเบียบวิธีวิจัยทางพระไตรปิฎก*	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	สัมมนาวิทยานิพนธ์*	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	พระวินัยปิฎกวิเคราะห์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	ประวัติและพัฒนากการพระพุทธศาสนาเถรวาท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. ผลงานทางวิชาการ

๔.๑ งานวิจัย

สุเทพ พรหมเลิศ. “พุทธวิธีบริหารจัดการงานยุติธรรมเพื่อบูรณาการกับงานยุติธรรมในสังคมไทย”. วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๑) : ๓๙-๕๒.

๔.๒ บทความวิชาการ

สุเทพ พรหมเลิศ. “พระสงฆ์กับการสร้างสรรค์ศิลปะในสมัยพุทธกาล”. วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๗) : ๒๙-๔๔.

๔.๓ หนังสือ

สุเทพ พรหมเลิศ. คัมภีร์มหาวงศ์ ภาค ๑. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑. (๕๗๐ หน้า).

สุเทพ พรหมเลิศ. คัมภีร์มหาวงศ์ ภาค ๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑. (๔๙๕ หน้า).

ภาคผนวก จ
ประกาศอนุมัติหลักสูตรและคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง อนุมัติหลักสูตรและเปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา
(หลักสูตรปรับปรุงใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๑) สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์
คณะพุทธศาสตร์ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เพื่อให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความ
เรียบร้อยมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุม ครั้งที่ ๗/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม
พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงออกประกาศไว้ ดังนี้

“สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรและเปิดสอนหลักสูตรพุทธ
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา (หลักสูตรปรับปรุงใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๑) สำหรับบรรพชิต
และคฤหัสถ์ คณะพุทธศาสตร์ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ สิงหาคม
พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป”

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(พระธรรมปัญญาบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ ๙๕ /๒๕๖๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินและพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา

เพื่อให้การจัดการศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง ปีพ.ศ. ๒๕๖๐) ภาควิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๑) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๔๐ จึงแต่งตั้งให้ผู้มีรายนามดังต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการประเมินและพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง ปีพ.ศ. ๒๕๖๐) ภาควิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย

๑. พระราชปรีดีธำนิ,มศ.ดร	คณบดี	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาสุรศักดิ์ ปงจนตเสโน,ดร	รองคณบดี	รองประธาน
๓. มศ.ดร.เนติธีร์ ศรีดี	รองคณบดี	รองประธาน
๔. พระมหาอุทตนา บรรเขฎโ,ดร.	อ.ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๕. ดร.อชิเทพ ผาথা	อ.ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๖. ผศ.รท.ดร.บรรจบ บรรณรุจิ	นักวิชาการ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๗. ผศ.ดร.วุฒินันท์ กันทะเดียน	มหาวิทยาลัยมหิตล	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๘. ผศ.ดร.สุเทพ พรหมเลิศ	อ.ประจำหลักสูตร	กรรมการและเลขานุการ
๙. ผศ.สันติ เมืองแสง	ผอ.ประจำหลักสูตร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการชุดนี้ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

๑. ดำเนินการประเมินและพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา ให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติสภาวิชาชีพ สังกัดและนโยบายของมหาวิทยาลัย
๒. นำเสนอผลการประเมินและพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรต่อสภาวิชาการและสภามหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร.)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย